

Il-Ġurnal Uffiċjali

L 319

ta' l-Unjoni Ewropea

Volum 50

Edizzjoni bil-Malti

Legiżlazzjoni
5 ta' Diċembru 2007

Werrej

I *Atti adottati skond it-Trattati tal-KE/Euratom li l-pubblikazzjoni tagħhom hija obligatorja*

DIRETTIVI

- ★ **Direttiva 2007/64/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Novembru 2007 dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern li temenda d-Direttivi 97/7/KE, 2002/65/KE, 2005/60/KE u 2006/48/KE u li tħassar id-Direttiva 97/5/KE ⁽¹⁾** 1

⁽¹⁾ Test b'relevanza għaż-ŻEE

I

(Atti adottati skond it-Trattati tal-KE/Euratom li l-pubblikazzjoni tagħhom hija obligatorja)

DIRETTIVI

DIRETTIVA 2007/64/KE TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

tat-13 ta' Novembru 2007

dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern li temenda d-Direttivi 97/7/KE, 2002/65/KE, 2005/60/KE u 2006/48/KE u li tħassar id-Direttiva 97/5/KE

(Test b'relevanza għaž-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TA' L-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea, u b'mod partikolari l-ewwel u t-tielet sentenza ta' l-Artikolu 47(2) u l-Artikolu 95 tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Bank Ċentrali Ewropew ⁽¹⁾,

Filwaqt li jaġixxu skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 251 tat-Trattat ⁽²⁾,

Billi:

(1) Huwa essenzjali għall-istabbiliment tas-suq intern li l-fruntieri interni kollha fil-Komunità jitnehhew sabiex jippermetti l-moviment liberu ta' merkanzija, persuni, servizzi u kapital. Għaldaqstant, it-thaddim tajjeb ta' suq uniku fis-servizzi ta' hlas hu vitali. Bhalissa, madankollu, in-nuqqas ta' armonizzazzjoni f'dan il-qasam ixekkel it-thaddim ta' dak is-suq.

(2) Bhalissa, is-swieq ta' servizzi ta' hlas ta' l-Istati Membri huma organizzati b'mod separat, skond linji nazzjonali u l-qafas legali għas-servizzi ta' hlas huwa frammentat f'27 sistema legali nazzjonali.

(3) Bosta atti Komunitarji diġà gew adottati f'dan il-qasam, jiġifieri, id-Direttiva 97/5/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Jannar 1997 dwar it-trasferimenti transkonfinali ta' kreditu ⁽³⁾ u r-Regolament (KE) Nru 2560/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Diċembru 2001 dwar hlas transkonfinali f'euro ⁽⁴⁾, iżda dawn ma rrimedjawx ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 87/598/KEE tat-8 ta' Diċembru 1987 dwar Kodiċi ta' Kondotta Ewropew dwar il-hlas elettroniku (relazzjonijiet bejn istituzzjonijiet finanzjarji, kummerċjanti u stabbilimenti ta' servizz, u l-konsumaturi) ⁽⁵⁾, ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 88/590/KEE tas-17 ta' Novembru 1988 dwar sistemi ta' hlas, u b'mod partikolari r-relazzjoni bejn id-detentur tal-kard u min johroġ il-kard ⁽⁶⁾, jew ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 97/489/KE tat-30 ta' Lulju 1997 dwar transazzjonijiet bi strumenti tal-hlas elettronici u b'mod partikolari r-relazzjoni bejn min johroġ il-kard u id-detentur tagħha ⁽⁷⁾. Dawn il-miżuri għadhom mhumieq biżżejjed. Il-ko-eżistenza ta' dispożizzjonijiet nazzjonali u qafas Komunitarju mhux komplut twassal għal konfużjoni u nuqqas ta' ċertezza legali.

(4) Huwa vitali, għalhekk, li jkun stabbilit fuq livell Komunitarju qafas legali modern u koerenti għas-servizzi ta' hlas, kemm jekk is-servizzi huma kompatibbli mas-sistema li tirriżulta mill-inizjattiva tas-settur finanzjarju għal zona unika tal-hlas bl-euro, kif ukoll jekk le, li hu newtrali sabiex jiġi żgurat livell ta' kundizzjonijiet indaqs għas-sistemi kollha tal-hlas, sabiex tinżamm l-għażla għall-konsumatur, li għandu jfisser pass konsiderevoli 'l quddiem rigward l-ispejjeż, is-sigurtà u l-effiċjenza għall-konsumatur, meta mqabbel mas-sistemi nazzjonali preżenti.

(5) Dak il-qafas legali għandu jiżgura li jkun hemm koordinazzjoni bejn id-dispożizzjonijiet nazzjonali dwar ir-rekwiżiti ta' prudenza, l-aċċess għas-suq minn fornituri godda ta' servizzi ta' hlas, ir-rekwiżiti ta' informazzjoni u d-drittijiet

⁽¹⁾ ĠU C 109, 9.5.2006, p. 10.

⁽²⁾ Opinjoni tal-Parlament Ewropew ta' l-24 ta' April 2007 (għadha mhijjex ippubblikata fil-Ġurnal Uffiċjali) u Deċiżjoni tal-Kunsill tal-15 ta' Ottubru 2007.

⁽³⁾ ĠU L 43, 14.2.1997, p. 25.

⁽⁴⁾ ĠU L 344, 28.12.2001, p. 13.

⁽⁵⁾ ĠU L 365, 24.12.1987, p. 72.

⁽⁶⁾ ĠU L 317, 24.11.1988, p. 55.

⁽⁷⁾ ĠU L 208, 2.8.1997, p. 52.

u l-obbligi rispettivi ta' utenti u fornituri ta' servizzi ta' hlas. F'dak il-qafas, id-dispożizzjonijiet tar-Regolament (KE) Nru 2560/2001, li holoq suq uniku għal hlas feuro f'dak li għandu x'jaqsam ma' prezzijiet, għandhom jinżammu. Id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 97/5/KE u r-rakkomandazzjonijiet magħmula fir-Rakkomandazzjonijiet 87/598/KEE, 88/590/KEE u 97/489/KE għandhom ikunu integrati f'att wiehed li jorbot.

- (6) Madankollu, mhux xieraq li dak il-qafas legali jkun jinkludi kollox. L-applikazzjoni tiegħu għandha tkun limitata għal fornituri tas-servizz ta' hlas li l-attività ewlenija tagħhom tikkonsisti fil-forniment ta' servizzi ta' hlas lil utenti ta' servizzi ta' hlas. Lanqas ma huwa xieraq li japplika għal servizzi fejn it-trasferiment tal-fondi minn min iħallas għal min jithallas, jew it-trasport tagħhom, isir biss f'karti tal-flus u muniti jew fejn it-trasferiment ikun ibbażat fuq ċekkstampat, kambjali stampati, promissory notes jew strumenti oħra, vouchers stampati jew kards li permezz tagħhom fornitur ta' servizzi ta' hlas jew xi parti oħra bil-hsieb li jitqiegħdu fondi għad-dispożizzjoni ta' min jithallas. Barra minn hekk, għandha ssir differenzjazzjoni fil-każ tal-mezzi offruti minn operaturi tat-telekomunikazzjoni, operaturi tat-teknoloġija ta' l-informazzjoni jew operaturi tan-network biex jiffacilitaw ix-xiri ta' merkanzija jew servizzi diġitali bħal swoneriji, mużika jew gazzetti diġitali minbarra servizzi vokali tradizzjonali u d-distribuzzjoni tagħhom lil apparati diġitali. Il-kontenut ta' din il-merkanzija jew ta' dawn is-servizzi jista' jiġi prodott jew minn parti terza jew mill-operatur li jista' jżidilhom valur intrinsiku fil-forom ta' aċċess, distribuzzjoni jew facilitajiet ta' tiftix. F'dan l-aħhar każ, fejn il-merkanzija jew is-servizzi huma ddistribwiti minn wiehed minn dawn l-operaturi, jew minhabba raġunijiet tekniċi, minn parti terza, u jistgħu jintużaw biss permezz ta' apparati diġitali, bħal telefowns ċellulari jew kompjuters, dak il-qafas legali m'għandux japplika peress li l-attività ta' l-operatur tmur lil hinn minn sempliċi transazzjoni ta' hlas. Madankollu, jixraq li jkun japplika għal każijiet fejn l-operatur jaġixxi biss bħala intermedjarju li sempliċement jirrangja biex isir il-hlas lil fornitur ta' parti terza.

- (7) Il-hlas ta' flus huwa servizz sempliċi tal-hlas li huwa generalment ibbażat fuq flus kontanti pprovduti minn min iħallas lil min jipprovi servizzi ta' hlas, li jgħaddi l-ammont korrispondenti, per eżempju permezz ta' network ta' komunikazzjoni, lil min jithallas jew lil fornitur iehor ta' servizzi ta' hlas li jaġixxi fisem min jithallas. Fxi supermarkets fl-Istati Membri, il-merkanti u bejjiegha oħra bl-immnut jipprovdu lill-pubbliku servizz korrispondenti li jippermetti l-hlas ta' kontijiet ta' l-utilità u kontijiet regolari domestiċi oħra. Dawk is-servizzi ta' hlas ta' kontijiet għandhom jitqiesu bħala rimessa ta' flus kif definit f'din id-Direttiva, sakemm l-awtoritajiet kompetenti ma jikkonsidrawx li l-attività taqta' taht servizz ta' hlas iehor elenkat fl-Anness.

- (8) Huwa mehtieg li jkun speċifikati l-kategoriji ta' fornituri ta' servizzi ta' hlas li jistgħu b'mod legittimu jipprovdu dawk

is-servizzi ta' hlas madwar il-Komunità kollha, jiġifieri, istituzzjonijiet ta' kreditu li jiehdu d-depożiti minn utenti li jistgħu jintużaw biex jiffinanzjaw transazzjonijiet ta' hlas u li għandhom jibqgħu jkun soġġetti għar-rekwiżiti prudenzjali skond id-Direttiva 2006/48/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-14 ta' Ġunju 2006 rigward il-bidu u t-tkomplija tan-negozju ta' l-istituzzjonijiet ta' kreditu ⁽¹⁾, istituzzjonijiet ta' flus elettronici li joħorġu flus elettronici li jistgħu jintużaw biex jiffinanzjaw transazzjonijiet ta' hlas u li għandhom jibqgħu soġġetti għar-rekwiżiti prudenzjali skond id-Direttiva 2000/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Settembru 2000 dwar il-bidu, it-tkomplija u s-supervizzjoni prudenzjali tal-kummerċ ta' istituzzjonijiet ta' flus elettronici ⁽²⁾, u istituzzjonijiet ta' kontijiet postali (post office giro institutions) li huma intitolati jagħmlu dan skond il-liġi nazzjonali.

- (9) Din id-Direttiva għandha tistabbilixxi regoli għall-eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas fejn il-fondi huma flus elettronici fis-sens ta' l-Artikolu 1(3)(b) tad-Direttiva 2000/46/KE. Din id-Direttiva, madankollu, m'għandha la tirregola il-hruġ ta' flus elettronici u lanqas temenda r-regolament prudenzjali ta' l-istituzzjonijiet ta' flus elettronici kif previst fid-Direttiva 2000/46/KE. Għalhekk, l-istituzzjonijiet tal-hlas m'għandhomx ikollhom permess joħorġu flus elettronici.

- (10) Madankollu, biex jitneħħa x-xkiel legali għad-dhul fis-suq, jehtieg li tkun stabbilita liċenzja waħda għall-fornituri kollha ta' servizzi ta' hlas li ma jkollhomx x'jaqsmu mat-tehid ta' depożiti jew il-hruġ ta' flus elettronici. Hu xieraq, għalhekk, li tiddaħhal kategorija għda ta' fornituri tas-servizz ta' hlas, "istituzzjonijiet tal-hlas", billi jsir provvediment għall-awtorizzazzjoni, soġġetta għal sett ta' kundizzjonijiet stretti u li jiehdu kont ta' kollox, ta' persuni ġuridici barra l-kategoriji eżistenti biex jipprovdu servizzi ta' hlas madwar il-Komunità. Għaldaqstant, l-istess kundizzjonijiet ikunu japplikaw madwar il-Komunità kollha għal servizzi bħal dawn.

- (11) Il-kundizzjonijiet għall-ġħoti u ż-żamma ta' l-awtorizzazzjoni bħala istituzzjonijiet tal-hlas għandhom jinkludu rekwiżiti prudenzjali proporzjonati mar-riskju operattivi u finanzjarji li jkollhom korpi bħal dawn fin-negozju tagħhom. F'dan ir-rigward hija mehtieġa sistema soda ta' kapital inizjali flimkien ma' kapital kontinwu li maż-żmien jista' jiġi elaborat b'manjera aktar sofistikata skond ir-rekwiżiti tas-suq. Minhabba l-firxa fil-varjetà tal-qasam tas-servizzi ta' hlas, din id-Direttiva għandha tippermetti diversi metodi kkombinati ma' ċertu firxa ta' diskrezzjoni supervizzorja biex jiżguraw li l-istess riskji jiġu ttrattati bl-istess mod għall-fornituri kollha tas-servizzi ta' hlas. Ir-rekwiżiti għall-istituzzjonijiet tal-hlas għandhom jirriflettu l-fatt li istituzzjonijiet tal-hlas jeżerċitaw attivitajiet aktar speċjalizzati u limitati, u b'hekk jiġġeneraw riskji li huma idjeq u li jistgħu ikunu monitorjati u kkontrollati b'mod aktar faċli minn dawk li jqumu fil-firxa usa' ta' attivitajiet ta' istituzzjonijiet ta' kreditu. B'mod partikolari, istituzzjonijiet

⁽¹⁾ ĠU L 177, 30.6.2006, p. 1. Id-Direttiva kif emendata bid-Direttiva 2007/44/KE (ĠU L 247, 21.9.2007, p. 1).

⁽²⁾ ĠU L 275, 27.10.2000, p. 39.

tal-hlas m'għandhomx jithallew jaċċettaw depożiti minn utenti u jithallew jużaw fondi li jkunu riċevuti minn utenti għall-ghoti ta' servizzi ta' hlas biss. Għandu jsir provvediment biex fondi tal-klijenti jinżammu mifruda mill-fondi ta' l-istituzzjoni tal-hlas għal skopijiet ta' negozju ieħor. Istituzzjonijiet tal-hlas għandhom ukoll ikunu soġġetti għal rekwiżiti effettivi kontra l-money laundering u kontra l-finanzjament tat-terroriżmu.

- (12) L-istituzzjonijiet ta' hlas għandhom ifasslu l-kontijiet annwali u konsolidati tagħhom skond id-Direttiva tal-Kunsill 78/660/KEE tal-25 ta' Lulju 1978 dwar il-kontijiet annwali ta' ċertu tipi ta' kumpanniji⁽¹⁾, u, fejn ikun applikabbli, id-Direttiva tal-Kunsill 83/349/KEE tat-13 ta' Ġunju 1983 dwar kontijiet konsolidati⁽²⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 86/635/KEE tat-8 ta' Dicembru 1986 dwar il-kontijiet annwali u l-kontijiet konsolidati ta' banek u istituzzjonijiet finanzjarji oħra⁽³⁾. Il-kontijiet annwali u l-kontijiet konsolidati għandhom jiġu vverifikati, hlief jekk l-istituzzjoni tal-hlas tkun eżentata minn dan l-obbligu taht id-Direttiva 78/660/KEE u, fejn ikun applikabbli, id-Direttivi 83/349/KEE u 86/635/KEE.
- (13) Din id-Direttiva għandha tirregola l-ghoti ta' kreditu minn istituzzjonijiet ta' hlas, jiġifieri l-ghoti ta' linji ta' kreditu u kards ta' kreditu, fejn ikun marbut mill-qrib ma' servizzi ta' hlas biss. Huwa biss fejn jingħata l-kreditu sabiex jiġu facilitati servizzi ta' hlas u tali kreditu huwa għal żmien qasir u jingħata għal perijodu li ma jeċċedix tnax-il xahar, inkluż fuq bażi rotatorja, huwa xieraq li istituzzjonijiet ta' hlas jiġupermessi jagħtu tali kreditu fir-rigward ta' l-attivitajiet trans-konfinali tagħhom, bil-kundizzjoni li jiġi ffinanzjat mill-ġdid prinċipalment bl-użu tal-fondi proprji ta' l-istituzzjoni tal-hlas, kif ukoll fondi oħra mis-swieq kapitali, iżda mhux il-fondi miżmuma f'isem il-klijenti għal servizzi ta' hlas. Dan ta' hawn fuq għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-Direttiva tal-Kunsill 87/102/KEE tat-22 ta' Dicembru 1986 għall-approssimazzjoni tal-liġijiet, regolamenti u dispożizzjonijiet amministrattivi ta' l-Istati Membri dwar il-kreditu lill-konsumatur⁽⁴⁾ jew leġiżlazzjoni Komunitarja jew nazzjonali rilevanti oħra fir-rigward ta' kundizzjonijiet għall-ghoti ta' kreditu lill-konsumaturi mhux armonizzati minn din id-Direttiva.
- (14) Jehtieg li l-Istati Membri jahtru awtoritajiet responsabbli mill-ghoti ta' awtorizzazzjonijiet lil istituzzjonijiet tal-hlas, mit-twertieqta' kontrolli kontinwi u mid-deċiżjonijiet jekk għandhomx jirtiraw dawk l-awtorizzazzjonijiet. Biex tkun
- żgurata l-ugwaljanza fit-trattament, l-Istati Membri m'għandhom japplikaw ebda rekwiżiti oħra għall-istituzzjonijiet tal-hlas minbarra dawk previsti f'din id-Direttiva. Madankollu, għandu jkun hemm il-possibbiltà li d-deċiżjonijiet kollha mehuda mill-awtoritajiet kompetenti jkunu kkontestati quddiem il-qrati. Barra minn dan, il-kompiti ta' l-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għas-supervizzjoni fuq is-sistemi ta' hlas li, f'konformità mar-raba' inċiż ta' l-Artikolu 105(2) tat-Trattat, hu kompitu li għandu jitwettag mis-Sistema Ewropea tal-Banek Ċentrali.
- (15) Minhabba li hu mixtieq li tkun irregistrata l-identità tal-persuni kollha li jkunu qed jipprovdu servizzi ta' hlas, kif ukoll fejn ikunu jinstabu, u li tingħatalhom xi miżura ta' aċċettazzjoni, irrispettivament minn jekk ikunux jistgħu jissodisfaw il-firxa kollha ta' kundizzjonijiet għall-awtorizzazzjoni bħala istituzzjonijiet ta' hlas, sabiex l-ebda wiehed minnhom ma jkun imġiegħel jidhol fl-ekonomija mohbija (black economy) u biex il-persuni kollha li jipprovdu servizz ta' hlas jingiebu fl-ambitu ta' ċerti rekwiżiti legali u regolatorji minimi, ikun xieraq u f'konformità mar-razzjonal tar-Rakkomandazzjoni Speċjali VI tat-Task Force ta' Azzjoni Finanzjarja dwar il-Money Laundering li jkun hemm provvediment għal mekkaniżmu li bih il-fornituri ta' servizzi ta' hlas li ma jkunux jistgħu jissodisfaw dawk il-kundizzjonijiet kollha jkunu jistgħu madankollu jiġu ttrattati bħala istituzzjonijiet tal-hlas. Għal dawn l-ghanijiet, l-Istati Membri għandhom idahhlu persuni bħal dawn fir-registru ta' istituzzjonijiet tal-hlas filwaqt li ma japplikawx il-kundizzjonijiet kollha ta' l-awtorizzazzjoni. Madankollu, huwa essenzjali li l-possibbiltà ta' twarrib tkun soġġetta f'kull każ għal rekwiżiti stretti dwar il-volum ta' transazzjonijiet ta' hlas. Istituzzjonijiet tal-hlas li jibbenefikaw minn twarrib la għandhom id-dritt ta' stabbiliment u lanqas id-dritt li jipprovdu servizz u lanqas ma jistgħi indirettament jeżerċitaw dawk id-drittijiet meta jkunu membru ta' sistema tal-hlas.
- (16) Huwa essenzjali għal kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' hlas li jkollu aċċess għas-servizzi ta' infrastruttura teknika tas-sistemi ta' hlas. Dan l-aċċess għandu, madanakollu, jkun soġġett għal rekwiżiti adatti sabiex ikunu żgurati l-integrità u l-istabbiltà ta' dawl is-sistemi. Kull fornitur ta' servizzi ta' hlas li japplika għal parteċipazzjoni f'sistema tal-hlas għandu jagħti prova lill-parteċipanti tas-sistema tal-hlas li l-arrangamenti interni tiegħu huma robusti biżżejjed kontra kull tip ta' riskju. Dawn is-sistemi ta' hlas tipikament jinkludu eż. l-iskemi tal-kard ta' erba' partijiet kif ukoll sistemi ewlenin li jipproċessaw trasferimenti ta' kreditu u debiti diretti. Biex tkun żgurata l-ugwaljanza fit-trattament madwar il-Komunità bejn il-kategoriji differenti ta' fornituri awtorizzati ta' servizzi ta' hlas, skond it-termini tal-liċenzja tagħhom, huwa mehtieg li jkunu ċċarati r-regoli dwar l-aċċess għall-ghoti ta' servizzi ta' hlas u l-parteċipazzjoni f'sistemi ta' hlas. Għandu jkun hemm provvediment għat-trattament non-diskriminatorju ta' istituzzjonijiet tal-hlas u istituzzjonijiet tal-kreditu awtorizzati sabiex kwalunkwe fornitur ta' servizzi ta' hlas li jikkompeti fis-suq intern ikun jista' juża s-servizzi ta' l-infrastruttura teknika ta' dawn is-sistemi ta' hlas taht l-istess kundizzjonijiet. Huwa xieraq li jkun hemm provvediment għal trattament differenti bejn fornituri ta' servizzi ta' hlas awtorizzati u dawk li jibbenefikaw minn twarrib taht din id-Direttiva kif ukoll mit-twarrib taht l-Artikolu 8 tad-Direttiva 2000/46/KE, minhabba d-differenzi fil-qafas prudenzjali tagħ-

⁽¹⁾ ĠU L 222, 14.8.1978, p. 11. Id-Direttiva kif emendata l-ahħar bid-Direttiva 2006/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 224, 16.8.2006, p. 1).

⁽²⁾ ĠU L 193, 18.7.1983, p. 1. Id-Direttiva kif emendata l-ahħar bid-Direttiva 2006/99/KE (ĠU L 363, 20.12.2006, p. 137).

⁽³⁾ ĠU L 372, 31.12.1986, p. 1. Id-Direttiva kif emendata l-ahħar bid-Direttiva 2006/46/KE.

⁽⁴⁾ ĠU L 42, 12.2.1987, p. 48. Id-Direttiva kif emendata l-ahħar bid-Direttiva 98/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L 101, 1.4.1998, p. 17).

hom. Fi kwalunkwe każ, differenzi fil-kundizzjonijiet tal-prezzijiet għandhom jithallew biss meta dan ikun motivat minn differenzi fl-ispejjeż. b'rizultat tal-fornituri ta' servizzi ta' hlas. Dan għandu jkun mingħajr preġudizzju għad-drittijiet ta' l-Istati Membri li jllimitaw l-aċċess għal sistemi sistematikament importanti skond id-Direttiva 98/26/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Mejju 1998 dwar il-pagament finali fis-sistemi ta' hlas u titoli⁽¹⁾ u mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-Bank Ċentrali Ewropew u tas-Sistema Ewropea tal-Banek Ċentrali (ESCB) kif stipulat fl-Artikolu 105(2) tat-Trattat u fl-Artikolu 3(1) u fl-Artikolu 22 ta' l-Istatut ta' l-ESCB, dwar aċċess għal sistemi ta' hlas.

- (17) Id-dispożizzjonijiet ta' l-aċċess għal sistemi ta' hlas m'għandhomx japplikawx għal sistemi stabbiliti u mħaddma minn fornitur uniku ta' servizzi ta' hlas. Dawn is-sistemi jistgħu joperaw jew f'kompetizzjoni diretta ma' sistemi ta' hlas jew, aktar tipikament, f'niċċa fis-suq li ma tkunx adegwatament koperta minn sistemi ta' hlas. Dawn tipikament ikopru skemi tal-kards ta' tliet partijiet, bħal skemi ta' kards ta' tliet partijiet, servizzi ta' hlas offruti minn fornituri tat-telekomunikazzjoni jew servizzi ta' hlas fejn l-operatur ta' l-iskema huwa l-fornitur ta' servizzi ta' hlas kemm għal min iħallas kif ukoll għal min jithallas kif ukoll sistemi interni ta' gruppi bankarji. Sabiex tiġi stimulata l-kompetizzjoni li tista' tiġi provduta minn tali sistemi ta' hlas għal sistemi ta' hlas prinċipali stabbiliti, fil-prinċipju mhuwiex xieraq li jingħata aċċess għal dawn is-sistemi ta' hlas lil partijiet terzi. Madankollu, tali sistemi dejjem għandhom ikunu soġġetti għar-regoli tal-kompetizzjoni Komunitarji u nazzjonali li jistgħu jirrikjedu li jingħata aċċess għal dawn l-iskemi sabiex tinżamm kompetizzjoni effettiva fi swieq tal-hlas.
- (18) Għandu jiġi stabbilit sett ta' regoli biex tkun żgurata t-trasparenza tal-kundizzjonijiet u tar-rekwiziti ta' informazzjoni għal servizzi ta' hlas.
- (19) Din id-Direttiva m'għandhiex tapplika la għal transazzjonijiet ta' hlas magħmulin fi flus kontanti għaliex suq uniku tal-hlas għal flus kontanti diġà jeżisti u lanqas għal dawk it-transazzjonijiet tal-hlas ibbażati fuq ċekkijiet bil-karta peress li, min-natura tagħhom, dawn ma jistgħux ikunu pproċessati effiċjentement daqs metodi oħra tal-hlas. Il-prattika tajba f'dan il-qasam għandha, madankollu, tkun ibbażata fuq il-prinċipji stabbiliti f'din id-Direttiva.
- (20) Peress li l-konsumaturi u l-imprizi mhumix fl-istess pożizzjoni, m'għandhomx b'żonn l-istess livell ta' protezzjoni. Waqt li huwa importanti li d-drittijiet tal-konsumatur ikunu garantiti b'dispożizzjonijiet li ma jistax ikun hemm deroga minnhom b'kuntratt, huwa raġonevoli li l-intrapriżi u l-organizzazzjonijiet jithallew jiftiehm u mod ieħor. Madankollu, l-Istati Membri għandu jkollhom il-possibiltà li jipprovdu li l-mikro-intrapriżi, kif definiti mir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriżi mikro, żgħar u ta'

daqs medju⁽²⁾, għandhom ikunu trattati bl-istess mod bħall-konsumaturi. Fi kwalunkwe każ, ċerti dispożizzjonijiet ewlenin ta' din id-Direttiva għandhom dejjem ikunu applikabbli irrispettivament mill-istatus ta' l-utent.

- (21) Din id-Direttiva għandha tispeċifika l-obbligi fuq il-fornituri ta' servizzi ta' hlas fir-rigward tal-forniment ta' informazzjoni lill-utenti ta' servizzi ta' hlas li għandhom jirċievu l-istess livell għoli ta' informazzjoni ċara dwar servizzi ta' hlas biex ikunu jistgħu jagħmlu għażliet ibbażati fuq tagħrif siewi u jkun jistgħu jfittxu l-aħjar offerta minn madwar l-UE. Fl-interess tat-trasparenza din id-Direttiva tistipula r-rekwiziti armonizzati meħtieġa biex ikun żgurat li informazzjoni meħtieġa u suffiċjenti tingħata lill-utenti ta' servizzi ta' hlas rigward kemm il-kuntratt ta' servizzi ta' hlas kif ukoll it-transazzjonijiet ta' hlas. Sabiex jipprovmowu l-funzjonament bla xkiel tas-suq uniku fis-servizzi ta' hlas, l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu jadottaw biss dawk id-dispożizzjonijiet ta' informazzjoni stabbiliti f'din id-Direttiva.
- (22) Il-konsumaturi għandhom ikunu protetti kontra prattiċi inġusti u qarrieqa f'konformità mad-Direttiva 2005/29/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2005 dwar il-prattika kummerċjali inġusta min-negozju għall-konsumatur fis-Suq Intern⁽³⁾ kif ukoll id-Direttiva 2000/31/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-8 ta' Ġunju 2000 dwar ċerti aspetti legali tas-servizzi tas-soċjetà ta' l-informazzjoni, b'mod partikolari il-kummerċ elettroniku, fis-Suq Intern (Direttiva dwar il-Kummerċ Elettroniku)⁽⁴⁾ u d-Direttiva 2002/65/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Settembru 2002 dwar it-tqegħid fis-suq b'distanza ta' servizzi finanzjarji għall-konsumatur⁽⁵⁾. Id-dispożizzjonijiet addizzjonali f'dawk id-direttivi jkomplu jkun applikabbli. Madankollu, ir-relazzjoni tar-rekwiziti ta' informazzjoni pre-kuntrattwali bejn din id-Direttiva u d-Direttiva 2002/65/KE għandha b'mod partikolari tiġi ċċarata.
- (23) L-informazzjoni meħtieġa għandha tkun proporzjonali għall-bżonnijiet ta' l-utenti u kkomunikata b'mod standard. Madankollu, ir-rekwiziti ta' informazzjoni għal transazzjoni unika tal-hlas għandha tkun differenti minn dawk ta' kuntratt qafas li jipprovdi għas-sensjela ta' transazzjonijiet ta' hlas.
- (24) Fil-prattika, il-kuntratti qafas u t-transazzjonijiet ta' hlas koperti minnhom huma ferm aktar komuni u ekonomikament importanti minn transazzjonijiet ta' hlas uniku. Jekk hemm kont tal-hlas jew strument speċifiku tal-hlas, huwa meħtieġ kuntratt qafas. Għalhekk, ir-rekwiziti għal informazzjoni minn qabel dwar kuntratti qafas għandhom ikunu pjuttost komprensivi u dejjem għandha tingħata informazzjoni jew bil-miktub jew fuq strument dejjiemi ieħor, bħal karti stampati minn stampanti tal-kontijiet, floppy disks, CD-ROMs, DVDs u hard drives ta' kompjuters personali li fuqhom tista' tinhażen il-posta elettronika, u siti

⁽²⁾ ĠU L 124, 20.5.2003, p. 36.

⁽³⁾ ĠU L 149, 11.6.2005, p. 22.

⁽⁴⁾ ĠU L 178, 17.7.2000, p. 1.

⁽⁵⁾ ĠU L 271, 9.10.2002, p. 16. Id-Direttiva kif emendata bid-Direttiva 2005/29/KE.

⁽¹⁾ ĠU L 166, 11.6.1998, p. 45.

ta' l-Internet, dment li tali siti huma aċċessibbli għal referenza futura għal perijodu ta' żmien adegwat għall-finijiet ta' informazzjoni u jippermettu r-riproduzzjoni mingħajr tibdil ta' l-informazzjoni maħżuna. Madankollu, għandu jkun possibbli li l-fornitur tas-servizzi ta' hlas u l-utent ta' servizzi ta' hlas jiftiehmu fil-kuntratt qafas dwar il-mod li bih tinghata l-informazzjoni sussegwenti dwar transazzjonijiet ta' hlas li saru u l-utent ta' servizzi ta' hlas, per eżempju, li fl-Internet-banking l-informazzjoni kollha dwar il-kont tal-hlas issir disponibbli on-line.

- (25) Fit-transazzjonijiet ta' hlas uniku l-informazzjoni essenzjali biss għandha tinghata dejjem fuq l-inizjattiva proprja tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas. Minhabba li dak li jhallas huwa generalment prezenti meta jagħti l-ordni għall-hlas, mhu-wiex meħtieġ li jiġi rikjest li l-informazzjoni għandha f'kull każ tinghata bil-miktub jew bi strument dejjiemi iehor. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jagħti informazzjoni orali minn fuq il-bank jew jagħmilha faċilment aċċessibbli b'mod iehor, per eżempju billi jżomm il-kundizzjonijiet fuq notice board fuq il-post. Għandha tinghata wkoll informazzjoni dwar fejn hija disponibbli informazzjoni aktar dettaljata oħra (eż. l-indirizz tas-sit web). Madankollu, jekk il-konsumatur jitlob hekk, l-informazzjoni essenzjali għandha tinghata bil-miktub jew fuq strument dejjiemi iehor.
- (26) Din id-Direttiva għandha tipprovdi d-dritt tal-konsumatur li jirċievi informazzjoni rilevanti mingħajr hlas qabel ikun marbut bi kwalunkwe kuntratt ta' servizzi ta' hlas. Il-konsumatur għandu wkoll ikun jista' jitlob informazzjoni minn qabel kif ukoll kuntratt qafas bil-miktub, mingħajr hlas fi kwalunkwe hin waqt ir-relazzjoni kuntrattwali, sabiex ikun jista' jgħadd is-servizzi u l-kundizzjonijiet tal-fornituri ta' servizzi ta' hlas u f'każ ta' kwalunkwe tilwima jista' jivverifika d-drittijiet u l-obbligi kuntrattwali tiegħu. Dawk id-dispożizzjonijiet għandhom ikunu kumpatibbli mad-Direttiva 2002/65/KE. Id-dispożizzjonijiet espliciti dwar informazzjoni bla hlas f'din id-Direttiva m'għandhomx ikollhom l-effett li jippermettu li jiġu imposti drittijiet għall-forniment ta' informazzjoni lill-konsumaturi taħt Direttivi applikabbli oħra.
- (27) Il-mod kif l-informazzjoni meħtieġa għandha tinghata mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas lill-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jiehu kont tar-rekwiżiti ta' dan ta' l-aħhar kif ukoll ta' l-aspetti tekniċi prattiċi u l-effiċjenza fl-ispiża skond is-sitwazzjoni fir-rigward tal-ftehim fil-kuntratt ta' servizzi ta' hlas rispettiv. Għalhekk, id-Direttiva tidistingwi bejn żewġ modi kif l-informazzjoni għandha tinghata mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas: jew l-informazzjoni għandha tiġi provduta, jiġifieri attivament komunikata mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas fil-hin adatt kif rikjest minn din id-Direttiva mingħajr l-ebda talba ulterjuri min-naħa ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas, inkella l-informazzjoni għandha titqiegħed għad-dispożizzjoni ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas, b'kont meħud ta' kwalunkwe talba li jista' jkollu għal aktar informazzjoni. F'dan il-każ ta' l-aħhar, l-utent ta' servizzi ta' hlas irid jiehu passi attivi biex jikseb l-informazzjoni b'hal per eżempju jitlobha esplicitament mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas, jillogja f'kaxxa postali ta' kont tal-bank jew idahħal kard tal-bank fi printer għal dikjarazzjonijiet dwar il-kont. Għal tali

finijiet il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jiżgura li l-aċċess għall-informazzjoni jkun possibbli u li l-informazzjoni tkun disponibbli għall-utent ta' servizzi ta' hlas.

- (28) Barra minn hekk, il-konsumatur għandu jirċievi informazzjoni bażika dwar transazzjonijiet li twettqu mingħajr drittijiet addizzjonali. Fil-każ ta' transazzjoni ta' hlas uniku l-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux jinponi drittijiet separati għal din l-informazzjoni. Bl-istess mod, l-informazzjoni mensili sussegwenti dwar transazzjonijiet ta' hlas taħt kuntratt qafas għandha tinghata mingħajr hlas. Madankollu, b'kont meħud ta' l-importanza tat-trasparenza fl-ipprezzar u fid-differenzjar tal-htigijiet tal-konsumatur, il-partijiet għandhom ikunu jistgħu jiftiehmu dwar drittijiet fir-rigward ta' informazzjoni aktar frekwenti jew addizzjonali. Sabiex jittiehed kont tal-prattiki nazzjonali differenti, l-Istati Membri għandhom jithallew jistabbilixxu regoli li jirrikjedu li dikjarazzjonijiet mensili stampati ta' kontijiet tal-hlas għandhom dejjem jinghataw mingħajr hlas.
- (29) Biex tkun iffacilitata l-mobbiltà tal-konsumatur, għandu jkun possibbli li l-konsumaturi jtemmu kuntratt qafas wara l-iskadenza ta' sena mingħajr ma jehlu drittijiet. Għall-konsumaturi, il-perijodu ta' avviż miftiehem m'għandux ikun ta' aktar minn xahar, u għal fornituri ta' servizzi ta' hlas mhux inqas minn xahrejn. Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għall-obbligu ta' forniture ta' servizzi ta' hlas li jtemm il-kuntratt ta' servizzi ta' hlas f'ċirkostanzi eċċezzjonali taħt leġislazzjoni Komunitarja jew nazzjonali rilevanti oħra, b'hal leġislazzjoni dwar il-money laundering u l-finanzjament tat-terroriżmu, kwalunkwe azzjoni mmirata lejn l-iffriżar ta' fondi, jew kwalunkwe miżura speċifika marbuta mal-prevenzjoni u l-investigazzjoni ta' reati.
- (30) Strumenti tal-hlas ta' valur baxx għandhom ikunu alternattiva rħisa u faċli fl-użu fil-każ ta' merkanzija u ta' servizzi bi prezz baxx u m'għandhomx ikunu mgħobbja zżejjed b'rekwiżiti eċċessivi. Ir-rekwiżiti ta' informazzjoni rilevanti u r-regoli dwar l-eżekuzzjoni tagħhom għandhom għalhekk ikunu limitati għal informazzjoni essenzjali, b'kont meħud ukoll tal-kapaċitajiet tekniċi li jistgħu ġustifikabbilment ikunu mistennja minn strumenti ddedikati għal hlasijiet ta' valur baxx. Minkejja s-sistema eħfef l-utenti ta' servizzi ta' hlas ikunu jibbenefikaw minn protezzjoni adegwata meta wiehed jikkunsidra r-riskji limitati li dawn l-istrumenti ta' hlas jipprezentaw, speċjalment fir-rigward ta' strumenti ta' hlas mħallsa minn qabel.
- (31) Sabiex jitnaqqsu r-riskji u l-konsegwenzi ta' transazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati jew eżegwiti skorrettament l-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jinforma lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas kemm jista' jkun malajr dwar kwalunkwe kontestazzjoni li tikkonċerna transazzjonijiet ta' hlas allegatament mhux awtorizzati jew eżegwiti skorrettament dment li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ikun issodisfa l-obbligi ta' informazzjoni tiegħu taħt ta' din id-Direttiva. Jekk l-iskadenza ta' notifiċa tiġi rispettata mill-utent ta' servizzi ta' hlas, huwa għandu jkun jista' jkompli dawk il-pretensjonijiet fil-perijodi ta' preskrizzjoni skond il-ligi nazzjonali. Din id-Direttiva ma għandhiex taffettwa pretensjonijiet oħrajn bejn l-utenti ta' servizzi ta' hlas u l-fornituri ta' servizzi ta' hlas.

- (32) Biex jiġi provdut inċentiv għall-utent ta' servizzi ta' hlas li jinnotifika, minghajr dewmien bla bżonn, lill-fornitur tiegħu dwar kwalunkwe serq jew telf ta' strument tal-hlas u b'hekk jitnaqqas ir-riskju ta' transazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati, l-utent għandu jkun responsabbli biss għal ammont limitat, hlief jekk l-utent ta' servizzi ta' hlas jkun aġixxa bi frodi jew bi traskuraġni kbira. Barra minn dan, ladarba l-utent ikun innotifika lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas li l-istrument ta' hlas tiegħu seta' kien kompromess, l-utent m'għandux ikun rikjest ikopri telf ulterjuri li jirriżulta minn użu mhux awtorizzat ta' dak l-istrument. Din id-Direttiva hija minghajr preġudizzju tar-responsabbiltà tal-fornituri ta' servizzi ta' hlas għas-sigurtà teknika tal-prodotti tagħhom.
- (33) Sabiex tkun ivvalutata negligenza possibbli mill-utent ta' servizzi ta' hlas, għandhom ikunu kkunsidrati ċ-ċirkostanzi kollha. L-evidenza u l-livell ta' negligenza allegata għandhom ikunu evalwati skond il-liġi nazzjonali. It-termini u l-kundizzjonijiet kuntrattwali marbutin mal-forniment u l-użu ta' strument ta' hlas elettroniku, li l-effett tagħhom ikun li tiżdied ir-responsabbiltà tal-prova fuq il-konsumatur jew li jnaqqsu r-responsabbiltà tal-prova fuq min johroġ l-istrument għandhom ikunu kkunsidrati nulli u bla effett.
- (34) Madankollu, l-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu jistabbilixxu regoli inqas stretti minn dawk imsemmija hawn fuq sabiex jinżammu l-livelli eżistenti ta' protezzjoni tal-konsumatur u biex tkun promossa l-fiduċja fl-użu minghajr periklu ta' l-istrumenti elettronici tal-hlas. Il-fatt li strumenti ta' hlas differenti jinvolvu riskji differenti għandu għaldaqstant jitqies, u b'hekk jippromwovi l-hruġ ta' strumenti aktar siguri. L-Istati Membri għandhom ikunu jistgħu jnaqqsu jew inehhu kompletament ir-responsabbiltà ta' min iħallas hlief fejn min iħallas ikun aġixxa bi frodi.
- (35) Għandu jkun hemm provvedimenti għall-allokazzjoni ta' telf fil-każ ta' transazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati. Jistgħu japplikaw dispożizzjonijiet differenti għal utenti ta' servizzi ta' hlas li mhumiex konsumaturi, peress li tali utenti normalment huma f'pożizzjoni aħjar biex jivvalutaw ir-riskju ta' frodi u jiehdu miżuri ta' kontra-bilanċ.
- (36) Din id-Direttiva għandha tistabbilixxi r-regoli għal hlas lura sabiex il-konsumatur jiġi protett meta t-transazzjoni ta' hlas imwettqa teċċedi l-ammont li seta' raġonevolment ikun mistenni. Fornituri ta' servizzi ta' hlas għandhom ikunu jistgħu jipprovdu termini saħansitra aktar favorevoli lill-konsumaturi tagħhom u, per eżempju, iħallsu lura kwalunkwe transazzjoni ta' hlas disputata. F'każijiet fejn l-utent jagħmel pretensjoni għal hlas lura ta' transazzjoni ta' hlas id-drittijiet ta' hlas lura m'għandhom jaffettwaw la r-responsabbiltà ta' min iħallas lejn min jithallas li tirriżulta mir-relazzjoni sottostanti, per eżempju għall-merkanzija jew servizzi li jkunu ordnati, ikkonsumati jew użati b'mod legittimu, u lanqas id-drittijiet ta' l-utent f'dak li għandu x'jaqşam ma' revoka ta' ordni tal-hlas.
- (37) Għall-ippjanar finanzjarju u l-eżekuzzjoni ta' l-obbligi tal-hlas fil-hin xieraq, il-konsumaturi u l-intrapriżi għandhom bżonn ta' ċertezza dwar it-tul taż-żmien li jiehu l-eżekuzzjoni ta' ordni tal-hlas. Għalhekk, din id-Direttiva għandha tintroduċi punt fiż-żmien li fih id-drittijiet u l-obbligi jkollhom effett, b'mod partikolari, meta l-fornitur ta' servizzi ta' hlas jirċievi l-ordni tal-hlas inkluż meta kellu l-opportunità li jirċeviha permezz tal-mezzi ta' komunikazzjoni miftiehma fil-kuntratt ta' servizzi ta' hlas, minkejja kwalunkwe involviment preċedenti fil-proċess li wassal għall-holqien u t-trasmissjoni ta' l-ordni tal-hlas, per eżempju kontrolli dwar is-sigurtà u d-disponibbiltà tal-fondi, informazzjoni dwar l-użu tan-numru ta' l-identità personali (PIN) jew il-hruġ ta' nota promissorja ta' hlas. Barra minn hekk, l-irċevuta ta' ordni ta' hlas għandha ssehh meta l-fornitur tas-servizzi ta' hlas ta' min iħallas jirċievi l-ordni ta' hlas li għandu jiġi ddebitat mill-kont ta' min iħallas. Il-jum jew il-mument meta min jithallas jitrasmetti lill-fornitur ta' servizzi tiegħu ordnijiet ta' hlas għall-gbir, per eżempju ta' hlas bil-kard jew ta' debiti diretti jew meta min jithallas jingħata finanzjament minn qabel fuq l-ammonti relatati mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu (permezz ta' kreditu kontingenti fil-kont tiegħu) m'għandux ikun rilevanti f'dan ir-rigward. L-utenti għandhom ikunu jistgħu jserrhu fuq leżekuzzjoni tajjeb ta' ordni tal-hlas kompluta u valida jekk il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ma jkollu l-ebda raġuni kuntrattwali jew statutorja għal rifjut. Jekk il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jirrifjuta ordni għall-hlas, ir-rifjut u r-raġuni għal dan għandhom ikunu kkomunikati lill-utent ta' servizzi ta' hlas fl-aktar opportunità bikrija soġġett għar-rekwiżiti tal-liġi Komunitarja u nazzjonali.
- (38) Tenut kont tal-heffa li biha sistemi moderni tal-hlas totalment awtomatizzati jipproċessaw transazzjonijiet ta' hlas, jiġifieri li wara ċertu punt fiż-żmien l-ordnijiet tal-hlas ma jkunux jistgħu jiġu revokati minghajr spejjeż kbar ta' intervent manwali, huwa mehtieg li tiġi speċifikata skadenza ċara għar-revoka tal-hlas. Madankollu, skond it-tip ta' servizzi ta' hlas u l-ordni tal-hlas, il-punt fiż-żmien jista' jkun varjat bi qbil bejn iż-żewġ partijiet. Revoka, f'dan il-kuntest, hija applikabbli biss għar-relazzjoni bejn l-utent ta' servizzi ta' hlas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas, u għalhekk hija minghajr preġudizzju għall-irrevokabbiltà u l-finalità tat-transazzjonijiet ta' hlas fis-sistemi ta' hlas.
- (39) Tali irrevokabbiltà m'għandhiex taffettwa d-dritt jew l-obbligu ta' fornitur ta' servizzi ta' hlas skond il-liġijiet ta' whud mill-Istati Membri, ibbażati fuq il-kuntratt qafas ta' min iħallas jew il-liġi nazzjonali, regolamenti, dispożizzjonijiet amministrattivi jew linji gwida, li jhallas lura lil min iħallas l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas imwettaq f'każ ta' disputa bejn min iħallas u min jithallas. Tali hlas lura għandu jitqies bħala ordni ta' hlas ġdida. Hlief f'dawk il-każijiet, disputi legali li jqumu fir-relazzjoni sottostanti l-ordni ta' hlas għandhom jiġu solvuti biss bejn min iħallas u min jithallas.
- (40) Biex ikun hemm ipproċessar tal-hlas integrat bis-shih u dirett u ċertezza legali fir-rigward ta' l-eżekuzzjoni ta' kwalunkwe obbligu sottostanti bejn l-utenti ta' servizzi ta' hlas, huwa mehtieg li l-ammont totali trasferit mingħand dak li jhallas għandu jkun akkreditat lill-kont ta' min ikun

qed jithallas. Ghaldaqstant, m'għandux ikun possibbli li xi hadd mill-intermedjarji involuti fl-eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas jagħmlu tnaqqis mill-ammont trasferit. Madankollu, għandu jkun possibbli għal min jithallas li jidhol fi ftehim mal-fornitur ta' servizz tal-hlas tiegħu taht liema dan ta' l-aħħar ikun jista' jnaqqsu id-drittijiet tiegħu. Minkejja dan, sabiex min jithallas ikun jista' jivverifika li l-ammont dovut huwa mhallas korrettament, l-informazzjoni sussegwenti pprovduta dwar it-transazzjoni ta' hlas għandha tindika mhux biss l-ammont shih tal-fondi trasferiti iżda wkoll l-ammont ta' kwalunkwe drittijiet.

(41) Fir-rigward ta' drittijiet, l-esperjenza wriet li t-tqassim ta' drittijiet bejn min iħallas u min jithallas huwa l-aktar sistema effiċjenti peress li tiffacilita l-ipproċessar dirett tal-hlas. Għandu għalhekk isir provvediment biex id-drittijiet jingabru, normalment, direttament mingħand min iħallas u mingħand min jithallas mill-fornituri ta' servizzi ta' hlas rispettivi tagħhom. Madankollu, dan għandu japplika biss fejn it-transazzjoni ta' hlas ma tehtiegħx kambju ta' valuta. L-ammont ta' kwalunkwe drittijiet miġbura jista' jkun ukoll żero għaliex id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva ma jaffetwawx il-prattika li permezz tagħha l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ma jinponix drittijiet fuq il-konsumaturi meta dawn jikkreditaw il-kontijiet tagħhom. B'mod simili, skond it-termini tal-kuntratt, fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' biss jimponi drittijiet fuq min jithallas (il-kummerċant) għall-użu ta' servizzi ta' hlas, li jkollu l-effett li l-ebda miżata ma tkun imposta fuq min iħallas. L-impożizzjoni ta' drittijiet għas-sistemi ta' hlas jista' jkun fil-forma tal-hlas għal abbonament. Id-dispożizzjonijiet dwar l-ammont trasferit jew kwalunkwe miżata miġbura m'għandhom l-ebda impatt dirett fuq l-ipprezzar bejn il-fornituri ta' servizzi ta' hlas u kwalunkwe intermedjarji.

(42) Sabiex tkun promossa t-trasparenza u l-kompetizzjoni, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux iżomm lil min jithallas milli jitlob miżata minn min iħallas biex juża strument għall-hlas partikolari. Filwaqt li min jithallas għandu jkun liberu li jitlob hlas għall-użu ta' ċerti strumenti ta' hlas, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu jekk jipprojbixxux jew jillimitawx Prattika bħal din fejn, fil-fehma tagħhom, dan huwa ġġustifikat minhabba pprezzar abużiv jew ipprezzar li jista' jkollu impatt negattiv fuq l-użu ta' ċertu strument ta' hlas b'kont meħud tal-htieġa li jiġu inkoraġġiti l-kompetizzjoni u l-użu ta' strumenti ta' hlas effiċjenti.

(43) Sabiex titjieb l-effiċjenza tal-hlasijiet fil-Komunità kollha, l-ordnijiet ta' hlas kollha mibdija minn min iħallas u denominati fl-euro jew fil-valuta ta' Stat Membru li qiegħed barra miż-zona euro, inkluzi trasferimenti ta' krediti u hlasijiet ta' flus, għandhom ikunu soġġetti għal hin ta' eżekuzzjoni massimu ta' jum. Għall-hlasijiet l-oħra kollha, bħal hlasijiet mibdija minn jew permezz ta' min jithallas, inkluzi debiti diretti u hlasijiet bil-kard, fin-nuqqas ta' ftehim esplicitu bejn il-fornitur ta' servizzi ta' hlas u min iħallas li jistabbilixxi perijodu ta' eżekuzzjoni itwal, l-istess perijodu ta' eżekuzzjoni ta' jum għandu japplika. Il-perijodi ta' hawn fuq jistgħu jkun estenzi b'jum ta' negozju

addizzjonali, jekk l-ordni tal-hlas tingħata fuq karta. Dan jippermetti l-forniment kontinwu ta' servizzi ta' hlas għal dawk il-konsumaturi li huma mdorrijin biss b'dokumenti fuq karta. Meta tintuża skema ta' debitu dirett il-fornitur tas-servizzi ta' hlas ta' min jithallas għandu jitrasmetti ordni ta' għbir fil-limiti taż-żmien miftehma bejn min jithallas u l-fornitur tas-servizz ta' hlas tiegħu, u b'hekk jippermetti saldu fid-data mistennija miftehma. Minhabba l-fatt li l-infrastrutturi nazzjonali tal-hlas huma hafna drabi effiċjenti hafna u biex il-livelli preżenti ta' servizzi ma jmorrux lura, l-Istati Membri għandhom jithallew iżommu fis-seħh jew jistabbilixxu regoli li jispeċifikaw żmien ta' eżekuzzjoni ta' anqas minn jum ta' negozju, fejn ikun xieraq.

(44) Id-dispożizzjonijiet dwar l-eżekuzzjoni għall-ammont shih u għaž-żmien ta' l-eżekuzzjoni għandhom jikkostitwixxu Prattika tajba fejn wieħed mill-fornituri ta' servizzi ma jkunx lokalizzat fil-Komunità.

(45) Huwa essenzjali li l-utenti ta' servizzi ta' hlas ikunu jafu l-ispejjeż reali u l-drittijiet ta' servizzi ta' hlas biex ikunu jistgħu jagħmlu l-għażla tagħhom. Għaldaqstant, m'għandhomx jithallew jintużaw metodi ta' ipprezzar li ma jkunux trasparenti, peress li huwa komunement aċċettat li dawk il-metodi jagħmluha diffiċli hafna għall-utenti biex jistabbilixxu l-prezz reali ta' servizzi ta' hlas. Speċifikament, l-użu ta' datar ta' valur li jkun ta' żvantaġġ għall-utent m'għandux ikun permess.

(46) Il-funzjonament mingħajr problemi u effiċjenti tas-sistema tal-hlas jiddependi fuq kemm l-utent ikun jista' jistrieħ fuq il-fornitur ta' servizz ta' hlas li jwettaq kif support it-transazzjoni ta' hlas u fiż-żmien miftiehem. Generalment, il-fornitur jinsab f'pożizzjoni li jevalwa r-riskji involuti fit-transazzjoni ta' hlas. Huwa l-fornitur li jipprovi s-sistemi ta' hlas, li jagħmel arrangamenti biex jerga' jiġbor fondi li jkun ntilfu jew li jkun ġew allokat i hażin, u li jiddeċiedi fil-biċċa l-kbira tal-każijiet dwar l-intermedjarji involuti fl-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas. Tenut kont ta' dawk il-konsiderazzjonijiet kollha, huwa għal kollox xieraq, hlief għal ċirkostanzi anormali u mhux prevedibbli, li tkun imposta responsabbiltà fuq il-fornitur ta' servizzi ta' hlas fir-rigward ta' l-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas aċċettata mill-utent, hlief għall-atti u l-omissjonijiet tal-fornitur ta' servizzi ta' min jithallas li l-għażla tagħhom hija biss ir-responsabbiltà ta' min qed jithallas. Madankollu, sabiex min iħallas ma jithalliex mingħajr protezzjoni f'sitwazzjonijiet mhux probabbli fejn jista' jkun li jibqa' miftuħ (non liquet) jekk l-ammont ta' hlas kien debitament riċevut mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas jew le, l-obbligu ta' prova korrispondenti għandu jibqa' tal-fornitur ta' servizzi ta' min iħallas. Bħala regola, wieħed jista' jistenna li l-istituzzjoni intermedjarja, normalment korp "newtru" bħal bank ċentrali jew "clearing house", li tkun qed titrasferixxi l-ammont ta' hlas mingħand il-fornitur ta' servizzi ta' hlas li jibgħat għal għand dak li jirċievi, ser taħżen id-data tal-kont u tkun tista' tipprovdih kull meta dan ikun meħtieġ. Kull meta l-ammont ta' hlas ikun ġie

kkreditat fil-kont tal-fornitur ta' servizz ta' hlas li jirċievi, min jithallas għandu immedjatament ikollu pretensjoni fuq il-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu għal kreditu fil-kont tiegħu.

(47) Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas għandu jassumi responsabbiltà għall-eżekuzzjoni tal-hlas korrett, inkluż, b'mod partikolari, l-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas u l-hin ta' l-eżekuzzjoni, u responsabbiltà shiha għal kwalunkwe nuqqas minn partijiet oħra fil-katina tal-hlas sa l-kont ta' min jithallas. Bħala riżultat ta' dik ir-responsabbiltà l-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu, fejn l-ammont shih mhuwiex ikkreditat lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas, jikkoreġi t-transazzjoni ta' hlas jew mingħajr dewmien bla bżonn iħallas lura lil min iħallas l-ammont rilevanti ta' dik it-transazzjoni, mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe pretensjoni li tista' ssir skond il-ligi nazzjonali. Din id-Direttiva għandha tikkonċerna biss obbligi u responsabbiltajiet kuntrattwali bejn l-utent ta' servizzi ta' hlas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu. Madankollu, il-funzjonament tajjeb ta' trasferimenti ta' kreditu u servizzi ta' hlas oħrajn jirrikjedi li l-fornituri ta' servizzi ta' hlas u l-intermedjarji tagħhom, bħal proċessuri, ikollhom kuntratti fejn id-drittijiet u l-obbligi reċiproċi tagħhom ikunu miftiehma. Kwistjonijiet relatati ma' responsabbiltajiet jiffurmaw parti essenzjali minn dawn il-kuntratti uniformi. Biex tiġi żgurata l-affidabbiltà bejn il-fornituri ta' servizzi ta' hlas u l-intermedjarji li jiehdu sehem fi transazzjoni ta' hlas, tenhtieg ċertezza legali fis-sens li fornitur ta' servizzi ta' hlas muhx responsabbli jiġi jingħata kumpens għat-telf imġarrab jew għal somom imħallsin skond id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva rigward ir-responsabbiltà. Aktar drittijiet u dettalji tal-kontenut ta' rikors u kif għandhom jiġu ttrattati pretensjonijiet lejn il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jew l-intermedjarju attribwibbli għal transazzjoni ta' hlas difettuża għandhom jithallew biex jiġu definiti minn arranġamenti kuntrattwali.

(48) Għandu jkun possibbli għall-fornitur ta' servizzi ta' hlas li jispeċifika mingħajr ambigwità l-informazzjoni mehtieġa biex ordni tal-hlas tkun tista' titwettaq korrettament. Min-naha l-oħra, madankollu, biex tiġi evitata l-frammentazzjoni u li jiġi pperikolat l-istabbiliment ta' sistemi ta' hlas integrati fil-Komunità, l-Istati Membri m'għandhomx jithallew jirrikjedu li jintuza identifikatur partikolari għal transazzjonijiet ta' hlas. Madankollu, dan m'għandux iżomm lill-Istati Membri milli jiehteġu li fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas jaġixxi bid-diligenza dovuta u jivverifika, fejn dan huwa teknikament possibbli u mingħajr htieġa ta' intervent manwali, il-koerenza ta' l-identifikatur uniku, u fejn l-identifikatur uniku jinstab li hu inkoeerenti, jirrifjuta l-ordni ta' hlas u jinforma b'dan lil min iħallas. Ir-responsabbiltà tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandha tkun limitata għall-eżekuzzjoni korretta tat-transazzjoni ta' hlas skond l-ordni tal-hlas li tkun saret mill-utent ta' servizzi ta' hlas.

(49) Biex tiġi ffaċilitata l-prevenzjoni effettiva tal-frodi, u biex tkun miġġielda l-frodi tal-hlas madwar il-Komunità, għandu jsir provvediment għall-iskambju effiċjenti ta' data bejn forniture ta' servizzi ta' hlas li għandhom jithallew jiġbru, jipproċessaw u jiskambjaw data personali li għandha x'taqsam ma' persuni involuti fi frodi tal-hlas. Dawk l-attivitajiet kollha għandhom isiru f'konformità mad-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-

rigward ta' l-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data ⁽¹⁾.

(50) Hu mehtieg li jkun żgurat infurzar effettiv tad-dispożizzjonijiet adottati fil-ligijiet nazzjonali skond din id-Direttiva. Għandhom għalhekk jitfasslu proċeduri xierqa li permezz tagħhom ikun possibbli li jitmexxew ilmenti kontra forniture ta' servizzi ta' hlas li ma jkunux konformi ma' dawn id-dispożizzjonijiet u biex ikun żgurat li, fejn xieraq, ikunu imposti penali effettivi, proporzjonati u dissważivi.

(51) Mingħajr preġudizzju għad-dritt tal-klijenti li jressqu kawża quddiem il-qrati, l-Istati Membri għandhom jiżguraw riżoluzzjoni barra mill-qrati aċċessibbli faċilment u mingħajr spejjeż żejda tal-konflitti bejn forniture ta' servizzi ta' hlas u konsumaturi li jirriżultaw mid-drittijiet u l-obbligi stabbiliti f'din id-Direttiva. L-Artikolu 5(2) tal-Konvenzjoni ta' Ruma dwar il-ligi li tapplika fir-rigward ta' l-obbligazzjonijiet kuntrattwali ⁽²⁾ tiżgura li l-protezzjoni mogħtija lill-konsumaturi mir-regoli obbligatorji tal-ligi tal-pajjiż li fihom għandhom r-residenza abitwali tagħhom ma tistax tkun imdgħajfa minn xi terminu kuntrattwali dwar il-ligi applikabbli.

(52) L-Istati Membri għandhom jiddeterminaw jekk l-awtoritajiet kompetenti mahturin biex jagħtu l-awtorizzazzjoni lill-istituzzjonijiet għall-hlas jistgħux ikunu wkoll l-awtoritajiet kompetenti rigward il-proċedura ta' ilment jew rikors barra l-qorti.

(53) Din id-Direttiva għandha tkun mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet tal-ligi nazzjonali dwar il-konsegwenzi f'dak li għandu x'jaqşam mar-responsabbiltà għal inezattezzi fl-espressjoni jew fit-trasmissjoni ta' stqarrija.

(54) Peress li hu mehtieg li l-funzjonament effiċjenti ta' din id-Direttiva jiġi rivedut u biex ikun monitorjat il-progress lejn l-istabbiliment ta' suq uniku tal-hlas, il-Kummissjoni għandha tkun rikjesta thejji rapport tlett snin wara l-gheluq tal-perijodu ta' traspożizzjoni ta' din id-Direttiva. Fir-rigward ta' l-integrazzjoni globali tas-servizzi finanzjarji u protezzjoni armonizzata tal-konsumatur ukoll lil hinn mill-funzjonament effiċjenti ta' din id-Direttiva, il-punti fokali tar-reviżjoni għandhom ikunu l-bżonn possibbli li jitwessa' l-kamp ta' applikazzjoni fir-rigward ta' valuti li mhumieks ta' l-UE u għal transazzjonijiet ta' hlas fejn forniture wiehed biss ta' servizzi ta' hlas jinsab fil-Komunità.

(55) Peress li d-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva jissostitwixxu dawk tad-Direttiva 97/5/KE, dik id-Direttiva għandha tithassar.

(56) Huwa mehtieg li jiġu stabbiliti regoli aktar dettaljati dwar l-użu bi frodi ta' kards tal-hlas, qasam li bħalissa huwa kopert mid-Direttiva 97/7/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' l-20 ta' Mejju 1997 dwar il-protezzjoni tal-konsumaturi

⁽¹⁾ ĠU L 281, 23.11.1995, p. 31. Id-Direttiva kif emendata bir-Regolament (KE) Nru 1882/2003 (ĠU L 284, 31.10.2003, p. 1).

⁽²⁾ ĠU C 27, 26.1.1998, p. 34.

fir-rigward ta' kuntratti b'distanza ⁽¹⁾ u d-Direttiva 2002/65/KE. Għaldaqstant dawk id-Direttivi għandhom jiġu emendati bi qbil ma' dan.

(57) Peress li, skond id-Direttiva 2006/48/KE, l-istituzzjonijiet finanzjarji mhumix soġġetti għar-regoli applikabbli għall-istituzzjonijiet ta' kreditu, għandhom isiru soġġetti għall-istess rekwiżiti bħal istituzzjonijiet tal-hlas sabiex ikunu jistgħu jipprovdu servizzi ta' hlas madwar il-Komunità. Għaldaqstant id-Direttiva 2006/48/KE għandha tiġi emendata bi qbil ma' dan.

(58) Minhabba li l-rimessa ta' flus hija definita f'din id-Direttiva bħala servizz ta' hlas li jehtieg awtorizzazzjoni għal istituzzjonijiet tal-hlas jew reġistrazzjoni għal xi persuni fiżiċi jew ġuridiċi li jibbenefikaw minn klawżola ta' twarrib taht ċerti ċirkostanzi speċifikati fid-dipożizzjonijiet ta' din id-Direttiva, id-Direttiva 2005/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ottubru 2005 dwar il-prevenzjoni ta' l-użu tas-sistema finanzjarja għall-fini ta' money laundering u l-finanzjament tat-terroriżmu ⁽²⁾ għandha tkun emendata bi qbil ma' dan.

(59) Fl-interess taċ-ċertezza legali, ikun xieraq li jsiru arranġamenti transizzjonali sabiex persuni li jkunu bdew l-attivitàjiet ta' istituzzjonijiet tal-hlas skond il-liġi nazzjonali li tkun fis-sehh qabel id-dhul fis-sehh ta' din id-Direttiva jkunu jistgħu jkomplu b'dawk l-attivitàjiet fl-Istat Membru konċernat għal perijodu speċifiku.

(60) Peress li l-għan ta' din id-Direttiva, jiġifieri, l-istabbiliment ta' suq uniku fis-servizzi ta' hlas, ma jistax jintlahaq b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri peress li jirrikjedi l-armonizzazzjoni ta' għadd kbir ta' regoli differenti li bħalissa jeżistu fis-sistemi legali tad-diversi Stati Membri u għalhekk jistgħu jintlahqu ahjar fuq livell Komunitarju, il-Komunità tista' tadotta miżuri, skond il-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat. Skond il-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, din id-Direttiva ma tmurx lil hinn minn dak li hu mehtieg sabiex jinkiseb dak l-oġġettiv.

(61) Il-miżuri mehtieġa għall-implimentazzjoni ta' din id-Direttiva għandhom jiġu adottati skond id-Deciżjoni tal-Kunsill 1999/468/KE tat-28 ta' Ġunju 1999, li tistabbilixxi l-proċeduri għall-eżerċizzju tas-setgħat ta' implimentazzjoni konferiti lill-Kummissjoni ⁽³⁾.

(62) B'mod partikolari, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa sabiex tadotta dispożizzjonijiet ta' implimentazzjoni sabiex tiehu kont ta' żviluppi teknoloġiċi u fis-suq. Billi dawk il-miżuri għandhom kamp ta' applikazzjoni. Peress li dawn il-miżuri huma ta' ambitu ġenerali u huma mahsuba biex jemendaw elementi mhux essenzjali ta' din id-Direttiva,

dawn għandhom jiġu adottati skond il-proċedura regolatorja bi skrutinju prevista fl-Artikolu 5a tad-Deciżjoni 1999/468/KE.

(63) Skond il-punt 34 tal-Ftehim Interistituzzjonali dwar tfassil ahjar tal-liġijiet ⁽⁴⁾, l-Istati Membri huma mhegġa jfasslu, għalihom infushom u fl-interess tal-Komunità, it-tabelli proprji tagħhom li juru, sa fejn ikun possibbli, l-korrelazzjoni bejn din id-Direttiva u l-miżuri ta' traspożizzjoni u li jagħmluhom pubbliċi,

ADOttaw DIN ID-DIRETTIVA:

TITOLU I

SUĖĖETT, KAMP TA' APPLIKAZZJONI U DEFINIZZJONIJET

Artikolu 1

SuĖĖett

1. Din id-Direttiva tistabbilixxi r-regoli li skondhom l-Istati Membri għandhom jiddistingwu s-sitt kategoriji li ġejjin ta' fornitur ta' servizzi ta' hlas:

- (a) istituzzjonijiet ta' kreditu fis-sens ta' l-Artikolu 4 punt (1)(a) tad-Direttiva 2006/48/KE;
- (b) istituzzjonijiet tal-flus elettronici fis-sens ta' l-Artikolu 1(3)(a) tad-Direttiva 2000/46/KE;
- (c) istituzzjonijiet ta' kontijiet postali (post office giro institutions) li huma intitolati taht il-liġi nazzjonali biex jipprovdu servizzi ta' hlas;
- (d) istituzzjonijiet tal-hlas fis-sens ta' din id-Direttiva;
- (e) il-Bank Ċentrali Ewropew u l-banek ċentrali nazzjonali meta ma jkunux qed jaġixxu fil-kapaċità tagħhom bħala awtorità monetarja jew awtoritajiet pubbliċi oħra;
- (f) l-Istati Membri jew l-awtoritajiet reġjonali jew lokali tagħhom meta ma jkunux qed jaġixxu fil-kapaċità tagħhom ta' awtoritajiet pubbliċi.

2. Din id-Direttiva tistabbilixxi wkoll regoli li jikkonċernaw kundizzjonijiet ta' trasparenza, u d-drittijiet u l-obbligi rispettivi ta' l-utenti ta' servizzi ta' hlas u tal-fornituri ta' servizzi ta' hlas, f'relazzjoni ma' l-ghoti ta' servizzi ta' hlas bħala xogħol regolari jew attività tan-negozju.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Din id-Direttiva għandha tapplika għal servizzi ta' hlas ipprovduti fil-Komunità. Madankollu, hlief għall-Artikolu 73, it-Title III u IV għandhom japplikaw biss, fejn kemm il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas, jew il-fornitur uniku ta' servizzi tal-hlas fit-transazzjoni ta' hlas, jinsabu fil-Komunità.

⁽¹⁾ ĠU L 144, 4.6.1997, p. 19. Id-Direttiva kif emendata l-ahhar bid-Direttiva 2005/29/KE.

⁽²⁾ ĠU L 309, 25.11.2005, p. 15.

⁽³⁾ ĠU L 184, 17.7.2006, p. 23. Id-Deciżjoni kif emendata bid-Deciżjoni 2006/512/KE (ĠU L 200, 22.7.2006, p. 11).

⁽⁴⁾ ĠU L 321, 31.12.2003, p. 1.

2. It-Itoli III u IV ta' din id-Direttiva għandhom japplikaw għas-servizzi ta' hlas li jsiru bl-euro jew f'valuta uffiċjali ta' Stat Membru li qiegħed barra miż-żona euro.

3. L-Istati Membri jistgħu jirrinunzjaw għall-applikazzjoni tad-dispożizzjonijiet kollha, jew ta' parti mid-dispożizzjonijiet, ta' din id-Direttiva għal l-istituzzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 2, tad-Direttiva 2006/48/KE, hlief għal daww imsemmija fl-ewwel u t-tieni inċiż ta' dak l-Artikolu.

Artikolu 3

Kamp ta' applikazzjoni negattiv

Din id-Direttiva għandha tapplika għal ebda minn dan li ġej:

- (a) transazzjonijiet ta' hlas li jsiru biss fi flus kontanti direttament minn min iħallas għal min jithallas, mingħajr ebda intervent intermedjarju;
- (b) transazzjonijiet ta' hlas minn min iħallas għal min jithallas permezz ta' agent kummerċjali awtorizzat li jinneogħja jew jikkonkludi l-bejgħ jew ix-xiri ta' merkanzija jew servizzi fisem min iħallas jew min jithallas;
- (c) trasport fiżiku professjonali ta' flus f'noti bankarji u f'muniti, inkluż il-ġbir, l-ipproċessar u l-kunsinna tagħhom;
- (d) transazzjonijiet ta' hlas li jikkonsistu fil-ġbir u t-tqassim mhux professjonali ta' flus kontanti fil-qafas ta' attività mhux bi skop ta' qligħ jew karitattiva;
- (e) servizzi fejn il-flus kontanti huma fornuti minn min jithallas lil min iħallas bħala parti minn transazzjoni ta' hlas, wara li tkun saret talba espliċita mill-utent ta' servizzi ta' hlas eżatt qabel l-eżekuzzjoni tat-transazzjoni ta' hlas permezz tal-hlas għax-xiri ta' merkanzija jew servizzi;
- (f) negozju tal-kambju ta' valuta, jiġifieri, operazzjonijiet cash to cash, fejn il-fondi ma jkunux miżmuma fuq kont tal-hlas;
- (g) transazzjonijiet ta' hlas ibbażati fuq kwalunkwe minn dawn id-dokumenti li ġejjin li jinħarġu a debitu tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas bil-hsieb li jitqieghdu fondi għad-dispożizzjoni ta' min jithallas:
 - (i) ċekkijiet stampati skond il-Konvenzjoni ta' Ġinevra tad-19 ta' Marzu 1931 li tistipula liġi uniformi għaċ-ċekkijiet;
 - (ii) ċekkijiet stampati li jixbhu lil daww imsemmija fil-punt (i) u rregolati bil-liġi ta' l-Istati Membri li mhumix parti għall-Konvenzjoni ta' Ġinevra tad-19 ta' Marzu 1931 dwar liġi uniformi għaċ-ċekkijiet;
 - (iii) drafts stampati skond il-Konvenzjoni ta' Ġinevra tas-7 ta' Ġunju 1930 dwar liġi uniformi għall-kambjali u l-promissory notes;
 - (iv) drafts stampati li jixbhu lil daww imsemmija fil-punt (iii) u u rregolati bil-liġi ta' l-Istati Membri li mhumix parti għall-Konvenzjoni ta' Ġinevra tas-7 ta' Ġunju 1930 dwar liġi uniformi għall-kambjali u l-promissory notes;
 - (v) vouchers stampati;
 - (vi) traveller's cheques stampati; jew
 - (vii) money orders postali stampati kif inhuma definiti mill-Unjoni Postali Universali;
- (h) transazzjonijiet ta' hlas li jsiru f'sistema tal-hlas jew ta' settlement ta' titoli ta' krediu bejn agenti ta' settlement, kontropartijiet ċentrali, clearing houses u/jew banek ċentrali u partecipanti ohra fis-sistema, u fornituri ta' servizzi ta' hlas, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 28;
- (i) transazzjonijiet ta' hlas relatati mas-servicing ta' l-assi ta' titoli, inkluż ishma, dhul jew distribuzzjonijiet ohra, jew fidwa jew bejgħ, imwettqa mill-persuni msemmija fil-punt (h) jew minn ditti ta' l-investment, istituzzjonijiet tal-kreditu, impriżi ta' investment kollettivi jew kumpanniji ta' ġestjoni ta' assi li jipprovdu servizzi ta' investment jew kwalunkwe entità ohra permessa li jkollhom il-kustodja ta' strumenti finanzjarji;
- (j) servizzi pprovduti minn fornituri ta' servizzi tekniċi, li jappoġġaw il-forniment ta' servizzi ta' hlas, mingħajr ma dawn f'xi mument ikunu fil-pussess tal-fondi li għandhom jiġu trasferiti, inkluż l-ipproċessar u l-hażna ta' data, is-servizzi ta' fiduċja u ta' protezzjoni tal-privatezza, awtentikazzjoni ta' data u ta' entità, il-forniment ta' servizzi ta' network ta' l-informazzjoni teknoloġika (IT) u ta' komunikazzjoni, il-forniment u l-manutenzjoni ta' terminals u apparat użat għas-servizzi ta' hlas;
- (k) servizzi bbażati fuq strumenti li jistgħu jintużaw biss għall-akkwist ta' merkanzija jew servizzi fil-bini użat minn min johroghom biss jew taht ftehim kummerċjali ma' min johroghom jew f'network limitat ta' fornituri ta' servizzi jew għal firxa limitata ta' merkanzija jew servizzi;
- (l) transazzjonijiet ta' hlas imwettqa permezz ta' kwalunkwe apparat tat-telekomunikazzjoni, diġitali jew ta' l-IT, fejn il-merkanzija jew is-servizzi mixtrija jiġu fornuti lil u ser jintużaw permezz ta' apparat tat-telekomunikazzjoni, diġitali jew ta' l-IT, dment li l-operatur tat-telekomunikazzjoni, diġitali jew ta' l-IT ma jaġixxi biss bħala intermedjarju bejn l-utent ta' servizzi ta' hlas u l-fornitur tal-merkanzija u s-servizzi;
- (m) transazzjonijiet ta' hlas imwettqa bejn fornituri ta' servizzi ta' hlas, l-agenti jew il-fergħat tagħhom akkont tagħhom infushom;
- (n) transazzjonijiet ta' hlas bejn impriża prinċipali u s-sussidjarja tagħha jew bejn sussidjarji ta' l-istess impriża prinċipali, mingħajr ebda intervent intermedjarju minn fornitur ta' servizzi ta' hlas hlief għal impriża li tappartjeni għall-istess grupp; jew

- (o) servizzi minn fornituri biex jingibed flus kontanti permezz ta' automated teller machines (ATM) li jaġixxu fisem emittent wiehed jew aktar ta' kards, li mhumiex parti għall-kuntratt qafasqafas mal-klijent li jkun qed jiġbed il-flus minn kont tal-hlas, bil-kondizzjoni li dawn il-fornituri ma jwettqux servizzi ta' hlas ohra kif elenkat fl-Anness.

Artikolu 4

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' din id-Direttiva, id-definizzjonijiet li ġejjin għandhom japplikaw:

1. "Stat Membru ta' domicilju" tfisser wahda minn dawn li ġejjin:
 - (i) l-Istat Membru li fih jinsab l-uffiċċju registrat tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas; jew
 - (ii) jekk il-fornitur ta' servizzi ta' hlas, taht il-liġi nazzjonali tiegħu, ma jkollu l-ebda uffiċċju registrat, l-Istat Membru fejn jinsab l-uffiċċju prinċipali;
2. "Stat Membru ospitanti" tfisser l-Istat Membru minbarra l-Istat Membru ta' domicilju li fih il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ikollu aġent jew fergħa jew fejn jaġhti s-servizzi ta' hlas;
3. "servizzi ta' hlas" tfisser kwalunkwe mill-attivitajiet ta' negozju kif elenkati fl-Anness;
4. "istituzzjonijiet tal-hlas" tfisser persuna ġuridika li tkun ingħatat l-awtorizzazzjoni skond l-Artikolu 10 biex tipprovi u twettaq servizzi ta' hlas fil-Komunità kollha;
5. "transazzjoni ta' hlas" tfisser att, mibdi minn min iħallas jew minn min jithallas, ta' tqegħid, ta' trasferiment jew ta' għid ta' fondi, irrispettivament minn kwalunkwe obbligazzjoni sottostanti bejn min hallas u min jithallas;
6. "sistema tal-hlas" tfisser sistema ta' trasferiment ta' fondi b'arrangamenti formali u standardizzati u regoli komuni għall-ipproċessar, clearing u/jew settlement ta' transazzjonijiet ta' hlas;
7. "min iħallas" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li għandha kont tal-hlas u tippermetti ordni tal-hlas minn dak il-kont tal-hlas, jew, fejn ma jkun hemm l-ebda kont tal-hlas, persuna fiżika jew ġuridika li tagħti ordni għal hlas;
8. "min jithallas" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tkun ir-riċevitur intenzjonat ta' fondi li kienu s-sugġett ta' transazzjoni ta' hlas;
9. "fornitur ta' servizzi ta' hlas" tfisser korpi msemmija fl-Artikolu 1(1) u persuni ġuridici u fiżici li jibbenefikaw mit-twarrib skond l-Artikolu 26;
10. "utent ta' servizzi ta' hlas" tfisser persuna fiżika jew ġuridika li tagħmel użu minn servizzi ta' hlas fil-kapaċità ta' min iħallas jew ta' min jithallas, jew tat-tnejn;
11. "konsumatur" tfisser persuna fiżika li, f'kuntratti ta' servizzi ta' hlas koperti minn din id-Direttiva, qed taġixxi għal finijiet li ma humiex is-sengħa, in-negozju jew il-professjoni tagħha;
12. "kuntratt qafas" tfisser kuntratt ta' servizzi ta' hlas li jirregola l-eżekuzzjoni futur ta' transazzjonijiet ta' hlas individwali u suċċessivi u li jista' jkollhom l-obbligu u l-kundizzjonijiet biex jiġi stabbilit kont tal-hlas;
13. "hlas ta' flus" tfisser servizzi ta' hlas fejn il-fondi jiġu rċevuti minn min iħallas, mingħajr ma jinholqu ebda kontijiet tal-hlas fisem min iħalles jew min jithallas, għall-uniku għan li jiġi trasferit l-ammont korrispondenti lil min jithallas jew lil fornitur iehor ta' servizzi ta' hlas fisem min iħallas, u/jew fejn tali fondi huma rċevuti fisem ta' min jithallas u magħmulin disponibbli lilu;
14. "kont tal-hlas" tfisser kont miżmum fisem utent wiehed jew aktar ta' servizzi ta' hlas li jintuża għall-eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas;
15. "fondi" tfisser karti tal-flus u muniti, flus skritturali u flus elettronici kif definita fl-Artikolu 1(3)(b) tad-Direttiva 2000/46/KE;
16. "ordni tal-hlas" tfisser kwalunkwe istruzzjoni minn min iħallas jew minn min jithallas lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu, fejn jitlob l-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas;
17. "data tal-valur" tfisser żmien ta' referenza użat minn fornitur ta' servizzi ta' hlas għall-kalkolu ta' l-interessi fuq il-fondi debitati minn jew kreditati lejn kont tal-hlas;
18. "rata tal-kambju ta' referenza" tfisser ir-rata tal-kambju li tintuża bħala l-bażi li fuqha jiġi kkalkolat kwalunkwe kambju ta' valuta u li ssir disponibbli mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas jew tiġi minn sors pubblikament disponibbli;
19. "awtentikazzjoni" tfisser proċedura li tippermetti lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas jivverifika l-użu ta' strument tal-hlas speċifiku, inkluż il-karatteristiċi ta' sigurtà personalizzati tiegħu;
20. "rata ta' imghax ta' referenza" tfisser ir-rata ta' l-imghax li tintuża bħala l-bażi għall-kalkolu ta' kwalunkwe interessi li għandhom jiġu applikati u li tiġi minn sors pubblikament disponibbli li jkun jista' jiġi vverifikat miż-żewġ partijiet ta' kuntratt dwar servizzi ta' hlas;
21. "identifikatur uniku" tfisser kombinazzjoni speċifikata ta' ittri, numri jew simboli lill-utent ta' servizzi ta' hlas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas u li għandha tingħata mill-utent ta' servizzi ta' hlas biex jidentifika mingħajr ambigwità l-utent l-iehor ta' servizzi ta' hlas u/jew il-kont tal-hlas tiegħu għal transazzjoni ta' hlas;

22. “aġent” tfisser persuna fiżika jew ġuridika li taġixxi akkont ta' istituzzjoni tal-hlas fil-forniment ta' servizzi ta' hlas;

TITOLU II

FORNITURI TA' SERVIZZI TA' HLAS

23. “strument tal-hlas” tfisser kwalunkwe apparat personalizzat u/jew sett ta' proċeduri rigward liema jkun sar ftehim bejn l-utent ta' servizzi tal-hlas u l-fornitur ta' servizzi tal-hlas u użati mill-utent ta' servizzi ta' hlas sabiex jaghti bidu għal ordni ta' hlas;

KAPITOLU 1

Istituzzjonijiet tal-hlas

Taqsim 1

Regoli ġenerali

24. “mezz ta' komunikazzjoni mill-bogħod” tirreferi għal kwalunkwe mezz li, minghajr il-preżenza fiżika fl-istess hin tal-fornitur u ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas, ikun jista' jintuża għall-konkluzzjoni ta' kuntratt ta' servizzi ta' hlas;

Artikolu 5

Applikazzjonijiet għal awtorizzazzjoni

25. “mezz dejjiemi” tfisser kwalunkwe strument li jippermetti lill-utent ta' servizzi ta' hlas jaħżen informazzjoni indirizzata personalment lilu b'mod aċċessibbli għal referenza futura għal perijodu ta' żmien adegwat għall-finijiet ta' l-informazzjoni u li jippermetti riproduzzjoni minghajr tibdil ta' l-informazzjoni mahżuna;

Biex tinkiseb awtorizzazzjoni bhala istituzzjoni tal-hlas, għandha tiġi ppreżentata applikazzjoni lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju, flimkien ma' dan li ġej:

26. “mikro-intrapriża” tfisser intrapriża, li fil-hin tal-konkluzzjoni tal-kuntratt ta' servizzi ta' hlas, tkun intrapriża kif definit fl-Artikoli 1 u l-Artikolu 2(1) u (3) ta' l-Anness għar-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE;

(a) programm ta' operazzjonijiet li jispeċifika b'mod partikolari t-tip ta' servizzi ta' hlas previsti;

27. “jum ta' negozju” tfisser jum li fih il-fornitur rilevanti ta' servizzi ta' hlas ta' dak li qed iħallas jew il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' dak li qed jithallas involut fl-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas huwa miftuħ għax-xogħol kif mehtieg għall-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas;

(b) pjan tan-negozju, inkluż kalkolu ta' tbassir ta' baġit għall-ewwel tliet snin finanzjarji li juri li l-applikant jista' juża s-sistemi, ir-riżorsi u l-proċeduri xierqa u proporzjonati biex jopera sew;

28. “debitu dirett” tfisser servizzi ta' hlas biex jiġi ddebitat il-kont tal-hlas ta' min iħallas, fejn transazzjoni ta' hlas tkun mibdija minn min jithallas abbażi tal-kunsens mogħti minn min iħallas lil min jithallas, jew il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas, lill-fornitur tas-servizz tal-hlas ta' min iħallas;

(c) evidenza li l-istituzzjoni tal-hlas għandha l-ammont ta' kapital inizjali msemmi fl-Artikolu 6;

29. “fergħa” tfisser post ta' negozju minbarra l-uffiċċju prinċipali li huwa parti minn istituzzjoni tal-hlas, li għandu personalità legali u li jwettaq direttament it- transazzjonijiet kollha jew uħud minnhom inerenti fin-negozju ta' istituzzjoni tal-hlas; il-postijiet kollha ta' negozju stabbiliti fl-istess Stat Membru minn istituzzjoni tal-hlas b'uffiċċju prinċipali fi Stat Membru iehor għandhom jitqiesu bhala fergħa unika;

(d) għall-istituzzjonijiet tal-hlas imsemmija fl-Artikolu 9(1), deskrizzjoni tal-miżuri mehuda għas-salvagwardja tal-fondi ta' l-utenti ta' servizzi ta' hlas skond l-Artikolu 9;

30. “grupp” tfisser grupp ta' impriži, li jikkonsisti minn impriża prinċipali, is-sussidjarji tagħha u l-entitajiet li fihom l-impriża ewlenija jew is-sussidjarji tagħha għandhom holding, kif ukoll impriži marbuta ma' xulxin b'relazzjoni msemmiha fl-Artikolu 12(1) tad-Direttiva 83/349/KEE.

(e) deskrizzjoni ta' l-arrangamenti ta' governanza u tal-mekkaniżmi interni ta' kontroll ta' l-applikant, inklużi proċeduri amministrattivi, ta' ġestjoni tar-riskju u ta' kontabbiltà, li turi li dawn l-arrangamenti ta' governanza, mekkaniżmi u proċeduri ta' kontroll huma proporzjonati, adatti, sodi u adegwati;

(f) deskrizzjoni tal-mekkaniżmi interni ta' kontroll li l-applikant ikun stabbilixxa sabiex jikkonforma ma' l-obbligi f'relazzjoni mal-money laundering u l-finanzjament tat-terroriżmu skond id-Direttiva 2005/60/KE u r-Regolament (KE) Nru 1781/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Novembru 2006 dwar informazzjoni rigward min iħallas li takkumpanja t-trasferiment tal-fondi ⁽¹⁾;

(g) deskrizzjoni ta' l-organizzazzjoni strutturali ta' l-applikant, inkluża, fejn applikabbli, deskrizzjoni ta' l-użu intenzjonat ta' l-aġenti u tal-fergħat u deskrizzjoni ta' arrangamenti ta' outsourcing, u l-partecipazzjoni tagħha f'sistema tal-hlas nazzjonali jew internazzjonali;

(h) l-identità ta' persuni li għandhom fl-applikant, direttament jew indirettament, holdings kwalifikanti fis-sens ta' l-Artikolu 4(11) tad-Direttiva 2006/48/KE, id-daqs tal-

⁽¹⁾ ĠU L 345, 8.12.2006, p. 1.

holiding tagħhom u evidenza ta' l-adegwatezza tagħhom b'kont meħud tal-htieġa li tiġi żgurata l-ġestjoni soda u prudenti ta' istituzzjoni tal-hlas;

- (i) l-identità tad-diretturi u ta' l-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni ta' l-istituzzjoni tal-hlas u, fejn rilevanti, il-persuni responsabbli għall-amministrazzjoni ta' l-attivitàjiet ta' servizzi ta' hlas ta' l-istituzzjoni tal-hlas, kif ukoll prova li huma ta' fama tajba u għandhom il-konoxxenza u l-esperjenza adegwata biex iwettqu servizzi ta' hlas kif determinat mill-Istat Membru ta' domicilju ta' l-istituzzjoni tal-hlas;
- (j) fejn applikabbli, l-identità ta' awdituri statutorji u ta' kumpanniji tal-verifika kif definit fid-Direttiva 2006/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Mejju 2006 dwar verifiki statutorji ta' kontijiet annwali u kontijiet konsolidati ⁽¹⁾;
- (k) l-istatus legali ta' l-applikant u l-artikoli ta' assoċjazzjoni;
- (l) l-indirizz ta' l-uffiċċju prinċipali ta' l-applikant.

Għall-finijiet tal-punti (d), (e) u (g), l-applikant għandu jagħti deskrizzjoni ta' l-arrangamenti tiegħu ta' verifika u l-arrangamenti organizzattivi li jkun stabbilixxa bil-hsieb li jiehu l-passi kollha raġonevoli biex jitharsu l-interessi ta' l-utenti tiegħu u biex jiżgura kontinwità u affidabbiltà fil-prestazzjoni ta' servizzi ta' hlas.

Artikolu 6

Kapital inizjali

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-istituzzjonijiet tal-hlas ikollhom, fil-mument ta' l-awtorizzazzjoni, kapital inizjali, li jkun magħmul mill-elementi definiti fl-Artikolu 57(a) u (b) tad-Direttiva 2006/48/KE kif ġej:

- (a) fejn l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi biss is-servizzi ta' hlas imsemmija fil-punt 6 ta' l-Anness, il-kapital tagħha m'għandu fl-ebda hin ikun anqas minn EUR 20 000;
- (b) fejn l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi s-servizz ta' hlas imsemmi fil-punt 7 ta' l-Anness, il-kapital tagħha m'għandu fl-ebda hin ikun anqas minn EUR 50 000; u
- (c) fejn l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi kwalunkwe waħda mis-servizzi ta' hlas imsemmija fil-punti 1 sa 5 ta' l-Anness, il-kapital tagħha m'għandu fl-ebda hin ikun anqas minn EUR 125 000.

Artikolu 7

Fondi proprji

1. Il-fondi proprji ta' l-istituzzjoni tal-hlas, kif definit fl-Artikoli 57 sa 61, 63, 64 u 66 tad-Direttiva 2006/48/KE, m'għandhomx jaqgħu taħt l-ammont aktar għoli msemmi fl-Artikoli 6 u 8.

2. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri meħtieġa biex jipprevjenu l-użu multiplu ta' elementi eligibbli għall-fondi

proprji fejn l-istituzzjoni tal-hlas tappartjeni għall-istess grupp bhal istituzzjoni oħra tal-hlas, istituzzjoni tal-kreditu, ditta ta' l-investment, kumpannija għall-immaniġġar ta' l-assi jew impriza ta' l-assigurazzjoni. Dan il-paragrafu għandu japplika wkoll fejn l-istituzzjoni tal-hlas ikollha karattru ibridu u twettaq attivitàjiet oħra barra milli tipprovdi s-servizzi ta' hlas imsemmija fl-Anness.

3. Jekk il-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 69 tad-Direttiva 2006/48/KE ikunu sodisfatti, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jistgħu jagħzlu li ma japplikawx l-Artikolu 8 għal istituzzjonijiet ta' hlas li huma inklużi fis-supervizjoni konsolidata ta' l-istituzzjoni prinċipali ta' kreditu skond id-Direttiva 2006/48/KE.

Artikolu 8

Il-kalkolu tal-fondi proprji

1. Minkejja r-rekwiżiti ta' kapital inizjali stabbiliti fl-Artikolu 6, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-istituzzjonijiet tal-hlas dejjem ikollhom fondi proprji kkalkolati skond wiehed minn dawn it-tliet metodi, kif determinat mill-awtoritajiet kompetenti skond il-legiżlazzjoni nazzjonali:

Metodu A

Il-fondi proprji ta' l-istituzzjoni tal-hlas għandhom jammontaw għal mill-inqas 10 % ta' l-ispejjeż ġenerali fissi tagħha tas-sena preċedenti. L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jaġġustaw dik il-htieġa fil-każ ta' bidla materjali fin-negozju ta' l-istituzzjoni tal-hlas mis-sena preċedenti 'l hawn. Fejn istituzzjoni tal-hlas ma tkunx għadha temmet sena shiha ta' negozju fid-data tal-kalkolu, il-htieġa għandha tkun li l-fondi tagħha jammontaw għal mill-inqas 10 % ta' l-ispejjeż ġenerali fissi korrispondenti kif previst fil-pjan tan-negozju, sakemm l-awtoritajiet kompetenti ma jirrikjedux aġġustament għal dak il-pjan.

Metodu B

Il-fondi proprji ta' l-istituzzjoni tal-hlas għandhom jammontaw għal mill-inqas is-somma ta' l-elementi li ġejjin multiplikati b'fattur ta' skalar k, stabbilit fil-paragrafu 2, fejn il-volum tal-hlas (payment volume – PV) jirrappreżenta parti waħda minn tnax ta' l-ammont totali tat-transazzjonijiet ta' hlas mwettqa mill-istituzzjoni tal-hlas fis-sena preċedenti:

- (a) 4,0 % ta' dak il-porzjon ta' PV sa EUR 5 miljun,

flimkien ma'

- (b) 2,5 % ta' dak il-porzjon ta' PV 'il fuq minn EUR 5 miljun sa EUR 10 miljun,

flimkien ma'

- (c) 1 % ta' dak il-porzjon ta' PV 'il fuq minn EUR 10 miljun sa EUR 100 miljun,

flimkien ma'

⁽¹⁾ ĠU L 157, 9.6.2006, p. 87.

(d) 0,5 % ta' dak il-porzjon ta' PV 'il fuq minn EUR 100 miljun sa EUR 250 miljun,

flimkien ma'

(e) 0,25 % ta' dak il-porzjon ta' PV 'il fuq minn EUR 250 miljun.

Metodu Ċ

Il-fondi proprji ta' l-istituzzjoni tal-hlas għandhom jammontaw għal mill-inqas l-indikatur rilevanti kif definit fil-punt (a), suġġett għall-fattur multiplikatur stabbilit fil-punt (b) kif ukoll għall-fattur ta' skalar k stabbilit fil-paragrafu 2.

(a) L-indikatur rilevanti huwa s-somma ta' dan li ġej:

- dhul minn interessi;
- spejjeż ta' interessi;
- kummissjonijiet u drittijiet riċevuti; u
- dhul operattiv ieħor.

Kull element għandu jiġi inkluż fis-somma bis-sinjal pożittiv jew negattiv tiegħu. Dhul minn elementi straordinari jew irregolari ma jistax jintuza fil-kalkolu ta' l-indikatur rilevanti. In-nefqa għal servizzi minn barra li jingħataw minn partijiet terzi jista' jnaqqas l-indikatur rilevanti jekk in-nefqa tiġġarrab minn impriża soġġetta għal supervizjoni taht din id-Direttiva. L-indikatur rilevanti huwa kkalkolat abbażi ta' l-aħħar tnax-il osservazzjoni mensili fi tmiem is-sena finanzjarja. L-indikatur rilevanti għandu jiġi kkalkolat fuq is-sena finanzjarja preċedenti. Madankollu fondi proprji kkalkolati skond il-Metodu Ċ m'għandhomx jaqgħu taht it-80 % tal-medja tat-tliet snin finanzjarji preċedenti għall-indikatur rilevanti. Meta l-figuri tal-verifika ma jkunux disponibbli, jistgħu jintużaw stimi tan-negozju.

(b) Il-fattur ta' multiplikazzjoni għandu jkun:

- (i) 10 % ta' dak il-porzjon ta' l-indikatur rilevanti sa EUR 2,5 miljun,
- (ii) 8 % ta' dak il-porzjon ta' l-indikatur rilevanti minn EUR 2,5 miljun sa EUR 5 miljun,
- (iii) 6 % ta' dak il-porzjon ta' l-indikatur rilevanti minn EUR 5 miljun sa EUR 25 miljun,
- (iv) 3 % ta' dak il-porzjon ta' l-indikatur rilevanti minn EUR 25 miljun sa 50 miljun,
- (v) 1,5 % 'il fuq minn EUR 50 miljun.

2. Il-fattur ta' skalar k li għandu jintuza fil-Metodi B u Ċ fuq għandu jkun:

(a) 0,5 fejn l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi biss is-servizz tal-hlas imsemmi fil-punt 6 ta' l-Anness;

(b) 0,8 fejn l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi is-servizz ta' hlas imsemmi fil-punt 7 ta' l-Anness;

(ċ) 1 fejn l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi waħda mis-servizz tal-hlas imsemmija fil-punti 1 sa 5 ta' l-Anness.

3. L-awtoritajiet kompetenti jistgħu, abbażi ta' evalwazzjoni tal-proċessi ta' ġestjonar-riskju, bank ta' data ta' telf ta' riskju u mekkaniżmi interni ta' kontroll ta' l-istituzzjoni tal-hlas, jirrikjedu li l-istituzzjoni tal-hlas ikollha ammont ta' fondi proprji li jkun sa 20 % oghla mill-ammont li jirriżulta mill-applikazzjoni tal-metodu magħżul skond il-paragrafu 1, jew ihallu lill-istituzzjoni tal-hlas ikollha ammont ta' fondi proprji li jkun sa 20 % aktar baxx mill-ammont li jirriżulta mill-applikazzjoni tal-metodu magħżul skond il-paragrafu 1.

Artikolu 9

Rekwiżiti ta' salvagwardja

1. L-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrikjedu li istituzzjoni tal-hlas li tipprovdi kwalunkwe wiehed mis-servizzi ta' hlas elenkati fl-Anness u, fl-istess hin, hija involuta f'attivitajiet oħrajn ta' negozju imsemmija fl-Artikolu 16(1)(ċ) tissalvagwardja fondi li jkunu ġew riċevuti mill-utenti ta' servizzi ta' hlas jew permezz ta' fornitur ta' servizzi ta' hlas ieħor għall-eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas, kif ġej:

Jew:

- (a) fl-ebda hin m'għandhom jiġu mhallta mal-fondi ta' kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika minbarra l-utenti ta' servizzi ta' hlas li fisimhom ikunu miżmuma l-fondi u, fejn ikunu għandhom miżmuma mill-istituzzjoni tal-hlas u jkunu għandhom ma ġewx mogħtija lil min jithallas jew trasferiti lil fornitur ta' servizzi ta' hlas ieħor sa tmiem il-jum ta' negozju wara l-jum meta l-fondi jkun ġew riċevuti, għandhom jiġu depożitati f'kont separat f'istituzzjoni tal-kreditu jew investiti f'assi likwidi siguri u b'riskju baxx kif definit mill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati Membri ta' domicilju; u
- (b) għandhom ikunu protetti skond il-liġi nazzjonali ta' l-Istati Membri fl-interess ta' daww l-utenti ta' servizzi ta' hlas mill-pretensjonijiet ta' kredituri oħra ta' l-istituzzjoni tal-hlas, b'mod partikolari fil-każ ta' insolwibbiltà;

jew

- (ċ) għandhom ikunu koperti minn polza ta' assigurazzjoni jew minn xi garanzija komparabbli oħra minn kumpannija ta' l-assigurazzjoni jew istituzzjoni tal-kreditu, li ma tagħmilx parti mill-istess grupp bhall-istituzzjoni tal-hlas innifisha, għal ammont ekwivalenti għal dak li jkun ġie segregat li fin-nuqqas ta' polza ta' l-assigurazzjoni jew garanzija komparabbli oħra, pagabbli fil-każ li l-istituzzjoni tal-hlas ma tkunx tista' tissodisfa l-obbligi finanzjarji tagħha.

2. Fejn istituzzjoni tal-hlas tkun mehtieġa tissalvagwardja fondi taht il-paragrafu 1 u porzjoni minnhom ser tintuża għal transazzjonijiet ta' hlas futuri fejn l-ammont li jifdal ser jintuża għal servizzi mhux tal-hlas, dik il-parti tal-fondi riċevuti għal transazzjonijiet ta' hlas futuri għandha tkun soġġetta għar-rekwiżiti taht il-paragrafu 1. Fejn din il-porzjonitkun varjabbli jew mhijiex magħrufa minn qabel, l-Istati Membri jistgħu jippermettu lill-istituzzjonijiet tal-hlas biex japplikaw dan il-paragrafu abbażi ta' porzjoni rappreżentattiva li hija assunta li hija użata għal servizzi ta' hlas dment li tali porzjoni rappreżentattiva tista' tiġi stmata b'mod raġonevoli abbażi ta' data storika b' sodisfazzjoni lill-awtoritajiet kompetenti.

3. L-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jirrikjedu li l-istituzzjonijiet ta' hlas li ma jkunux involuti f'attivitajiet oħrajn ta' negozju minbarra servizzi ta' hlas imsemmija fl-Artikolu 16(1)(ċ), għandhom ukoll jikkonformaw mar-rekwiżiti ta' salvagwardja taht il-paragrafu (1) ta' dan l-Artikolu.

4. L-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jillimitaw ukoll tali rekwiżiti ta' salvagwardja għall-fondi ta' daww l-utenti ta' servizzi ta' hlas li l-fondi tagħhom individwalment jeċċedu limitu ta' EUR 600.

Artikolu 10

Għoti ta' awtorizzazzjoni

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-imprizi għajr daww imsemmija fl-Artikolu 1(1)(a) sa (ċ) u (e) u (f) u għajr persuni ġuridiki jew fiżiċi oħra li jibbenefikaw minn twarrib taht l-Artikolu 26, li bi hsiebhom jipprovdu servizzi ta' hlas, jiksbu awtorizzazzjoni bħala istituzzjoni tal-hlas qabel jibdew ifornu servizzi ta' hlas. Awtorizzazzjoni għandha tingħata biss lil persuna ġuridika stabbilita fi Stat Membru.

2. Awtorizzazzjoni għandha tingħata jekk l-informazzjoni u l-evidenza flimkien ma' l-applikazzjoni tikkonforma mar-rekwiżiti kollha stabbiliti fl-Artikolu 5 u jekk il-valutazzjoni ġenerali ta' l-awtoritajiet kompetenti, wara li jkunu eżaminaw l-applikazzjoni bir-reqqa, tkun favorevoli. Qabel ma tingħata awtorizzazzjoni, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu, fejn rilevanti, jikkonsultaw, lill-bank ċentrali nazzjonali jew awtoritajiet pubbliċi rilevanti oħra.

3. Istituzzjoni tal-hlas li, skond il-liġi nazzjonali ta' l-Istat Membru ta' domicilju tagħha hija rikjesta li jkollha uffiċċju reġistrat, għandu jkollha l-uffiċċju prinċipali tagħha fl-istess Stat Membru fejn ikun l-uffiċċju reġistrat tagħha.

4. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħtu awtorizzazzjoni biss jekk, b'kont mehud tal-htieġa li tiġi żgurata ġestjoni soda u prudenti ta' istituzzjoni tal-hlas, l-istituzzjoni tal-hlas għandha arrangamenti ta' governanza robusti għan-negozju tagħha ta' servizzi ta' hlas, li jinkludi struttura organizzattiva ċara b'linji definiti sew, trasparenti u konsistenti ta' responsabbiltà, proċeduri effettivi għall-identifikazzjoni, il-ġestjoni, il-monitoraġġ u r-rappurtar tar-riskji li għalihom hija esposta jew tista' tkun esposta, u mekkaniżmi interni ta' kontroll adegwati, inkluż proċeduri amministrattivi u ta' kontabbiltà sodi; dawn l-

arrangamenti, proċeduri u mekkaniżmi għandhom ikunu komprensivi u proporzjonati għan-natura, l-iskala u l-komplessità ta' servizzi ta' hlas ipprovduti mill-istituzzjoni tal-hlas.

5. Fejn istituzzjoni tal-hlas tipprovdi kwalunkwe wieħed mis-servizzi ta' hlas elenkati fl-Anness u, fl-istess hin, hija involuta f'attivitajiet oħrajn ta' negozju, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu jirrikjedu l-istabbiliment ta' entità separata għan-negozju ta' servizzi ta' hlas, fejn l-attivitajiet ta' servizzi mhux tal-hlas ta' l-istituzzjoni tal-hlas jagħmlu hsara jew x'aktarx jagħmlu hsara jew lir-robustezza finanzjarja ta' l-istituzzjoni tal-hlas jew lill-abbiltà ta' l-awtoritajiet kompetenti li jimmonitorjaw il-konformità ta' l-istituzzjoni tal-hlas ma' l-obbligi kollha stabbiliti minn din id-Direttiva.

6. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jirrifjutaw awtorizzazzjoni jekk, b'kont mehud tal-htieġa li tiġi żgurata ġestjoni soda u prudenti ta' istituzzjoni tal-hlas, huma ma jkunux sodisfatti dwar l-adeqwatezza ta' l-azzjonisti jew ta' membri li jkollhom holdings kwalifikanti.

7. Fejn rabtiet mill-qrib kif definiti fl-Artikolu 4(46) tad-Direttiva 2006/48/KE jeżistu bejn l-istituzzjoni tal-hlas u persuni fiżiċi jew ġuridiki oħra, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħtu awtorizzazzjoni biss jekk daww ir-rabtiet ma jimpedixx l-eżercizzju effettiv tal-funzjonijiet tagħhom ta' superviżjoni.

8. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jagħtu awtorizzazzjoni biss jekk il-liġijiet, ir-regolamenti jew id-dispożizzjonijiet amministrattivi ta' pajjiż terz li jirregola persuna waħda jew aktar, fiżika jew ġuridika, li magħhom l-istituzzjoni tal-hlas għandha rabtiet mill-qrib, jew diffikultajiet involuti fl-infurzar ta' daww il-liġijiet, ir-regolamenti jew id-dispożizzjonijiet amministrattivi, ma jipprevenux l-eżercizzju effettiv tal-funzjonijiet superviżorji tagħhom.

9. Awtorizzazzjoni għandha tkun valida fl-Istati Membri kollha u għandha tippermetti lill-istituzzjoni tal-hlas ikkonċernata tipprovdi servizzi ta' hlas madwar il-Komunità, jew skond il-libertà li jingħataw servizzi jew il-libertà ta' stabbiliment, bil-kundizzjoni li tali servizzi huma koperti bl-awtorizzazzjoni.

Artikolu 11

Komunikazzjoni tad-deċiżjoni

Fi żmien tliet xhur mir-riċevuta ta' applikazzjoni jew, fil-każ li l-applikazzjoni ma tkunx kompluta, ta' l-informazzjoni kollha mehtieġa għad-deċiżjoni, l-awtorità kompetenti għandha tinforma lill-applikant jekk l-awtorizzazzjoni tiegħu tkunx ingħatat jew giet rifjutata. Għandhom jingħataw raġunijiet kull meta tiġi rrifjutata awtorizzazzjoni.

Artikolu 12

Irtirar ta' awtorizzazzjoni

1. L-awtoritajiet kompetenti jistgħu jirtiraw awtorizzazzjoni mahruġa lil istituzzjoni tal-hlas biss fejn l-istituzzjoni:

- (a) ma tagħmilx użu mill-awtorizzazzjoni fi żmien 12-il xahar, espressament tirrinunza l-awtorizzazzjoni jew waqqfet l-

involvement tagħha fin-negozju għal aktar minn sitt xhur, jekk l-Istat Membru kkonċernat ma pprovdix li l-awtorizzazzjoni tiskadi ftali każijiet;

- (b) kisbet l-awtorizzazzjoni permezz ta' dikjarazzjonijiet foloz jew kwalunkwe mezzi irregolari oħra;
- (c) ma baqgħetx tissodisfa l-kundizzjonijiet għall-ghoti ta' l-awtorizzazzjoni;
- (d) tikkostitwixxi theddida għall-istabbiltà tas-sistema tal-hlas bit-tkomplija tan-negozju tagħha ta' servizzi ta' hlas; jew
- (e) taqa' taht wiehed mill-każijiet l-oħra fejn il-ligi nazzjonali tipprevedi għall-irtirar ta' l-awtorizzazzjoni.

2. Għandhom jingħataw raġunijiet għal kwalunkwe irtirar ta' awtorizzazzjoni u dawk ikkonċernati għandhom jiġu infurmati ta' dan.

3. L-irtirar ta' awtorizzazzjoni għandu jsir pubbliku.

Artikolu 13

Reġistrazzjoni

L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu reġistru pubbliku ta' l-istituzzjonijiet tal-hlas awtorizzati u l-aġenti u l-fergħat tagħhom, kif ukoll tal-persuni fiżiċi u ġuridiċi, u l-aġenti u l-fergħat tagħhom, li jibbenefikaw minn twarrib taht l-Artikolu 26, u ta' l-istituzzjonijietmsemmija fl-Artikolu 2(3) sakemm huma intitolati taht il-ligi nazzjonali li jipprovdu servizzi ta' hlas. Huma għandhom jiddaħhlu fir-reġistru ta' l-Istat Membru ta' domicilju.

Dan ir-reġistru għandu jidentifika s-servizzi ta' hlas li għalihom l-istituzzjoni tal-hlas hi awtorizzata jew li għaliha l-persuna fiżika jew ġuridika giet irregistrata. Istituzzjonijiet tal-hlas awtorizzati, għandhom jitniżżlu fir-reġistru separatament minn persuni fiżiċi u ġuridiċi li ġew reġistrati skond l-Artikolu 26. Ir-reġistru għandu jkun aċċessibbli għall-pubbliku għal konsultazzjoni, aċċessibbli online, u jkun aġġornat fuq bażi regolari.

Artikolu 14

Żamma ta' awtorizzazzjoni

Fejn kwalunkwe bidla taffettwa l-eżattezza ta' l-informazzjoni u ta' l-evidenza ipprovduta bi qbil ma' l-Artikolu 5, l-istituzzjoni tal-hlas għandha mingħajr dewmien tinforma b'dan lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju tagħha.

Artikolu 15

Kontabilità u verifika statutorja

1. Id-Direttiva 78/660/KEE u, fejn applikabbli, id-Direttivi 83/349/KEE u 86/635/KEE u r-Regolament (KE) Nru 1606/2002 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Lulju 2002 dwar l-applikazzjoni ta' standards internazzjonali tal-kontabilità ⁽¹⁾ huma applikabbli mutatis mutandis għal istituzzjonijiet tal-hlas.

2. Hlief jekk eżentati taht id-Direttivi 78/660/KEE u, fejn applikabbli, id-Direttivi 83/349/KEE u 86/635/KEE, il-kontijiet annwali u l-kontijiet konsolidati ta' l-istituzzjonijiet tal-hlas għandhom ikunu verifikati minn awdituri statutorji jew kumpanniji ta' verifika fit-tifsira tad-Direttiva 2006/43/KE.

3. Għal finijiet superviżorji, l-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-istituzzjonijiet tal-hlas jipprovdu informazzjoni ta' kontabilità separata għal servizzi ta' hlas elenkati fl-Anness u għall-attivitajiet imsemmija fl-Artikolu 16(1), li għandhom ikunu soġġetti għar-rapport ta' l-awditur. Dak ir-rapport għandu jkun imhejji, fejn applikabbli, mill-awdituri statutorji jew kumpanniji tal-verifika.

4. L-obbligi stabbiliti fl-Artikolu 53 tad-Direttiva 2006/48/KE għandhom japplikaw mutatis mutandis għall-awdituri statutorji jew kumpanniji tal-verifika ta' l-istituzzjonijiet tal-hlas fir-rigward ta' attivitajiet ta' servizzi ta' hlas.

Artikolu 16

Attivitajiet

1. Minbarra l-forniment ta' servizzi ta' hlas elenkati fl-Anness, l-istituzzjonijiet tal-hlas għandu jkollhom id-dritt li jkun involuti fl-attivitajiet li ġejjin:

- (a) il-forniment ta' servizzi operattivi u servizzi ancillari relatati mill-qrib bħall-iżgurar ta' l-eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas, servizzi tal-kambju ta' valuta, attivitajiet ta' salvagwardja, u l-ħażna u l-ipproċessar ta' data;
- (b) l-operazzjoni ta' sistemi ta' hlas, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 28;
- (c) attivitajiet ta' negozju minbarra l-forniment ta' servizzi ta' hlas, b'kont mehud tal-ligi Komunitarja u nazzjonali applikabbli.

2. Meta l-istituzzjonijiet tal-hlas jinvolvu ruħhom fil-forniment ta' wiehed jew aktar tas-servizzi ta' hlas elenkati fl-Anness, jistgħu jzommu biss kontijiet tal-hlas użati esklussivament għal transazzjonijiet ta' hlas. Kwalunkwe fond riċevut minn istituzzjonijiet tal-hlas mingħand utenti ta' servizzi ta' hlas, bil-hsieb ta' forniment ta' servizzi ta' hlas m'għandux jikkostitwixxi depożitu jew fondi oħra li jistgħu jithallsu lura skond l-Artikolu 5 tad-Direttiva 2006/48/KE, jew flus elettronici skond l-Artikolu 1(3) tad-Direttiva 2000/46/KE.

3. L-istituzzjonijiet tal-hlas jistgħu jagħtu kreditu relatat ma' servizzi ta' hlas imsemmija fil-punti 4, 5 jew 7 ta' l-Anness biss jekk il-kundizzjonijiet li ġejjin ikunu sodisfatti:

- (a) il-kreditu għandu jkun ancillarju u mogħti esklussivament b'konnessjoni ma' l-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas;

⁽¹⁾ ĠU L 243, 11.9.2002, p. 1.

- (b) minkejja r-regoli nazzjonali dwar il-forniment ta' kreditu permezz ta' kards tal-kreditu, il-kreditu moghti b'konnessjoni ma' hlas u mwettaq skond l-Artikolu 10(9) u l-Artikolu 25 għandu jithallas lura fi żmien perijodu qasir li fl-ebda każ m'għandu jaqbeż tnax-il xahar;
- (c) tali kreditu ma għandux jingħata minn fondi riċevuti jew miżmuma għall-fini ta' l-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas; u
- (d) il-fondi proprji ta' l-istituzzjoni tal-hlas għandhom il-hin kollu u għas-sodisfazzjon ta' l-awtoritajiet superviżorji jkunu adatti meta mqabbla ma' l-ammont ġenerali ta' kreditu moghti.

4. L-istituzzjonijiet tal-hlas ma għandhomx iwettqu n-negozju li jiehdu depożiti jew fondi oħra li jistgħu jithallsu lura fit-tifsira ta' l-Artikolu 5 tad-Direttiva 2006/48/KE.

5. Din id-Direttiva għandha tkun mingħajr preġudizzju għal miżuri nazzjonali li jimplimentaw id-Direttiva 87/102/KEE. Din id-Direttiva għandha wkoll tkun mingħajr preġudizzju għal-leġiżlazzjoni Komunitarja jew nazzjonali rilevanti oħra dwar kundizzjonijiet għall-ghoti ta' kreditu lil konsumaturi, li mhumix armonizzati b'din id-Direttiva li huma konformi mal-liġi Komunitarja.

Taqsim 2

Rekwiżiti oħra

Artikolu 17

Użu ta' aġenti, ferġat jew entitajiet li lilhom l-attivitajiet jiġu outsourced

1. Meta istituzzjoni tal-hlas għandha l-hsieb li tipprovdi servizzi ta' hlas permezz ta' aġent, hi għandha tikkomunika l-informazzjoni li ġejja lill-awtoritajiet kompetenti fl-Istat Membru ta' domicilju tagħha:

- (a) l-isem u l-indirizz ta' l-aġent;
- (b) deskrizzjoni tal-mekkaniżmi interni ta' kontroll li se jintużaw mill-aġenti sabiex jikkonformaw ma' l-obbligi fir-rigward tal-money laundering u l-finanzjament tat-terroriżmu skond id-Direttiva 2005/60/KE; u
- (c) l-identità tad-diretturi u persuni responsabbli għall-ġestjoni ta' l-aġent li se tintuża fil-forniment ta' servizzi ta' hlas u evidenza li huma persuni xierqa u proprja.

2. Meta l-awtoritajiet kompetenti jirċievu l-informazzjoni skond il-paragrafu 1 huma jistgħu mbagħad jelenkaw l-aġent fir-reġistru li jipprovdi għalih l-Artikolu 13.

3. Qabel jelenkaw l-aġent fir-reġistru, l-awtoritajiet kompetenti jistgħu, jekk huma jikkunsidraw li l-informazzjoni pprovduta lilhom mhix korretta, jiehdu azzjoni ulterjuri biex jivverifikaw l-informazzjoni.

4. Jekk, wara li tkun ittiehdet l-azzjoni biex tiġi vverifikata l-informazzjoni, l-awtoritajiet kompetenti mhumix sodisfatti li l-

informazzjoni pprovduta lilhom skond il-paragrafu 1 hi korretta, huma għandhom jirrifjutaw li jelenkaw l-aġent fir-reġistru li jipprovdi għalih l-Artikolu 13.

5. Jekk l-istituzzjoni tal-hlas tixtieq tipprovdi servizzi ta' hlas fi Stat Membru iehor billi tingaġġa aġent hija għandha ssegwi l-proċeduri mnizzla fl-Artikolu 25. F'dak il-każ, qabel ma l-aġent ikun jista' jiġi reġistrat taht dan l-Artikolu, l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju għandhom jinfurmaw lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ospitanti bil-hsieb tagħhom li jirreġistraw l-aġent u jiehdu kont ta' l-opinjoni tagħhom.

6. Jekk l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ospitanti għandhom raġunijiet sodi biex jissuspettaw li, b'konnessjoni ma' l-ingaġġ maħsub ta' l-aġent jew l-istabbiliment tal-fergħa, qed isehh jew giet attentat money laundering jew finanzjament tat-terroriżmu fit-tifsira tad-Direttiva 2005/60/KE, jew li l-ingaġġ ta' tali aġent jew stabbiliment ta' tali fergħa jista' jżid ir-riskju ta' money laundering jew ta' finanzjament tat-terroriżmu, huma għandhom jinfurmaw lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ospitanti b'dan, li jista' jirrifjuta li jirreġistra l-aġent jew il-fergħa, jew jista' jirtira r-reġistrazzjoni, jekk diġà tkun saret, ta' l-aġent jew il-fergħa.

7. Meta istituzzjoni tal-hlas ikollha l-intenzjoni li testerna funzjonijiet operattivi ta' servizzi ta' hlas, għandha tinforma lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju tagħha kif mehtieg.

L-esternar ta' funzjonijiet operattivi importanti ma jistax jitwettaq b'tali mod li jagħmel hsara materjali lill-kwalità tal-kontroll intern ta' l-istituzzjoni tal-hlas u lill-abbiltà ta' l-awtoritajiet kompetenti biex jimmonitorjaw il-konformità ta' l-istituzzjoni tal-hlas ma' l-obbligi stabbiliti f'din id-Direttiva.

Għall-finijiet tat-tieni subparagrafu, funzjoni operattiva għandha tiġi kkunsidrata bħala importanti jekk difett jew falliment fil-prestazzjoni tagħha jostakola materjalment it-tkomplija tal-konformità ta' istituzzjoni tal-hlas mar-rekwiżiti ta' l-awtorizzazzjoni tagħha mitluba taht dan it-Titolu jew l-obbligi l-oħra tagħha taht din id-Direttiva, jew il-prestazzjoni finanzjarja tagħha, jew ir-robustezza jew il-kontinwità ta' servizzi ta' hlas tagħha. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta istituzzjonijiet tal-hlas jesternaw funzjonijiet operattivi importanti, l-istituzzjonijiet tal-hlas jikkonformaw mal-kundizzjonijiet li ġejjin:

- (a) l-esternar m'għandux jirriżulta fid-delegazzjoni minn amministrazzjoni għolja tar-responsabbiltajiet tagħha;
- (b) ir-relazzjoni u l-obbligi ta' l-istituzzjoni tal-hlas lejn l-utenti ta' servizzi ta' hlas taht din id-Direttiva m'għandhomx jinbidlu;
- (c) il-kundizzjonijiet li magħhom l-istituzzjoni tal-hlas għandha tikkonforma sabiex tkun awtorizzata u biex tibqa' hekk skond dan it-Titolu m'għandhomx jiġu imminati; u
- (d) ebda waħda mill-kundizzjonijiet l-oħra li soġġetti għalihom ingħatat l-awtorizzazzjoni lill-istituzzjoni tal-hlas m'għandha titneħħa jew tiġi modifikata.

8. Istituzzjonijiet tal-hlas għandhom jiżguraw li agenti jew fergħat li jkunu qed jaġixxu f'isimhom jinformat lill-utenti ta' servizzi ta' hlas b'dan.

Artikolu 18

Responsabbiltà

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, meta l-istituzzjonijiet tal-hlas ikunu jiddependu fuq partijiet terzi għall-prestazzjoni ta' funzjonijiet operattivi, dawk l-istituzzjonijiet tal-hlas għandhom jiehdu passi raġonevoli biex jiżguraw li r-reqwiżiti ta' din id-Direttiva jiġu sodisfatti.

2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-istituzzjonijiet tal-hlas jibqgħu għal kollox responsabbli għal kwalunkwe azzjoni ta' l-impjegati tagħhom, jew ta' kwalunkwe agent, fergħa jew entità li jiġu esternati lilhom xi attivitajiet.

Artikolu 19

Żamma tar-registri

L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-istituzzjonijiet tal-hlas iżommu r-registri adatti kollha għall-fini ta' dan it-Titolu għal mill-inqas hames snin, mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2005/60/KE jew għal xi leġislazzjoni Komunitarja jew nazzjonali rilevanti ohra.

Taqsim 3

Awtoritajiet kompetenti u superviżjoni

Artikolu 20

Hatra ta' l-awtoritajiet kompetenti

1. L-Istati Membri għandhom jaħtru bhala l-awtoritajiet kompetenti responsabbli mill-awtorizzazzjoni u s-superviżjoni prudenti ta' l-istituzzjonijiet tal-hlas li jkunu ser iwettqu d-doveri previsti taht dan it-Titolu jew awtoritajiet pubbliċi, jew korpi rikonoxxuti mil-ligi nazzjonali jew mill-awtoritajiet pubbliċi li jkollhom is-setgħa speċifika għal dak il-għan mil-ligi nazzjonali, inklużi banek ċentrali nazzjonali.

L-awtoritajiet kompetenti għandhom jiggarrantixxu indipendenza minn korpi ekonomiċi u jevitaw kunflitti ta'interess. Mingħajr preġudizzju għall-ewwel subparagrafu, istituzzjonijiet tal-hlas, istituzzjonijiet ta' kreditu, istituzzjonijiet ta' flus elettronici, jew istituzzjonijiet ta' kontijiet postali (post office giro) m'għandhomx jiġu nnominati bhala awtoritajiet kompetenti.

L-Istati Membri għandhom jinformat lill-Kummissjoni kif meħtieġ.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti mahtura skond il-paragrafu 1 ikollhom il-poteri kollha meħtieġa biex iwettqu d-dmirijiet tagħhom.

3. Fejn ikun hemm aktar minn awtorità kompetenti wahda għall-kwistjonijiet koperti minn dan it-Titolu fit-territorju tagħhom, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawk l-awtoritajiet jikkooperaw mill-qrib biex ikunu jistgħu jwettqu dmirijietom b'mod effettiv. L-istess japplika f'każijiet fejn l-

awtoritajiet kompetenti għal kwistjonijiet koperti minn dan it-Titolu mhumx l-awtoritajiet kompetenti responsabbli għas-superviżjoni ta' l-istituzzjonijiet ta' kreditu.

4. Il-kompiti ta' l-awtoritajiet kompetenti mahtura taht il-paragrafu 1 għandhom ikunu r-responsabbiltà ta' l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju.

5. Il-paragrafu 1 m'għandux jimplika li l-awtoritajiet kompetenti huma mitluba jissorveljaw attivitajiet tan-negozju ta' l-istituzzjonijiet tal-hlas għajr il-forniment ta' servizzi ta' hlas elenkati fl-Anness, u l-attivitajiet elenkati fl-Artikolu 16(1)(a).

Artikolu 21

Superviżjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kontrolli mwettqa mill-awtoritajiet kompetenti biex jikkontrollaw il-konformità kontinwa ma' dan it-Titolu jkunu proporzjonali u adegwati u li jkunu kapaċi jirreagixxu għar-riskji li għalihom ikunu esposti l-istituzzjonijiet tal-hlas.

Biex tkun ikkontrollata l-konformità ma' dan it-Titolu, l-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu intitolati jiehdu l-passi li ġejjin, b'mod partikolari:

- (a) jirrikjedu li l-istituzzjoni tal-hlas tipprovdi kwalunkwe informazzjoni meħtieġa biex tkun monitorjata l-konformità;
- (b) iwettqu spezzjonijiet fil-post tal-istituzzjoni tal-hlas, ta' kwalunkwe agent jew fergħa li jfornu servizzi ta' hlas taht ir-responsabbiltà ta' l-istituzzjoni tal-hlas, jew ta' kwalunkwe entità li lilha jiġu outsourced operazzjonijiet ta' servizzi ta' hlas;
- (c) joħroġu rakkomandazzjonijiet, linji gwida u, jekk applikabbli, dispożizzjonijiet amministrattivi li jorbtu; u
- (d) jissospendu jew jirtiraw l-awtorizzazzjoni f'każijiet imsemmija fl-Artikolu 12.

2. Mingħajr preġudizzju għall-proċeduri għall-irtirar ta' awtorizzazzjonijiet u d-dispożizzjonijiet tal-ligi kriminali, l-Istati Membri għandhom jipprevedu li l-awtoritajiet kompetenti rispettivi tagħhom, jistgħu, kontra l-istituzzjonijiet tal-hlas jew dawk li effettivament jikkontrollaw in-negozju ta' istituzzjonijiet tal-hlas li jiksru ligijiet, regolamenti jew dispożizzjonijiet amministrattivi li jikkonċernaw is-superviżjoni jew is-segwitu tan-negozju tagħhom ta' servizzi ta' hlas, jadottaw jew jimponu fir-rigward tagħhom penali jew miżuri mmirati b'mod speċifiku biex itemmu il-ksur osservat jew il-kawżi ta' tali ksur.

3. Minkejja r-reqwiżiti ta' l-Artikolu 6, l-Artikolu 7(1) u (2) u l-Artikolu 8, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-awtoritajiet kompetenti jkunu intitolati jiehdu l-passi deskritti taht il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu sabiex jiżguraw kapital suffiċjenti għas-servizzi ta' hlas, b'mod partikolari fejn l-attivitajiet ta' servizzi mhux tal-hlas ta' l-istituzzjoni tal-hlas jagħmlu hsara jew x'aktarx li jagħmlu hsara lir-robustezza finanzjarja ta' l-istituzzjoni tal-hlas.

Artikolu 22

Sigriet professjonali

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-persuni kollha li jkunu qed jahdmu jew li jkunu hadmu għall-awtoritajiet kompetenti, kif ukoll l-esperti li jkunu qed jaġixxu fisem l-awtoritajiet kompetenti, ikunu marbutin bl-obbligu tas-sigriet professjonali, mingħajr preġudizzju għall-kazijiet koperti mil-liġi kriminali.

2. Fl-iskambju ta' l-informazzjoni skond l-Artikolu 24, għandu jkun applikat bis-shih is-sigriet professjonali biex tiġi żgurata l-protezzjoni tad-drittijiet individwali u tan-negozji.

3. L-Istati Membri jistgħu japplikaw dan l-Artikolu billi jittiehed kont, mutatis mutandis, ta' l-Artikoli 44 sa 52 tad-Direttiva 2006/48/KE.

Artikolu 23

Dritt ta' rikors fil-qrati

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li deċiżjonijiet meħuda mill-awtoritajiet kompetenti rigward istituzzjoni tal-hlas skond il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi adottati skond din id-Direttiva jkunu jistgħu jiġu kkontestati quddiem il-qrati.

2. Il-paragrafu 1 għandu japplika wkoll meta jkun hemm nuqqas ta' azzjoni.

Artikolu 24

Bdil ta' informazzjoni

1. L-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati Membri differenti għandhom jikkooperaw ma' xulxin u, fejn xieraq, mal-bank Ċentrali Ewropew u l-banek ċentrali nazzjonali ta' l-Istati Membri u awtoritajiet kompetenti rilevanti ohra mahtura skond leġiżlazzjoni Komunitarja jew nazzjonali applikabbli għall-fornituri ta' servizzi ta' hlas.

2. L-Istati Membri għandhom, minbarra dan, jippermettu bdil ta' informazzjoni bejn l-awtoritajiet kompetenti tagħhom u dawn li ġejjin:

- (a) l-awtoritajiet kompetenti ta' Stati Membri ohrajn responsabbli għall-awtorizzazzjoni u s-supervizzjoni ta' istituzzjonijiet tal-hlas;
- (b) il-Bank Ċentrali Ewropew u l-banek ċentrali nazzjonali ta' l-Istati Membri, fil-kapaċità tagħhom ta' awtoritajiet monetarji u ta' supervizzjoni, u, fejn xieraq, awtoritajiet pubbliċi ohra responsabbli biex jissorveljaw sistemi ta' hlas u ta' settlement;
- (c) awtoritajiet rilevanti ohra mahtura taht din id-Direttiva, id-Direttiva 95/46/KE, id-Direttiva 2005/60/KE u leġiżlazzjoni Komunitarja ohra applikabbli għall-fornituri ta' servizzi ta' hlas, bhal leġiżlazzjoni applikabbli għall-protezzjoni ta' individwi fir-rigward ta' l-ipproċessar ta' data personali kif ukoll għall-money laundering u finanzjar tat-terroriżmu.

Artikolu 25

Eżerċizzju tad-dritt tal-libertà ta' stabbiliment u tal-libertà tal-forniment ta' servizzi

1. Kwalunkwe istituzzjoni tal-hlas awtorizzata li tixtieq tipprovdi servizzi ta' hlas għall-ewwel darba fi Stat Membru barra l-Istat Membru ta' domicilju tagħha, fl-eżerċizzju tad-dritt ta' istabbiliment jew il-libertà li tipprovdi servizzi, għandha tinforma b'dan lill-awtoritajiet kompetenti fl-Istat Membru ta' domicilju tagħha.

Fi żmien xahar minn meta jirċievu dik l-informazzjoni, l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju għandhom jinformat ta' l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ospitanti bl-isem u l-indirizz ta' l-istituzzjoni tal-hlas, l-ismijiet ta' dawk responsabbli mill-amministrazzjoni tal-fergħa, l-istruttura organizzattiva tagħha u t-tip ta' servizzi ta' hlas li tkun bi hsiebha tipprovdi fit-territorju ta' l-Istat Membru ospitanti.

2. Biex ikunu jistgħu jsiru l-kontrolli u jittiehdu l-passi meħtieġa previsti fl-Artikolu 21 fir-rigward ta' aġent, fergħa jew entità li lilha jiġu outsourced attivitajiet ta' istituzzjoni tal-hlas li tkun tinsab fit-territorju ta' Stat Membru ieħor, l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju għandhom jikkooperaw ma' l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati Membri ospitanti.

3. Permezz ta' kooperazzjoni skond il-paragrafi 1 u 2, l-awtorità kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju għandha tgħarrf lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ospitanti kull meta jkolhom l-intenzjoni li jwettqu xi spezzjoni fuq il-post fit-territorju ta' dan ta' l-aħhar.

Madankollu, jekk ikunu hekk jixtiequ, l-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ta' domicilju jistaw jiddelegaw lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istat Membru ospitanti biex jagħmlu spezzjonijiet fuq il-post ta' l-istituzzjoni konċernata.

4. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jipprovdu lil xulxin l-informazzjoni essenzjali u/jew rilevanti kollha, b'mod partikolari fil-każ ta' ksur jew ksur suspettat minn aġent, fergħa jew entità li lilha jiġu outsourced attivitajiet. F'dan ir-rigward, l-awtoritajiet kompetenti għandhom jikkomunikaw, meta mitluba, l-informazzjoni rilevanti kollha u, fuq inizjattiva tagħhom stess, l-informazzjoni essenzjali kollha.

5. Il-paragrafi 1-4 għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għall-obbligu ta' l-awtoritajiet kompetenti taht id-Direttiva 2005/60/KE u r-Regolament (KE) Nru 1781/2006, b'mod partikolari taht l-Artikolu 37 (1) tad-Direttiva 2005/60/KE u l-Artikolu 15 (3) tar-Regolament (KE) Nru 1781/2006 li jissorveljaw jew jimmonitorjaw il-konformità mar-rekwiżiti inniżżla f'dawk l-istrumenti.

Taqsim 4

Twarr ib

Artikolu 26

Kundizzjonijiet

1. Minkejja l-Artikolu 13, l-Istati Membri jistgħu jwarrbu jew jippermettu lill-awtoritajiet kompetenti biex iwarrbu l-applikazzjoni tal-proċedura u l-kundizzjonijiet kollha jew parti minnhom li huma mnizzlin fit-Taqsimiet 1 sa 3, bl-eċċezzjoni ta' l-

Artikoli 20, 22, 23 u 24, u jistgħu jippermettu jew jippermettu lill-awtoritajiet kompetenti biex jippermettu li persuni fiżiċi jew ġuridiċi jiġu inklużi fir-reġistru stabbilit li jipprovdi għalih l-Artikolu 13, fejn:

- (a) il-medja ta' l-ammont totali ta' transazzjonijiet ta' hlas imwettqa mill-persuna kkonċernata fit-tnax-il xahar preċedenti, inkluż kwalunkwe aġent li għalih jassumi responsabbiltà shiħa, ma jaqbiżx l-EUR 3 miljun kull xahar. Din il-htieġa għandha tiġi vvalutata fuq l-ammont totali previst ta' transazzjonijiet ta' hlas fil-pjan ta' negozju tagħha, hlief jekk l-awtoritajiet kompetenti jirrikjeđu aġġustament għal dak il-pjan; u
- (b) hadd mill-persuni fiżiċi responsabbli mill-ġestjoni jew it-thaddim tan-negozju ma jkun ġie kkundannat għal reati relatati ma' money laundering jew finanzjament tat-terrorizmu jew reati finanzjarji oħra.

2. Kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika rreġistrata skond dan il-paragrafu 1 għandu jkollha l-uffiċċju prinċipali tagħha jew il-post ta' residenza tagħha fl-Istat Membru li fih fil-prattika twettaq in-negozju tagħha.

3. Il-persuni msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu trattati bħala istituzzjonijiet tal-hlas, hlief li l-Artikolu 10(9) u l-Artikolu 25 m'għandhomx japplikaw għalihom.

4. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu wkoll li kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika rreġistrata skond il-paragrafu 1 tista' tinvolvi ruhha biss fxi whud mill-attivitajiet elenkati fl-Artikolu 16.

5. Il-persuni msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jinnotifikaw lill-awtoritajiet kompetenti dwar kwalunkwe bidla fis-sitwazzjoni tagħhom li hija rilevanti għall-kondizzjoni speċifikata f'dak il-paragrafu. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi meħtieġa biex jiżguraw li fejn il-kundizzjonijiet tal-paragrafu 1, 2 u 4 ma jiġux sodisfatti aktar, il-persuni kkonċernati għandhom ifittxu l-awtorizzazzjoni fi żmien 30 jum tal-kalendarju skond il-proċedura stabbilita fl-Artikolu 10.

6. Dan l-Artikolu m'għandux jiġi applikat fir-rigward tad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2005/60/KE jew id-dispożizzjonijiet nazzjonali ta' kontra l-money laundering.

Artikolu 27

Notifika u informazzjoni

Jekk Stat Membru juża t-twarrib prevista fl-Artikolu 26, hu għandu jgħarraf lill-Kummissjoni kif meħtieġ sa l-1 ta' Novembru 2009 u għandu jgħarraf lill-Kummissjoni minnufih bi kwalunkwe bidla sussegwenti. Barra minn dan, l-Istat Membru għandu jinforma lill-Kummissjoni dwar in-numru ta' persuni fiżiċi u ġuridiċi kkonċernati u għandu l-ammont totali ta'

transazzjonijiet ta' hlas imwettqa sal-31 ta' Diċembru ta' kull sena kalendarja, kif imsemmi fl-Artikolu 26(1)(a).

KAPITOLU 2

Dispożizzjonijiet komuni

Artikolu 28

Aċċess għal sistemi ta' hlas

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li r-regoli dwar l-aċċess għal fornituri awtorizzati jew registrati tas-servizz tal-hlas li huma persuni ġuridiċi għal sistemi ta' hlas għandhom ikunu ogġettivi, non-diskriminatorji u proporzjonali u m'għandhomx itellfu l-aċċess aktar milli meħtieġ bħala salvagwardja kontra riskji speċifiċi bħar-riskju ta' saldu, ir-riskju operattiv u r-riskju tan-negozju u biex tiġi protetta l-istabbiltà finanzjarja u operattiva tas-sistema tal-hlas.

Sistemi ta' hlas m'għandhom jimponu fuq fornituri ta' servizzi ta' hlas, fuq utenti ta' servizzi ta' hlas jew fuq sistemi oħra tal-hlas l-ebda mir-rekwiżiti li ġejjin:

- (a) regoli restrittivi fuq parteċipazzjoni effettiva f'sistemi oħra tal-hlas;
- (b) regola li tiddiskrimina bejn fornituri awtorizzati ta' servizzi ta' hlas jew bejn fornituri registrati ta' servizzi ta' hlas f'relazzjoni mad-drittijiet, l-obbligi u dak li jkunu intitolati għalih il-parteċipanti; jew
- (c) kwalunkwe restrizzjoni abbażi ta' l-istatus istituzzjonali.

2. Il-paragrafu 1 m'għandux japplika għal:

- (a) sistemi ta' hlas magħzula taht id-Direttiva 98/26/KE;
- (b) sistemi ta' hlas komposti esklussivament minn fornituri ta' servizzi ta' hlas li jappartjenu għal grupp kompost minn entitajiet marbuta permezz ta' kapital fejn wahda mill-entitajiet marbuta tgawdi kontroll effettiv fuq l-entitajiet marbuta l-oħra; jew
- (c) is-sistemi ta' hlas fejn fornitur ta' servizzi ta' hlas uniku (kemm jekk bħala entità singola jew bħala grupp):

— jaġixxi jew jista' jaġixxi bħala fornitur ta' servizzi ta' hlas kemm għal min iħallas kif ukoll għal min jithallas u huwa esklussivament responsabbli mill-ġestjoni tas-sistema; u

— jaġti licenzja fornituri oħrajn ta' servizzi ta' hlas biex jiehdu sehem fis-sistema u dawn ta' l-aħħar m'għandhom l-ebda dritt jinneogzjaw drittijiet bejniethom jew fosthom fir-rigward tas-sistema tal-hlas għalkemm jistgħu jistabbilixxu l-ipprezzar tagħhom stess fir-rigward ta' min iħallas u ta' min jithallas.

Artikolu 29

Projbizzjoni li persuni minbarra fornituri ta' servizzi ta' hlas, iwettqu servizzi ta' hlas

L-Istati Membri għandhom jipprojbixxu lil persuni fiżiċi jew ġuridici li la huma fornituri ta' servizzi ta' hlas u lanqas esklużi esplicitament mill-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva milli jipprovdu servizzi ta' hlas kif imniżżla fl-Anness.

TITOLU III

TRASPARENZA TA' KUNDIZZJONIJET U REKWIŻITI TA' INFORMAZZJONI GHAS-SERVIZZI TA' HLAS

KAPITOLU 1

Regoli ġenerali

Artikolu 30

Kamp ta' applikazzjoni

1. Dan it-Titolu għandu japplika għal transazzjonijiet ta' hlas ewlenin, kuntratti qafas u transazzjonijiet ta' hlas koperti minnhom. Il-partijiet jistgħu jiftiehm li ma għandux japplika kollu jew in parti meta l-utent ta' servizzi ta' hlas mhuwiex konsumatur.

2. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu li d-dispożizzjonijiet f'dan it-Titolu għandhom jiġu applikati għal mikro-intrapriżi bl-istess mod bħal ma jiġu applikati għall-konsumaturi.

3. Din id-Direttiva hija mingħajr preġudizzju għal miżuri nazzjonali li jimplimentaw id-Direttiva 87/102/KEE. Din id-Direttiva hija wkoll mingħajr preġudizzju għal leġislazzjoni oħra Komunitarja jew nazzjonali rilevanti dwar kundizzjonijiet għall-ghoti ta' kreditu lill-konsumaturi, mhux armonizzati minn din id-Direttiva li huma f'konformità mal-liġi Komunitarja.

Artikolu 31

Dispożizzjonijiet oħra fil-leġislazzjoni Komunitarja

Id-dispożizzjonijiet ta' dan it-Titolu huma mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe leġislazzjoni Komunitarja li għandha rekwiżiti addizzjonali dwar informazzjoni minn qabel.

Madankollu, fejn id-Direttiva 2002/65/KE hija wkoll applikabbli, ir-rekwiżiti ta' informazzjoni stabbiliti fl-Artikolu 3(1) ta' dik id-Direttiva, bl-eċċezzjoni tal-punti (2)(ċ) sa (g), 3(a), (d) u (e) u 4(b) ta' dak il-paragrafu, għandhom jiġu sostitwiti bl-Artikoli 36, 37, 41 and 42 ta' din id-Direttiva.

Artikolu 32

Drittijiet għal informazzjoni

1. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ma għandux jitlob hlas lill-utent ta' servizzi ta' hlas talli provda informazzjoni taht dan it-Titolu.

2. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas u l-utent ta' servizzi ta' hlas jistgħu jiftiehm dwar drittijiet għal informazzjoni addizzjonali

jew iktar frekwenti, jew trasmissjoni permezz ta' komunikazzjoni għajr dawk speċifikati fil-kuntratt qafas, fornuta fuq talba ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas.

3. Fejn il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jimponi drittijiet għal informazzjoni skond il-paragrafu 2, dawn għandhom ikunu xierqa u skond l-ispejjeż attwali tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas.

Artikolu 33

Il-piż tal-provi dwar rekwiżiti ta' informazzjoni

L-Istati Membri jistgħu jistipulaw li l-piż tal-provi għandu jaqa' fuq il-fornitur ta' servizzi ta' hlas biex jagħti prova li kkonforma mar-rekwiżiti ta' informazzjoni stabbiliti f'dan it-Titolu.

Artikolu 34

Deroga minn rekwiżiti ta' informazzjoni għal strumenti tal-hlas ta' valur baxx u flus elettronici

1. Fil-każijiet ta' strumenti tal-hlas li skond il-kuntratt qafas jikkonċernaw biss transazzjonijiet ta' hlas individwali li ma jeċċedux l-EUR 30 jew li għandhom limitu ta' nfiq ta' EUR 150 jew li jaħznu fondi li fl-ebda hin ma jeċċedux l-EUR 150:

(a) b'deroga mill-Artikoli 41, 42 u 46, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jipprovdi lil min iħallas biss b'informazzjoni dwar il-karatteristiċi prinċipali ta' servizzi ta' hlas, inkluż il-mod kif l-istrument tal-hlas jista' jintuza, ir-responsabbiltà, id-drittijiet mitluba u informazzjoni materjali oħra meħtieġa biex tittiehed deċiżjoni informata kif ukoll indikazzjoni ta' fejn hija disponibbli b'mod faċilment aċċessibbli kwalunkwe informazzjoni u kundizzjonijiet oħrajn speċifikati fl-Artikolu 42;

(b) jista' jiġi miftiehem li, b'deroga mill-Artikolu 44, il-fornitur ta' servizz tal-hlas m'għandux ikun rikjest jipproponi tibdil fil-kundizzjonijiet tal-kuntratt qafas bl-istess mod kif previst fl-Artikolu 41(1);

(c) jista' jiġi miftiehem li, b'deroga mill-Artikoli 47 u 48, wara l-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas:

(i) il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jipprovdi jew jagħmel disponibbli biss referenza li tippermetti lill-utent ta' servizzi ta' hlas jidentifika t-transazzjoni ta' hlas, l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas, kwalunkwe miżta u/jew, fil-każ ta' bosta transazzjonijiet ta' hlas ta' l-istess tip magħmula lill-istess persuna li tithallas, l-informazzjoni dwar l-ammont totali u d-drittijiet għal dawk it-transazzjonijiet ta' hlas;

(ii) il-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux ikun rikjest jipprovdi jew li jagħmel disponibbli l-informazzjoni msemmija fil-punt (i) jekk l-istrument tal-hlas huwa użat b'mod unanimu jew jekk il-fornitur ta' servizzi ta' hlas altrimenti mhux teknikament f'pożizzjoni li jipprovdiha. Madankollu, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jipprovdi lil min iħallas bil-possibbiltà li jivverifika l-ammont tal-fondi maħżuna.

2. Għal transazzjonijiet ta' hlas purament nazzjonali, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jistgħu jnaqqsu jew jirdoppjaw l-ammonti msemija fil-paragrafu 1. L-Istati Membri jistgħu jżidu dawk l-ammonti sa EUR 500 fil-każ ta' strumenti ta' hlas mħallsa minn qabel.

KAPITOLU 2

Transazzjonijiet ta' hlas wiehed

Artikolu 35

Kamp ta' applikazzjoni

1. Dan il-Kapitolu għandu japplika għal transazzjonijiet ta' hlas wiehed i li ma 'jkunx koperti minn kuntratt qafas.

2. Meta ordni tal-hlas għal transazzjoni ta' hlas wiehed tiġi trasmessa minn strument tal-hlas kopert b'kuntratt qafas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ma għandhux ikun obligat iforni jew jagħmel disponibbli informazzjoni li diġà hija mogħtija lill-utent ta' servizzi ta' hlas abbażi ta' kuntratt qafas ma' fornitur ta' servizzi ta' hlas iehor jew li se tingħata lil skond dak il-kuntratt qafas.

Artikolu 36

Informazzjoni generali minn qabel

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li qabel ma l-utent ta' servizzi ta' hlas jiġi marbut bi kwalunkwe kuntratt ta' servizzi jew offerta unika, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jagħmel disponibbli l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 37 għall-utent ta' servizzi ta' hlas. Fuq it-talba ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jipprovdi l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet bil-miktub jew fuq mezz dejjiemi iehor. L-informazzjoni u l-kundizzjonijiet għandhom jingħataw fi kliem li jfittiehem faċilment u f'forma ċara u li tista' tiftiehem sewwa, f'lingwa uffiċjali ta' l-Istat Membru fejn ikunu offruti s-servizzi ta' hlas jew fi kwalunkwe lingwa ohra miftiehma mill-partijiet.

2. Jekk il-kuntratt ta' servizzi ta' hlas uniku jkun ġie konkluz fuq talba ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas bl-użu ta' xi mezz ta' komunikazzjoni mill-bogħod li ma jippermettix lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas jikkonforma mal-paragrafu 1, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jissodisfa l-obbligi tiegħu taht dak il-paragrafu immedjatament wara l-eżekuzzjoni tat-transazzjoni ta' hlas.

3. L-obbligi taht il-paragrafu 1 jistgħu wkoll jiġu skargati billi tiġi fornuta kopja ta' l-abbozz ta' kuntratt tas-servizz ta' hlas wiehed jew l-abbozz ta' ordni tal-hlas inkluż l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 37.

Artikolu 37

Informazzjoni u kundizzjonijiet

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet segwenti jiġu furnuti jew ikunu disponibbli għall-utent ta' servizzi ta' hlas:

(a) speċifikazzjoni ta' l-informazzjoni jew l-identifikatur uniku li għandha tingħata mill-utent ta' servizzi ta' hlas biex tkun tista' titwettaq tajjeb ordni tal-hlas;

(b) iż-żmien massimu li fih jiġi furnut is-servizzi ta' hlas;

(c) il-drittijiet kollha pagabbli mill-utent ta' servizzi ta' hlas lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu u, fejn applikabbli, il-qsim dettaljat ta' l-ammonti ta' kwalunkwe hlas;

(d) fejn applikabbli, ir-rata tal-kambju attwali jew ta' referenza li għandha tiġi applikata fit-transazzjoni ta' hlas.

2. Fejn applikabbli, kwalunkwe informazzjoni rilevanti ohra u kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 42 għandha tiġi magħmula disponibbli għall-utent ta' servizzi ta' hlas b'mod faċilment aċċessibbli.

Artikolu 38

Informazzjoni għal min iħallas wara r-riċevuta ta' l-ordni tal-hlas

Immedjatament wara r-riċevuta ta' l-ordni tal-hlas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas għandu jipprovdi jew jagħmel disponibbli lil min iħallas, bl-istess mod kif previst fl-Artikolu 36(1) l-informazzjoni li ġejja:

(a) referenza li tippermetti lil min iħallas jidentifika t-transazzjoni ta' hlas u, fejn ikun xieraq, informazzjoni dwar min jithallas;

(b) l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas fil-valuta użata fl-ordni tal-hlas;

(c) l-ammont ta' kwalunkwe drittijiet għat-transazzjoni ta' hlas pagabbli minn min iħallas u, fejn applikabbli, qsim dettaljat ta' l-ammonti ta' tali drittijiet;

(d) fejn applikabbli, ir-rata tal-kambju użata fit-transazzjoni ta' hlas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas jew referenza għal din, meta tkun differenti mir-rata prevista skond l-Artikolu 37(1)(d), u l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas wara l-konverżjoni fdik il-valuta; u

(e) id-data meta l-ordni tal-hlas ġiet irċevuta.

Artikolu 39

Informazzjoni għal min jithallas wara l-eżekuzzjoni

Immedjatament wara l-eżekuzzjoni tat-transazzjoni ta' hlas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas għandu jforni jew jagħmel disponibbli lil min jithallas, bl-istess mod kif previst fl-Artikolu 36(1) l-informazzjoni li ġejja:

(a) ir-referenza li tippermetti lil min jithallas jidentifika t-transazzjoni ta' hlas u, fejn ikun xieraq, min iħallas, u kwalunkwe informazzjoni trasferita mat-transazzjoni ta' hlas;

(b) l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas fil-valuta li fihom il-fondi huma għad-dispożizzjoni ta' min qed jithallas;

- (ċ) l-ammont ta' kwalunkwe drittijiet għat-transazzjoni ta' hlas pagabbli minn min jithallas u analiżi dettaljata ta' l-ammont ta' tali drittijiet;
- (d) fejn applikabbli, ir-rata ta' kambju użata fit-transazzjoni ta' hlas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas, u l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas qabel il-konverżjoni f'dik il-valuta; u
- (e) id-data tal-valur tal-kreditu.

KAPITOLU 3

Kuntratti qafas

Artikolu 40

Kamp ta' applikazzjoni

Dan il-Kapitolu japplika għal transazzjonijiet ta' hlas koperti minn kuntratt qafas.

Artikolu 41

Informazzjoni ġenerali minn qabel

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li fi żmien debitu qabel ma l-utent ta' servizzi ta' hlas jintrabat minn xi kuntratt qafas jew offerta, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jipprovi lill-utent ta' servizzi ta' hlas bil-miktub jew b'mezz ieħor dejjiemi l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 42. L-informazzjoni u l-kundizzjonijiet għandhom jingħataw fi kliem li jiftiehem faċilment u f'forma ċara u li tista' tiftiehem sewwa, f'lingwa uffiċjali ta' l-Istat Membru fejn ikun offrut is-servizzi ta' hlas jew fi kwalunkwe lingwa oħra miftiehma mill-partijiet.

2. Jekk il-kuntratt qafas ġie konkluż fuq talba ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas bl-użu ta' xi mezz ta' komunikazzjoni mill-bogħod li ma jippermettix lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas jikkonforma mal-paragrafu 1, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jwettaq l-obbligi tiegħu skond dak il-paragrafu immedjatament wara l-konklużjoni tal-kuntratt qafas.

3. L-obbligi taht il-paragrafu 1 jista' wkoll jiġu skargati billi tiġi fornuta kopja ta' abbozz ta' kuntratt li jinkludi l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 42.

Artikolu 42

Informazzjoni u kundizzjonijiet

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet segwenti jiġu fornuti lill-utent ta' servizzi ta' hlas:

1. dwar il-fornitur ta' servizzi ta' hlas:
 - (a) l-isem tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas, l-indirizz ġeografiku ta' l-uffiċju prinċipali tiegħu u, fejn applikabbli, l-indirizz ġeografiku ta' l-aġent jew tal-fergħa tiegħu stabbilit fl-Istat Membru fejn is-servizz tal-hlas jiġi offrut, u kwalunkwe indirizz ieħor, inkluż

l-indirizz tal-posta elettronika, rilevanti għal komunikazzjoni mal-fornitur ta' servizzi ta' hlas; u

- (b) id-dettalji ta' l-awtoritajiet superviżorji rilevanti u tar-registru li jipprovi għalih l-Artikolu 13 jew ta' kwalunkwe registru pubbliku rilevanti ieħor ta' awtorizzazzjoni tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas u n-numru ta' reġistrazzjoni, jew il-mezzi ekwivalenti ta' identifikazzjoni f'dak ir-registru;

2. dwar l-użu tas-servizz ta' hlas:

- (a) deskrizzjoni tal-karatteristiċi prinċipali ta' servizzi ta' hlas li ser jiġu fornuti;
- (b) l-ispeċifikazzjoni ta' l-informazzjoni jew l-identifikatur uniku li għandu jingħata mill-utent ta' servizzi ta' hlas biex tkun tista' twettaq tajjeb ordni tal-hlas;
- (ċ) il-forma ta' u l-proċedura biex jingħata l-kunsens biex titwettaq transazzjoni ta' hlas u rtirar ta' tali kunsens skond l-Artikoli 54 u 66;
- (d) referenza għall-mument ta' riċevuta ta' ordni tal-hlas kif definit fl-Artikolu 64(1) u l-żmien limitu, jekk jeżisti, stabbilit mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas; u
- (e) iż-żmien massimu li fih jiġu fornuti s-servizzi ta' hlas; u
- (f) jekk hemmx possibbiltà ta' ftehim dwar limiti ta' nfiq għall-użu ta' l-istrument tal-hlas skond l-Artikolu 55(1);

3. dwar drittijiet, rati ta' l-interess u rati tal-kambju:

- (a) id-drittijiet kollha li għandhom jithallsu mill-utent ta' servizzi ta' hlas lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu u, fejn applikabbli, il-qsim dettaljat ta' l-ammont ta' kwalunkwe drittijiet;
- (b) fejn applikabbli, ir-rati ta' l-imghax u tal-kambju li għandhom jiġu applikati jew, jekk ir-rati ta' referenza ta' l-imghax u tal-kambju għandhom jintużaw, il-metodu ta' kalkolu ta' l-interessi proprja u d-data jew indiċi rilevanti jew il-bażi għad-determinazzjoni ta' tali rata ta' referenza ta' interessi jew kambju; u
- (ċ) jekk maqbul, l-applikazzjoni immedjata ta' tibdil fir-rata ta' interessi jew ta' kambju u rekwiżiti ta' informazzjoni fir-rigward ta' tibdil skond l-Artikolu 44(2);

4. dwar komunikazzjoni:

- (a) fejn applikabbli, il-mezzi ta' komunikazzjoni, inkluż rekwiżiti tekniċi għat-tagħmir ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas, maqbul mill-partijiet għat-trasmissjoni ta' informazzjoni jew notifiċi taht din id-Direttiva;

- (b) il-mod u l-frekwenza li bihom tiġi provduta jew tkun disponibbli l-informazzjoni taht din id-Direttiva;
- (c) il-lingwa jew lingwi li biha/bihom għandu jiġi konkluz il-kuntratt qafas u l-komunikazzjoni involuta matul din ir-relazzjoni kuntrattwali; u
- (d) id-dritt ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas li jirċievi t-termini kuntrattwali tal-kuntratt qafas u informazzjoni u kundizzjonijiet skond l-Artikolu 43;

7. dwar rimedju:

- (a) kwalunkwe klawżola kuntrattwali dwar il-liġi applikabbli għall-kuntratt qafas u/jew il-qorti kompetenti; u
- (b) l-ilmenti u l-proċeduri ta' rimedju barra l-qorti disponibbli għall-utent ta' servizzi ta' hlas skond l-Artikoli 80 sa 83.

Artikolu 43

5. dwar salvagwardji u miżuri korrettivi:

- (a) fejn applikabbli, deskrizzjoni ta' passi li l-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jiehu sabiex iżomm sigur strument tal-hlas u kif jinnotifika l-fornitur ta' servizzi ta' hlas għall-finijiet ta' l-Artikolu 56(1)(b);
- (b) jekk miftiehma, il-kundizzjonijiet li bihom il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jirriserva d-dritt biex iwaqqaf strument tal-hlas skond l-Artikolu 55;
- (c) ir-responsabbiltà ta' min iħallas skond l-Artikolu 61, inkluż informazzjoni dwar l-ammont rilevanti;
- (d) kif u fliema perijodu ta' żmien l-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jinnotifika lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas bi kwalunkwe transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata jew eżegwita b'mod inkorrett skond l-Artikolu 58 kif ukoll ir-responsabbiltà tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas għal transazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati skond l-Artikolu 60;
- (e) ir-responsabbiltà tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas għall-eżekuzzjoni tat-transazzjonijiet ta' hlas skond l-Artikolu 75; u
- (f) il-kundizzjonijiet għall-hlas lura skond l-Artikoli 62 u 63;

6. dwar tibdil fi u tmiem tal-kuntratt qafas:

- (a) jekk maqbul, informazzjoni li l-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jitqies li jkun aċċetta bidliet fil-kundizzjonijiet skond l-Artikolu 44 sakemm ma jinnotifikax lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas li hu ma jaċċettahomx qabel id-data proposta tad-dhul tagħhom fis-sehħ;
- (b) it-tul ta' żmien tal-kuntratt; u
- (c) id-dritt ta' l-utent ta' servizzi ta' hlas biex itemm il-kuntratt qafas u kwalunkwe ftehim relatat mat-terminazzjoni skond l-Artikoli 44(1) u l-Artikolu 45;

Aċċessibbiltà ta' informazzjoni u tal-kundizzjonijiet tal-kuntratt qafas

Fi kwalunkwe żmien waqt ir-relazzjoni kuntrattwali l-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jkollu d-dritt, fuq talba tiegħu, li jirċievi t-termini kuntrattwali ta' kuntratt kwadru kif ukoll informazzjoni u kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 42 bil-miktub jew fuq strument dejjem iehor.

Artikolu 44

Bidliet fil-kundizzjonijiet tal-kuntratti qafas

1. Kwalunkwe bidla fil-kuntratt qafas kif ukoll l-informazzjoni u l-kundizzjonijiet speċifikati fl-Artikolu 42, għandhom ikunu proposti mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas bl-istess mod kif stipulat fl-Artikolu 41(1) u mhux aktar tard minn xahrejn qabel id-data ta' l-applikazzjoni proposta tagħhom.

Fejn applikabbli skond mal-punt (6)(a) ta' l-Artikolu 42, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jinforma lill-utent ta' servizzi ta' hlas li huwa ser jitqies bħala li aċċetta dawn il-bidliet jekk ma jgħarrafx lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas li ma jaċċettahomx qabel id-data proposta tad-dhul fis-sehħ tagħhom. F'dan il-każ il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu wkoll jispeċifika li l-utent ta' servizzi ta' hlas għandu d-dritt itemm il-kuntratt qafas immedjatament u mingħajr spejjeż qabel id-data ta' l-applikazzjoni proposta tal-bidliet.

2. Bidliet fir-rati ta' imghax jew tal-kambju jistgħu jkunu applikati immedjatament u mingħajr avviż, jekk tali dritt ikun miftiehem fil-kuntratt qafas u jekk il-bidliet ikunu bbażati fuq ir-rati ta' interessi jew ta' kambju ta' referenza miftiehma skond il-punt (3)(b) u (c) ta' l-Artikolu 42. L-utent ta' servizzi ta' hlas għandu jkun infurmat bi kwalunkwe bidla fir-rata ta' l-imghax ma' l-ewwel ċans possibbli bl-istess mod kif previst fl-Artikolu 41(1), sakemm il-partijiet ma jkunux ftehimu dwar frekwenza jew manjiera speċifika li biha l-informazzjoni għandha tkun fornuta jew issir disponibbli. Madankollu, bidliet fir-rati ta' l-imghax jew tal-kambju li huma aktar favur l-utenti ta' servizzi ta' hlas jistgħu jiġu applikati mingħajr avviż.

3. Bidliet fir-rata ta' l-imghax jew tal-kambju użata fi transazzjonijiet ta' hlas għandhom ikunu implimentati u kkalkulati b'mod newtrali li ma jiddiskriminax kontra l-utenti ta' servizzi ta' hlas.

Artikolu 45

Terminazzjoni

1. L-utent ta' servizzi ta' hlas jista' jtemm il-kuntratt qafas fi kwalunkwe hin, sakemm il-partijiet ma jkunx qablu fuq perijodu ta' avviż. Tali perijodu ma jistax jeċċedi xahar.

2. It-terminazzjoni ta' kuntratt qafas li jkun konkluż għal perijodu fiss ta' aktar minn 12-il xahar jew għal perijodu indefinit għandu jkun bla hlas għall-utent ta' servizzi ta' hlas wara li jiskadu t-12-il xahar. Fil-każijiet l-oħra kollha, id-drittijiet għat-terminazzjoni għandhom ikunu xierqa u konsistenti ma' l-ispejjeż.

3. Jekk miftiehem fil-kuntratt qafas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jtemm il-kuntratt qafas konkluż għal perijodu indefinit billi jagħti mil l-inqas xahrejn avviż bl-istess mod kif previst fl-Artikolu 41(1).

4. Drittijiet għas-servizzi ta' hlas mitluba fuq bażi regolari għandhom ikunu pagabbli mill-utent ta' servizz tal-hlas biss proporzjonalment sat-terminazzjoni tal-kuntratt. Jekk tali drittijiet jithallsu bil-quddiem, għandhom jithallsu lura proporzjonalment.

5. Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-Artikolu huma mingħajr preġudizzju għal-liġijiet u r-regolamenti ta' l-Istati Membri li jirregolaw id-drittijiet tal-partijiet li jiddikjaraw li l-kuntratt qafas ma jistax jiġi infurzat jew huwa null.

6. L-Istati Membri jistgħu jipprevedu dispożizzjonijiet aktar favorevoli għall-utenti ta' servizzi ta' hlas.

Artikolu 46

Informazzjoni qabel ma jitwettqu transazzjonijiet ta' hlas individwali

Fil-każ ta' transazzjoni ta' hlas individwali taht kuntratt qafas mibdi minn min ihallas, fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu, fuq it-talba ta' min ihallas għal din it-transazzjoni ta' hlas speċifika, jipprovdi informazzjoni esplicita dwar iż-żmien massimu għall-eżekuzzjoni u d-drittijiet pagabbli minn min ihallas u, fejn applikabbli, l-analiżi dettaljata ta' l-ammonti ta' kwalunkwe drittijiet.

Artikolu 47

Informazzjoni għal min ihallas dwar transazzjonijiet ta' hlas individwali

1. Wara li l-ammont ta' transazzjoni ta' hlas individwali tiġi debitata mill-kont ta' min ihallas jew, fejn min ihallas ma jużax kont tal-hlas, wara l-irċevuta ta' l-ordni tal-hlas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min ihallas għandu jforni lil min ihallas mingħajr dewmien bla bżonn fl-istess mod kif imnizzel fl-Artikolu 41(1) bl-informazzjoni li ġejja:

- (a) referenza li tippermetti lil min ihallas jidentifika t-transazzjoni ta' hlas u, fejn ikun xieraq, informazzjoni dwar min jithallas;

- (b) l-ammont ta' transazzjoni ta' hlas fil-valuta li fiha l-kont tal-hlas ta' min ihallas jiġi debitat jew fil-valuta użata għall-ordni tal-hlas;

- (c) l-ammont ta' kwalunkwe drittijiet mitluba għat-transazzjoni ta' hlas, u, fejn applikabbli, qsim dettaljat tiegħu, jew l-imghax pagabbli minn min ihallas;

- (d) fejn applikabbli, ir-rata tal-kambju użata fit-transazzjoni ta' hlas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas, u l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas qabel il-konverżjoni tal-valuta; u

- (e) id-data tal-valur ta' debitu jew id-data ta' l-irċevuta ta' l-ordni tal-hlas.

2. Kuntratt qafas jista' jinkludi kondizzjoni li l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tiġi fornuta jew issir disponibbli perijodikament mill-inqas darba fix-xahar u b'mod maqbul li jippermetti lil min ihallas jaħżen u jirriproduċi informazzjoni mingħajr tibdil.

3. Madankollu, l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li l-fornituri ta' servizzi ta' hlas jipprovdu informazzjoni bil-miktub darba fix-xahar mingħajr hlas.

Artikolu 48

Informazzjoni għal min jithallas dwar transazzjonijiet ta' hlas individwali

1. Wara l-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas individwali, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas għandu jipprovdi lil min jithallas mingħajr dewmien bla bżonn bl-istess mod kif stabbilit fl-Artikolu 41(1) bl-informazzjoni li ġejja:

- (a) referenza li tippermetti lil min jithallas jidentifika t-transazzjoni ta' hlas u, fejn ikun xieraq, min ihallas, u kwalunkwe informazzjoni trasferita mat-transazzjoni ta' hlas;

- (b) l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas trasferit fil-valuta li fiha jiġi kreditat il-kont tal-hlas ta' min jithallas;

- (c) fejn applikabbli, l-ammont ta' kwalunkwe drittijiet għat-transazzjoni ta' hlas, u fejn applikabbli, qsim dettaljat tiegħu, jew l-interessi pagabbli minn min jithallas;

- (d) fejn applikabbli, ir-rata tal-kambju użata fit-transazzjoni ta' hlas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas, u l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas qabel dik il-konverżjoni tal-valuta; u

- (e) id-data tal-valur tal-kreditu.

2. Kuntratt qafas jista' jinkludi kondizzjoni li l-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandha tiġi provduta jew issir disponibbli perijodikament mill-inqas darba fix-xahar u b'mod miftiehem li jippermetti lil min jithallas jaħżen u jirriproduċi informazzjoni mingħajr tibdil.

3. Madankollu, l-Istati Membri jistgħu jirrikjedu li l-fornituri ta' servizzi ta' hlas jipprovdu informazzjoni bil-miktub darba fix-xahar mingħajr hlas.

KAPITOLU 4

Dispożizzjonijiet komuni

Artikolu 49

Valuta u konverżjoni tal-valuta

1. Il-hlasijiet għandhom isiru fil-valuta miftiehma bejn il-partijiet.

2. Meta servizz ta' konverżjoni tal-valuta jkun offrut qabel il-bidu tat-transazzjoni ta' hlas u fejn dak is-servizz ta' konverżjoni tal-valuta jkun offrut fil-post tal-bejgħ jew minn min jithallas, il-parti li toffri s-servizz ta' konverżjoni tal-valuta lil min ihallas għandha tgħarraf lil min ihallas bil-drittijiet kollha kif ukoll bir-rata tal-kambju li għandha tintuża għall-konverżjoni tat-transazzjoni ta' hlas.

Min ihallas għandu jaċċetta s-servizz tal-konverżjoni tal-valuta fuq dik il-bażi.

Artikolu 50

Informazzjoni dwar drittijiet jew tnaqqis addizzjonali

1. Fejn, għall-użu ta' xi strument tal-hlas partikolari, min jithallas jitlob drittijiet jew joffri tnaqqis, min jithallas għandu jinforma lil min ihallas dwar dan qabel ma tinbeda t-transazzjoni ta' hlas.

2. Meta, għall-użu ta' xi strument tal-hlas partikolari, fornitur ta' servizzi ta' hlas jew parti terza jitolbu-hlas ta' drittijiet, għandhom jinfurmaw lill-utent ta' servizzi ta' hlas dwar dan qabel ma tinbeda t-transazzjoni ta' hlas.

TITOLU IV

DRITTIIJET U OBBLIGI FIR-RIGWARD TAL-FORNIMENT U L-UŻU TA' SERVIZZI TA' HLAS

KAPITOLU 1

Dispożizzjonijiet komuni

Artikolu 51

Kamp ta' applikazzjoni

1. Fejn l-utent ta' servizzi tal-hlas ma jkunx konsumatur, il-partijiet jistgħu jiftiehmli li l-Artikoli 52(1), l-Artikolu 54(2) it-tieni subparagrafu, u l-Artikoli 59, 61, 62, 63, 66 u 75 ma għandhomx japplikaw għal kollox jew parzjalment. Il-partijiet jistgħu jiftiehmli wkoll dwar perijodu ta' żmien differenti minn dak stabbilit fl-Artikolu 58.

2. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu li l-Artikolu 89 ma japplikax meta l-utent ta' servizzi ta' hlas mhuwiex konsumatur.

3. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu li d-dispożizzjonijiet f'dan it-Titolu japplikaw għal mikro-intrapriżi bl-istess mod bħal ma jiġi applikati għall-konsumaturi.

4. Din id-Direttiva għandha tkun mingħajr preġudizzju għal miżuri nazzjonali li jimplimentaw id-Direttiva 87/102/KEE. Din id-Direttiva hija wkoll mingħajr preġudizzju għal-leġiżlazzjoni l-oħra Komunitarja jew nazzjonali rilevanti dwar il-kundizzjonijiet għall-ghoti ta' kreditu lill-konsumaturi, li mhumix armonizzati minn din id-Direttiva u li huma f'konformità mal-liġi Komunitarja.

Artikolu 52

Drittijiet applikabbli

1. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ma jistax jitlob hlas lill-utent ta' servizzi tal-hlas għat-twertieq ta' l-obbligi tiegħu ta' informazzjoni jew miżuri korrettivi u preventivi taht it-Titolu, għajr jekk speċifikat mod ieħor fl-Artikoli 65(1), 66(5) u 74(2). Dawk id-drittijiet għandhom ikunu miftiehma mill-utent ta' servizzi tal-hlas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas u għandhom ikunu xierqa u skond l-ispejjeż attwali tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas.

2. Fejn transazzjoni ta' hlas ma tkunx tinvolvi xi konverżjoni ta' valuta, l-Istati Membri għandhom jehtieġu li min jithallas ihallas id-drittijiet imposti mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu, u li min ihallas ihallas id-drittijiet imposti mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu.

3. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux jipprevjeni lil min jithallas milli jimponi drittijiet fuq min ihallas jew milli joffrilu tnaqqis għall-użu ta' l-istrument tal-hlas partikolari. Madankollu, l-Istati Membri jistgħu ma jhallux jew jillimitaw id-dritt li jiġu mposti drittijiet b'kont mehud tal-htieġa li tiġi nkoraggjata l-kompetizzjoni u li jiġi promoss l-użu ta' strumenti ta' hlas effiċjenti.

Artikolu 53

Deroga għal strumenti tal-hlas ta' valur baxx u flus elettronici

1. Fil-każ ta' strumenti tal-hlas li skond il-kuntratt qafas, jikkonċernaw biss transazzjonijiet ta' hlas individwali li ma jeċċedux l-EUR 30 jew li għandhom limitu ta' nfiq ta' EUR 150 jew li jaħznu fondi li fl-ebda hin ma jeċċedu l-EUR 150 il-fornituri ta' servizzi ta' hlas jistgħu jiftiehmli ma' l-utenti ta' servizzi ta' hlas tagħhom:

(a) li l-Artikoli 56(1)(b) u l-Artikolu 57(1)(c) u (d) kif ukoll l-Artikolu 61(4) u (5) ma japplikawx jekk l-istrument tal-hlas ma jippermettix l-ibblukklar tiegħu jew il-prevenzjoni ta' aktar użu tiegħu;

(b) li l-Artikoli 59, 60 u l-Artikolu 61(1) u (2) ma japplikawx jekk l-istrument tal-hlas jintuża anonimament jew il-fornitur ta' servizzi ta' hlas mhux f'pożizzjoni għal raġunijiet oħrajn li huma intrinseci għall-istrument tal-hlas biex jagħti prova li transazzjoni kienet awtorizzata;

(c) b'deroga mill-Artikolu 65(1), li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux għalfejn jinnotifika lill-utent ta' servizzi ta' hlas dwar ir-rifjut ta' ordni tal-hlas, jekk in-nuqqas ta' leżekuzzjoni ikun apparenti mill-kuntest;

(d) b'deroga mill-Artikolu 66, li min iħallas ma jistax jirrevoka l-ordni tal-ħlas wara li jitrasmetti l-ordni tal-ħlas jew jagħti l-kunsens tiegħu għaliha għall-eżekuzzjoni tat-transazzjoni ta' ħlas lil min jiħallas;

(e) b'deroga mill-Artikoli 69 u 70, li perijodi ta' eżekuzzjoni ohra japplikaw.

2. Għal transazzjonijiet ta' ħlas nazzjonali, l-Istati Membri jew l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jistgħu jnaqqsu jew jirdoppjaw l-ammonti msemija fil-paragrafu 1. Fir-rigward ta' strumenti tal-ħlas imħallsa minn qabel huma jistgħu iżidu l-ammonti sa EUR 500.

3. L-Artikoli 60 u 61 għandhom japplikaw ukoll għal flus elettronici fis-sens ta' l-Artikolu 1(3)(b) tad-Direttiva 2000/46/KE, hlief fejn il-fornitur ta' servizzi ta' min iħallas m'għandux l-abbiltà li jiffriza l-kont jew l-istrument. L-Istati Membri jistgħu jillimitaw din id-deroga għal kontijiet ta' ħlas jew strumenti ta' ħlas ta' ċertu valur.

KAPITOLU 2

Awtorizzazzjoni ta' transazzjonijiet ta' ħlas

Artikolu 54

Kunsens u rtirar tal-kunsens

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li transazzjoni ta' ħlas tkun ikkunsidrata bħala awtorizzata biss jekk min iħallas ikun ta' l-kunsens tiegħu għall-eżekuzzjoni ta' transazzjonita' ħlas. Transazzjoni ta' ħlas tista' tiġi awtorizzata minn min iħallas qabel jew, jekk hekk miftiehem minn min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' ħlas tiegħu, wara l-eżekuzzjoni tat-transazzjoni ta' ħlas.

2. Il-kunsens biex titwettaq transazzjoni ta' ħlas jew serje ta' transazzjonijiet ta' ħlas għandu jingħata fil-forma miftiehma bejn min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' ħlas tiegħu.

Fin-nuqqas ta' kunsens bħal dan, transazzjoni ta' ħlas għandha tkun ikkunsidrata bħala mhux awtorizzata.

3. Il-kunsens jista' jiġi rtirat fi kwalunkwe hin minn min iħallas, iżda mhux aktar tard mill-punt ta' irrevokabbiltà taht l-Artikolu 66. Il-kunsens għal eżekuzzjoni ta' serje ta' transazzjonijiet ta' ħlas jistgħu wkoll jiġu rtirati bl-effett li kwalunkwe transazzjoni ta' ħlas futura għandha titqies bħala mhux awtorizzata.

4. Il-proċedura biex jingħata l-kunsens għandha tiġi miftiehma bejn min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' ħlas tiegħu.

Artikolu 55

Limiti ta' l-użu ta' l-istrument tal-ħlas

1. F'każijiet fejn strument tal-ħlas speċifiku jintuża għall-finijiet ta' għoti tal-kunsens, min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' ħlas tiegħu jistgħu jiftiehem fuq limiti ta' nfiq għal transazzjonijiet ta' ħlas eżegwiti permezz ta' dak l-istrument ta' ħlas.

2. Jekk miftiehem fil-kuntratt qafas, il-fornitur ta' servizzi ta' ħlas jista' jirriserva d-dritt li jibblokka l-użu ta' strument tal-ħlas għal raġunijiet oġġettivament ġustifikabbli relatati mas-sigurtà ta' l-istrument tal-ħlas, is-suspett ta' użu mhux awtorizzat jew frodulenti ta' l-istrument tal-ħlas jew, fil-każ ta' strument tal-ħlas b'linja ta' kreditu, riskju akbar b'mod sinifikattiv li min iħallas jista' ma jkunx kapaci jissodisfa r-responsabbiltà li jħallas.

3. F'tali każijiet il-fornitur ta' servizzi ta' ħlas għandu, jinforma lil min iħallas dwar l-ibblokkar ta' l-istrument tal-ħlas u r-raġunijiet għaġhal dan b'mod miftiehem, fejn possibbli, qabel ma l-istrument tal-ħlas jiġi bblokkat u mhux aktar tard minn immedjatament wara li jiġi bblokkat, sakemm tali informazzjoni ma tikkompromettix raġunijiet ta' sigurtà oġġettivament ġustifikati jew ma tkunx projbita minn leġislazzjoni Komunitarja jew nazzjonali ohra rilevanti.

4. Il-fornitur ta' servizzi ta' ħlas għandu jiżblokka l-istrument tal-ħlas jew jissostitwixxi bi strument għdid tal-ħlas ladarba r-raġunijiet għall-ibblokkar ma jeżistux aktar.

Artikolu 56

Obbligi ta' l-utent ta' servizzi tal-ħlas fir-rigward ta' strumenti tal-ħlas

1. L-utent ta' servizzi tal-ħlas intitolat li juża strument tal-ħlas għandu jirrispetta l-obbligi li ġejjin:

- (a) li juża l-istrument tal-ħlas skond il-kundizzjonijiet li jirregolaw il-hruġ u l-użu ta' l-istrument tal-ħlas; u
- (b) li jgħarraf lill-fornitur ta' servizzi ta' ħlas, jew lill-entità speċifikata minn dan ta' l-aħhar, mingħajr dewmien bla bżonn wara li jinduna bit-telf, serq jew miżapproprijazzjoni ta' l-istrument tal-ħlas jew bl-użu mhux awtorizzat tiegħu.

2. Għall-finijiet tal-paragrafu 1(a), l-utent ta' servizzi tal-ħlas għandu, b'mod partikolari, hekk kif jircievi strument tal-ħlas, jiehu l-passi kollha raġonevoli biex iħares il-karatteristiċi personalizzati ta' sigurtà tiegħu.

Artikolu 57

Obbligi tal-fornitur ta' servizzi ta' ħlas fir-rigward ta' strumenti tal-ħlas

1. Il-fornitur ta' servizzi ta' ħlas li jkun qed joħroġ l-istrument tal-ħlas għandu jirrispetta l-obbligi li ġejjin:

- (a) li jiżgura li l-karatteristiċi personalizzati ta' sigurtà ta' strument tal-ħlas ma jkunux aċċessibbli għal partijiet li mhumiex l-utent ta' servizzi tal-ħlas intitolat li juża l-istrument tal-ħlas, mingħajr preġudizzju għall-obbligi fuq l-utent ta' servizzi tal-ħlas stabbiliti fl-Artikolu 56;
- (b) li ma jibgħatx strument tal-ħlas mingħajr ma dan ikun mitlub, hlief meta strument tal-ħlas li diġà jkun gie mogħti lill-utent ta' servizzi tal-ħlas għandu jkun sostitwit;

(ċ) li jiżgura li l-hin kollu jkun hemm mezzi xierqa biex l-utent ta' servizzi tal-hlas ikun jista' jagħmel notifika skond l-Artikolu 56(1) (b) jew jitlob żblokk skond l-Artikolu 55(4); fuq talba l-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jagħti lill-utent ta' servizzi tal-hlas il-mezzi biex jagħti prova, għal 18-il xahar min-notifika, li hu għamel tali notifika; u

(d) li jipprevjeni kull użu ta' l-istrument tal-hlas ladarba n-notifika skond l-Artikolu 56(1) (b) tkun saret.

2. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jgħorr ir-riskju li jibgħat strument tal-hlas lil min iħallas jew li jibgħat kwalunkwe karratteristiċi personalizzati ta' sigurtà tiegħu.

Artikolu 58

Notifika ta' transazzjonijiet ta' hlas eżegwita mingħajr awtorizzazzjoni jew imwettqa skorrettament

L-utent ta' servizzi tal-hlas għandu jikseb rettifika mingħand il-fornitur ta' servizzi ta' hlas biss jekk jinnotifika lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas mingħajr dewmien bla bżonn malli jsir konxju ta' kwalunkwe transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata jew eżegwita skorrettament li tirriżulta fi pretensjoni, inkluża dik taht l-Artikolu 75, u mhux aktar tard minn 13-il xahar wara d-data tad-debitu, sakemm, fejn applikabbli, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ikun naqas milli jipprovdni jew jagħmel disponibbli l-informazzjoni dwar dik it-transazzjoni ta' hlas skond it-Titolu III.

Artikolu 59

Evidenza dwar l-awtenticità u l-eżekuzzjoni tat-transazzjonijiet ta' hlas

1. L-Istati Membri għandhom jehtiegu li, fejn utent ta' servizzi tal-hlas jiċhad li jkun awtorizza transazzjoni ta' hlas li tkun għet eżegwita jew jiddikjara li t-transazzjoni ta' hlas tkun għet imwettqa skorrettament, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jagħti prova li t-transazzjoni ta' hlas kienet għet awtentikata, dokumentata b'mod preċiż, imdahhla fil-kontijiet u mhux affettwata minn xi ħsara teknika jew xi difett ieħor.

2. Fejn utent ta' servizzi ta' hlas jiċhad li jkun awtorizza transazzjoni ta' hlas li tkun għet eżegwita, l-użu ta' strument tal-hlas irregiſtrat mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux fih innifsu ikun neċessarjament biżżejjed bħala prova li t-transazzjoni ta' hlas kinet awtorizzata minn min iħallas jew li min iħallas ikunx aġixxa b'mod frodulentu jew naqas b'intenzjoni jew traskuraġni serja milli jissodisfa obbligu jew obbligi tiegħu taht l-Artikolu 56.

Artikolu 60

Responsabbiltà tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas f'każ ta' telf għal transazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 58, fil-każ ta' transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas jagħti lura immedjatament lil min iħallas l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata u, fejn applikabbli, jerga' jgħib il-kont tal-

hlas iddebitat għall-istat li fih kien ikun li kieku ma sehhetx it-transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata.

2. Jista' jiġi stabbilit aktar kumpens finanzjarju skond il-liġi applikabbli għall-kuntratt konkluz bejn min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu.

Artikolu 61

Responsabbiltà ta' min iħallas għal transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata

1. B'deroga mill-Artikolu 60, min iħallas għandu jgħorr it-telf relatat ma' kwalunkwe transazzjoni ta' hlas mhux awtorizzata, sa massimu ta' EUR 150, li jirriżulta mill-użu ta' strument tal-hlas mitluf jew misruq jew, jekk min iħallas naqas milli jħares il-karatteristiċi personalizzati tas-sigurtà, mill-misapproprijazzjoni ta' strument tal-hlas.

2. Min iħallas għandu jgħorr it-telf kollu li jirrigwardaw transazzjonijiet ta' hlas mhux awtorizzati jekk hu jkun għarrabhom b'aġir frodulentu jew billi jkun naqas milli jissodisfa obbligu jew obbligi taht l-Artikolu 56 b'intenzjoni jew bi traskuraġni serja. F'tali każijiet, l-ammont massimu msemmi fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu m'għandux japplika.

3. F'każijiet fejn min iħallas ma jkun la aġixxa b'mod frodulentu u lanqas bi ħsieb u naqas milli jissodisfa l-obbligi tiegħu taht l-Artikolu 56, l-Istati Membri jistgħu jnaqqsu r-responsabbiltà msemmija fil-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu, b'kont meħud, b'mod partikolari tan-natura tal-karatteristiċi personalizzati ta' sigurtà ta' l-istrument tal-hlas u ċ-ċirkostanzi li fihom intilef, insteraq jew ġie misappropjat.

4. Min iħallas m'għandux iġorr konsegwenzi finanzjarji li jirriżultaw mill-użu ta' strument tal-hlas mitluf, misruq jew miżapproprjat wara n-notifika skond l-Artikolu 56(1)(b), hlief fejn ikun aġixxa b'mod frodulentu.

5. Jekk il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ma jipprovdix mezzi xierqa biex tkun tista ssir in-notifika f'kull hin meta jintilef, jinsteraq jew jiġi miżapproprjat strument tal-hlas, kif rikjest mill-Artikolu 57(1)(ċ), min iħallas m'għandux ikun responsabbli għall-konsegwenzi finanzjarji li jirriżultaw mill-użu ta' dak l-istrument tal-hlas, hlief meta jkun aġixxa b'mod frodulentu.

Artikolu 62

Hlas lura għal transazzjonijiet ta' hlas mibdiġa minn min jithallas jew permezz tiegħu

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li min iħallas ikun intitolat għal hlas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu għal transazzjoni ta' hlas awtorizzata li tkun diġa twettqet, mibdiġa minn min jithallas jew permezz tiegħu, jekk il-kundizzjonijiet li ġejjin ikunu sodisfatti:

(a) l-awtorizzazzjoni ma speċifikatx l-ammont eżatt tat-transazzjoni ta' hlas meta saret l-awtorizzazzjoni; u

- (b) l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas jeċċedi l-ammont li min iħallas seta' raġonevolment stenna b'kont meħud tal-mudell ta' nfiq preċedenti, il-kundizzjonijiet fil-kuntratt qafas tiegħu u ċ-ċirkostanzi rilevanti tal-każ.

Fuq it-talba tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas, min iħallas għandu jipprovdu elementi fattwali relatati ma' tali kundizzjonijiet.

Il-hlas lura jikkonsisti fl-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas imwettqa.

Għad-debiti diretti min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu jistgħu fil-kuntratt qafas jiftiehm li min iħallas għandu d-dritt għal hlas lura mingħand il-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu anki jekk il-kundizzjonijiet għar-rifużjoni imsemmija fl-ewwel subparagrafu ma jkunux sodisfatti.

2. Madankollu, għall-finijiet tal-punt (b) ta' l-ewwel subparagrafu tal-paragrafu 1, min iħallas m'għandux jistrieħ fuq raġunijiet tal-kambju ta' valuta jekk tkun giet applikata r-rata tal-kambju ta' referenza miftiehma mal-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu skond l-Artikoli 37(1)(d) u 42(3)(b).

3. Jista' jiġi miftiehem fil-kuntratt qafas bejn min iħallas u l-fornitur tiegħu ta' servizzi li min iħallas m'għandu l-ebda dritt għal hlas lura fil-każ fejn ikun ta l-kunsens tiegħu għall-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas direttament lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu u, fejn applikabbli, l-informazzjoni dwar it-transazzjoni ta' hlas futura kienet ipprovduta jew magħmula disponibbli b'mod miftiehem lil min iħallas għal ta' l-inqas erba' gimgħat qabel id-data mistennija mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas jew minn min jithallas.

Artikolu 63

Talbiet għal hlas lura għal transazzjonijiet ta' hlas mibdija minn min jithallas jew permezz tiegħu

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li min iħallas jista' jitlob il-hlas lura imsemmi fl-Artikolu 62 ta' transazzjoni ta' hlas awtorizzata mibdija minn min jithallas jew permezz tiegħu, matul perijodu ta' tmien gimgħat mid-data li fiha jkun għew iddebitati l-fondi.

2. Fi żmien għaxart ijiem ta' negozju minn meta jirċievi talba għal hlas lura, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jħallas lura l-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas jew jipprovdi ġustifikazzjoni għaċ-ċaħda tal-hlas lura, filwaqt li jindika l-entitajiet li lilha min iħallas jista' jirreferi l-kwistjoni skond l-Artikoli 80 sa 83 jekk ma jaċċettax il-ġustifikazzjoni mogħtija.

Id-dritt taht l-ewwel subparagrafu tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas li jirrifjuta l-hlas lura m'għandux japplika fil-każ tar-raba' subparagrafu ta' l-Artikolu 62(1).

KAPITOLU 3

Eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas

Taqsim 1

Ordnijiet tal-hlas u ammonti trasferiti

Artikolu 64

Riċevuta ta' ordnijiet tal-hlas

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-hin partikolari tar-riċevuta huwa l-mument meta l-ordni tal-hlas trasmessa direttament minn min iħallas jew indirettament minn jew permezz ta' min jithallas hija riċevuta mill-fornitur tas-servizzi ta' hlas ta' min iħallas. Jekk il-hin partikolari tar-riċevuta mhuwiex f'jum ta' negozju għall-fornitur tas-servizzi ta' hlas ta' min iħallas, l-ordni tal-hlas għandha titqies bħala li giet riċevuta fil-jum ta' negozju li jmiss. Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jistabbilixxi hin limitu qrib it-tmiem tal-jum ta' negozju li warajh kull ordni ta' hlas li tiġi rċevuta għandha titqies bħala li giet irċevuta fil-jum ta' negozju li jkun immiss.

2. Jekk l-utent ta' servizzi ta' hlas li jibda ordni tal-hlas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu jiftiehm li l-eżekuzzjoni ta' l-ordni tal-hlas għandu jibda f'jum speċifiku jew fi tmien perijodu speċifiku jew fil-jum li fih min iħalles ikun poġġa fondi għad-dispożizzjoni tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu il-hin partikolari tar-riċevuta għall-finijiet ta' l-Artikolu 69 jitqies li huwa l-jum miftiehem. Jekk il-jum miftiehem mhuwiex jum ta' negozju għall-fornitur ta' servizzi ta' hlas, l-ordni tal-hlas irċevuta għandha titqies bħala li giet irċevuta fil-jum ta' negozju li jmiss.

Artikolu 65

Rifjut ta' ordnijiet tal-hlas

1. Meta l-fornitur ta' servizzi ta' hlas jirrifjuta li jwettaq ordni tal-hlas, ir-rifjut u, jekk possibbli, ir-raġunijiet għalih u l-proċedura biex ikunu korretti kwalunkwe żbalji fattwali li wasslu għar-rifjut għandhom jiġu nnotifikati lill-utent ta' servizzi ta' hlas, hlief jekk projbit minn leġislazzjoni Komunitarja jew nazzjonali rilevanti oħra.

Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jagħti jew jagħmel disponibbli n-notifika b'mod miftiehem ma' l-ewwel opportunità, u fi kwalunkwe każ fil-perijodi speċifikati skond l-Artikolu 69.

Il-kuntratt qafas jista' jinkludi kondizzjoni li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jitlob hlas għal tali notifika jekk ir-rifjut ikun iġġustifikat oġġettivament.

2. F'każijiet fejn il-kundizzjonijiet kollha mnizzla fil-kuntratt qafas ta' min iħallas huma sodisfatti, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas m'għandux jirrifjuta li jwettaq ordni tal-hlas awtorizzata irrispettivament minn jekk l-ordni tal-hlas tkunx mibdija minn min iħallas jew minn min jithallas jew permezz tiegħu s, hlief jekk ipprojbit minn leġislazzjoni Komunitarja jew nazzjonali rilevanti oħra.

3. Għall-finijiet ta' l-Artikoli 69 u 75, ordni tal-hlas li l-eżekuzzjoni tagħha għie rifjutat għandha titqies li ma kienx riċevuta.

Artikolu 66

Irrevokabbiltà ta' ordni tal-hlas

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-utent ta' servizzi ta' hlas ma jkunx jista' jirrevoka ordni tal-hlas ladarba tkun għet irċevuta mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas, hlief jekk speċifikat mod ieħor f'dan l-Artikolu.

2. Meta t-transazzjoni ta' hlas tinbeda minn min jithallas jew permezz tiegħu, min iħallas ma jistax jirrevoka l-ordni ta' hlas wara li jkun trasmetta l-ordni ta' hlas jew ta l-kunsens tiegħu għall-eżekuzzjoni tat-transazzjoni ta' hlas lil min jithallas.

3. Madankollu, fil-każ ta' debitu dirett u mingħajr preġudizzju għad-drittijiet ta' hlas lura min iħallas jista' jirrevoka l-ordni tal-hlas sa mhux aktar tard mit-tmiem tal-jum ta' negozju ta' qabel il-jum miftiehem għall-iddebitar tal-fondi.

4. Fil-każ imsemmi l-Artikolu 64(2) l-utent ta' servizzi ta' hlas jista' jirrevoka l-ordni tal-hlas sa mhux aktar tard mit-tmiem tal-jum ta' negozju li jippreċedi l-jum miftiehem.

5. Wara l-limiti ta' żmien speċifikati fil-paragrafi 1 sa 4, l-ordni tal-hlas tista' tiġi revokata biss jekk miftiehem bejn l-utent ta' servizzi ta' hlas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu. Fil-każ imsemmi fil-paragrafi 2 u 3, il-qbil ta' min jithallas għandu wkoll ikun mehtieg. Jekk miftiehem fil-kuntratt qafas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jimponi drittijiet għar-revoka.

Artikolu 67

Ammonti trasferiti u ammonti rċevuti

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas u kwalunkwe intermedjarju tal-fornituri ta' servizzi ta' hlas jitransferixxu l-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas u jzommu lura milli jnaqqsu drittijiet mill-ammont trasferit.

2. Madankollu, min jithallas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu jistgħu jiftiehem li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas inaqqas id-drittijiet tiegħu mill-ammont trasferit qabel ma jikkreditah lil min jithallas. F'dak il-każ l-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas u d-drittijiet għandhom ikunu sseparati fl-informazzjoni mogħtija lil min jithallas.

3. Jekk kwalunkwe drittijiet minbarra dawk imsemmija fil-paragrafu 2 hija mnaqqsa mill-ammont trasferit, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas għandu jiżgura li min jithallas jirċievi l-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas mibdija minn min iħallas. F'każijiet fejn it-transazzjoni ta' hlas hija mibdija minn min jithallas jew permezz tiegħu, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu għandu jiżgura li l-ammont shih tat-transazzjoni ta' hlas jkun riċevut minn min jithallas.

Taqsim 2

Hin ta' eżekuzzjoni u data tal-valur

Artikolu 68

Kamp ta' applikazzjoni

1. Din it-Taqsim għandha tapplika għal:

- (a) transazzjonijiet ta' hlas fil-valuta ta' l-euro;
- (b) transazzjonijiet ta' hlas nazzjonali fil-valuta ta' l-Istat Membru barra ż-żona ta' l-euro kkonċernat; u
- (ċ) transazzjonijiet ta' hlas li jinvolvu biss konverżjoni ta' valuta waħda bejn l-euro u l-valuta uffiċjali ta' Stat Membru barra iż-żona ta' l-euro, bil-kondizzjoni li l-konverżjoni ta' valuta mehtieġa ssir fl-Istat Membru kkonċernat li huwa barra iż-żona ta' l-euro u, fil-każ ta' transazzjonijiet ta' hlas trans-konfini, it-trasferiment trans-konfini jsehh fl-euro.

2. Din it-Taqsim għandha tapplika għal transazzjonijiet ta' hlas ohra, hlief jekk ikun miftiehem mod ieħor bejn l-utent tas-servizzi ta' hlas u l-fornitur tas-servizzi ta' hlas tiegħu, bl-eċċezzjoni ta' l-Artikolu 73 li mhux għad-dispożizzjoni tal-partijiet. Madankollu, meta l-utent tas-servizz tal-hlas u l-fornitur tas-servizz tal-hlas tiegħu jiftiehem fuq perijodu itwal minn dawk stabbiliti fl-Artikolu 69, għal transazzjonijiet ta' hlas intra-Komunitarji dan il-perijodu m'għandhux jaqbeż l-erbat ijiem ta' negozju wara l-mument tar-riċevuta skond l-Artikolu 64.

Artikolu 69

Transazzjonijiet ta' hlas għal kont tal-hlas

1. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas jiżgura li, wara l-hin partikolari tar-riċevuta skond l-Artikolu 64, l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas jiġi kkreditat fil-kont tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas sa mhux aktar tard minn tmiem il-jum ta' negozju li jkun imiss. Sa l-1 ta' Jannar 2012, min iħallas u l-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu jistgħu jilhqqu ftehim dwar perijodu li ma jkunx itwal minn tliet ijiem ta' negozju. Dawn il-perijodi jistgħu jiġi estiżi b'jum ta' negozju ieħor għal transazzjonijiet ta' hlas mibdija bil-miktub.

2. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas jagħti data ta' valur u jagħmel disponibbli l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas lill-kont tal-hlas ta' min jithallas wara li l-fornitur tas-servizzi ta' hlas ikun irċieva l-fondi skond l-Artikolu 73.

3. L-Istati Membri għandhom jirrikjedu li l-fornitur tas-servizzi ta' hlas ta' min jithallas jitrasmetti ordni ta' hlas mibdija minn min jithallas jew permezz tiegħu lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas fil-limiti taż-żmien miftiehma bejn min jithallas u l-fornitur tiegħu tas-servizz ta' hlas, b'hekk jippermetti settlement, sa fejn għandu x'jaqşam id-debitu dirett, fid-data mistennija miftiehma.

Artikolu 70

Nuqqas ta' kont tal-hlas ta' min jithallas mal-fornitur ta' servizzi ta' hlas

Fejn min jithallas ma jkollux kont tal-hlas mal-fornitur ta' servizzi ta' hlas, il-fondi għandhom isiru disponibbli lil min jithallas mill-fornitur ta' servizzi ta' hlas li jirċievi l-fondi għal min jithallas fil-perijodu speċifikat fl-Artikoli 69.

Artikolu 71

Kontanti mqiegħda f'kont tal-hlas

Meta konsumatur iqiegħed flus kontanti f'kont tal-hlas ma' dak il-fornitur ta' servizzi ta' hlas fil-valuta ta' dak il-kont tal-hlas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jiżgura li l-ammont huwa disponibbli u mogħti data ta' valur immedjatament wara l-hin tar-riċevuta tal-fondi. Meta l-utent ta' servizzi ta' hlas mhuwiex konsumatur, l-ammont għandu jkun disponibbli u mogħti data ta' valur sa mhux akta tard mill-jum ta' negozju ta' wara r-riċevuta tal-fondi.

Artikolu 72

Transazzjonijiet ta' hlas nazzjonali

Għal transazzjonijiet ta' hlas nazzjonali, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu perijodi massimi ta' eżekuzzjoni iqsar minn dawk previsti f'din it-Taqsima.

Artikolu 73

Data tal-valur u disponibbiltà tal-fondi

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-data ta' valur tal-kreditu għall-kont tal-hlas ta' min jithallas mhijiex aktar tard mill-jum ta' negozju li fih l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas huwa kkreditat lill-kont tal-fornitur tas-servizzi ta' hlas ta' min jithallas.

Il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas għandu jiżgura li l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas tkun għad-dispożizzjoni ta' min jithallas immedjatament wara li dak l-ammont ikun ikkreditat għall-kont tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li d-data ta' valur tad-debitu għall-kont tal-hlas ta' min iħallas mhijiex aktar kmien miż-żmien li fih l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas ikun iddebitat lil dak il-kont tal-hlas.

Taqsima 3

Responsabbiltà

Artikolu 74

Identifikaturi uniċi skorretti

1. Jekk ordni tal-hlas tkun imwettqa skond l-identifikatur uniku, l-ordni tal-hlas għandha titqies li twettqet b'mod korrett fir-rigward ta' min jithallas speċifikat mill-identifikatur uniku.

2. Jekk l-identifikatur uniku pprovdut mill-utent ta' servizzi ta' hlas ma jkunx korrett, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas m'għandux

ikun responsabbli taht l-Artikolu 75 għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni jew għall-eżekuzzjoni difettuża tat-transazzjoni ta' hlas.

Madankollu, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jagħmel sforz bona fide biex jirkupra l-fondi li jkun nvoluti fit-transazzjoni ta' hlas.

Jekk miftiehem fil-kuntratt qafas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas jista' jitlob hlas għall-irkupru mill-utent ta' servizzi ta' hlas.

3. Jekk l-utent ta' servizzi ta' hlas jipprovdri informazzjoni addizzjonali għal dik speċifikata fl-Artikoli 37(1)(a) jew 42(2)(b), il-fornitur ta' servizzi ta' hlas għandu jkun responsabbli biss għall-eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas skond l-identifikatur uniku pprovdut mill-utent ta' servizzi tal-hlas.

Artikolu 75

Nuqqas ta' eżekuzzjoni jew eżekuzzjoni difettuża

1. Fejn ordni tal-hlas tinbeda minn min iħallas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu għandu, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 58, l-Artikolu 74(2) u (3) u l-Artikolu 78, ikun responsabbli lejn min iħallas għall-eżekuzzjoni korrett tat-transazzjoni ta' hlas, hlief jekk jista' jagħti prova lil min iħallas u, fejn rilevanti, lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas li l-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas irċieva l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas skond l-Artikolu 69(1), f'liema każ, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas għandu jkun responsabbli lejn min jithallas għall-eżekuzzjoni korrett tat-transazzjoni ta' hlas.

Fejn il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ikun responsabbli taht l-ewwel sub-paragrafu, hu għandu mingħajr dewmien bla bżonn iħallas lura lil min iħallas l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas mhux eżegwita jew difettuża u, fejn applikabbli, iregga' lura l-kont tal-hlas iddebitat għall-istat li fih kien ikun li kieku t-transazzjoni ta' hlas difettuża ma sehhitx.

Fejn il-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min jithallas ikun responsabbli taht l-ewwel subparagrafu, hu għandu minnufih iqiegħed l-ammont tat-transazzjoni ta' hlas għad-dispożizzjoni ta' min jithallas u, fejn applikabbli, jikkredita l-ammont korrispondenti għall-kont tal-hlas ta' min jithallas.

Fil-każ ta' transazzjoni ta' hlas mhux imwettqa jew imwettqa b'mod difettuż fejn l-ordni tal-hlas tkun mibdija minn min iħallas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu għandu rrispettament mir-responsabbiltà taht dan il-paragrafu, fuq talba, jagħmel sforzi immedjati biex jittraċċa t-transazzjoni ta' hlas u jinnotifika lil min iħallas bl-eżitu.

2. Fejn ordni tal-hlas tkun mibdija minn jew permezz ta' min jithallas, il-fornitur ta' servizzi ta' hlas tiegħu għandu, mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 58, l-Artikolu 74(2) u (3), u l-Artikolu 78, ikun responsabbli lejn min jithallas għat-trasmissjoni korretta ta' l-ordni tal-hlas lill-fornitur ta' servizzi ta' hlas ta' min iħallas skond l-Artikolu 69(3). Fejn il-fornitur ta' servizzi ta'

hla ta' min jithallas huwa responsabbli taht dan is-sub-paragrafu, huwa ghandu immedjatament jibghat mill-gdid l-ordni tal-hlas in kwistjoni lill-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min ihallas.

Barra minn hekk, il-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min jithallas ghandu, minghajr preġudizzju għall-Artikolu 58, l-Artikolu 74(2) u (3) u l-Artikolu 78, ikun responsabbli lejn min jithallas għall-ġestjoni tat-transazzjoni ta' hla skond l-obbligi tiegħu taht l-Artikolu 73. Fejn il-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min jithallas huwa responsabbli taht dan is-sub-paragrafu, huwa ghandu jiżgura li l-ammont tat-transazzjoni ta' hla huwa għad-dispożizzjoni ta' min jithallas immedjatament wara li l-ammont ikun ikkreditat għall-kont tal-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min jithallas.

Fil-każ ta' transazzjoni ta' hla li ma gietx eżegwita jew li giet eżegwita b'mod difettuż li għaliha l-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min jithallas mhux responsabbli taht l-ewwel u t-tieni sub-paragrafi, il-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min ihallas ghandu jkun responsabbli lejn min ihallas. Fejn il-fornitur ta' servizzi ta' hla ta' min ihallas ikun responsabbli b'dan il-mod, hu ghandu, kif ikun xieraq u minghajr dewmien bla bżonn, ihallas lura lil min ihallas l-ammont tat-transazzjoni ta' hla mhux imwettqa jew difettuż u jregġa' lura l-kont tal-hla iddebitat għall-istat li fih kien ikun li kieku t-transazzjoni ta' hla difettuża ma sehhitx.

Fil-każ ta' transazzjoni ta' hla li ma gietx eżegwita jew li giet eżegwita b'mod difettuż fejn l-ordni tal-hla tkun mibdija minn min jithallas jew permezz tiegħu, il-fornitur ta' servizzi ta' hla tiegħu ghandu, irrispettivament mir-responsabbiltà taht dan il-paragrafu, meta mitlub, jagħmel sforzi immedjati biex jitraċċa t-transazzjoni ta' hla u jnnotifika lil min jithallas bl-eżitu.

3. Barra minn hekk, fornituri ta' servizzi ta' hla għandhom ikunu responsabbli lejn l-utenti ta' servizzi ta' hla rispettivi tagħhom għal kwalunkwe drittijiet li għalihom huma responsabbli, u għal kwalunkwe imghax li għalih ikun soġġett l-utent ta' servizzi ta' hla b'konsegwenza ta' nuqqas ta' eżekuzzjoni jew eżekuzzjoni difettuża tat-transazzjoni ta' hla.

Artikolu 76

Kumpens finanzjarju addizzjonali

Kwalunkwe kumpens finanzjarju addizzjonali għal dak ipprovdut taht din it-Taqsima jista' jkun determinat skond il-liġi nazzjonali applikabbli għall-kuntratt konkluz bejn l-utent ta' servizzi ta' hla u l-fornitur ta' servizzi ta' hla tiegħu.

Artikolu 77

Dritt ta' rikors

1. Fejn ir-responsabbiltà ta' fornituri ta' servizzi ta' hla taht l-Artikolu 75 hija attribwibbli għal fornituri ta' servizzi ta' hla ieħor jew għal intermedjarju, dak il-fornitur ta' servizzi ta' hla jew intermedjarju ghandu jikkompensa lill-ewwel fornituri ta' servizzi ta' hla għal kwalunkwe telf imġarrab jew somom mħallsa taht l-Artikolu 75.

2. Kumpens finanzjarju ulterjuri jista' jiġi determinat skond il-ftehim bejn il-fornituri ta' servizzi ta' hla u/jew l-intermedjarji u l-liġi applikabbli għall-ftehim konkluz bejniethom.

Artikolu 78

L-ebda responsabbiltà

Ir-responsabbiltà taht il-Kapitoli 2 u 3 m'għandhiex tapplika fil-każijiet ta' ċirkostanzi anormali imprevedibbli barra mill-kontroll tal-parti li tkun qed titlob l-applikazzjoni ta' dawk iċ-ċirkostanzi, li l-konsegwenzi tagħhom kienu jkunu inevitabbli minkejja l-isforzi kollha biex dan ma jiġrix, jew fejn fornituri ta' servizzi ta' hla ikun marbut b'obbligi legali oħra koperti minn leġislazzjoni nazzjonali jew Komunitarja oħra.

KAPITOLU 4

Protezzjoni tad-data

Artikolu 79

Protezzjoni tad-data

L-Istati Membri għandhom jippermettu l-ipproċessar ta' data personali minn sistemi ta' hla u minn fornituri tas-sistemi ta' hla meta dan ikun meħtieġ biex jitharsu l-prevenzjoni, l-investigazzjoni u s-sejba ta' frodi fil-hlasijiet. L-ipproċessar ta' tali data personali ghandu jsir skond id-Direttiva 95/46/KE.

KAPITOLU 5

Proċeduri ta' ilmenti u ta' rikors barra l-qorti għas-soluzzjoni ta' disputi

Taqsima 1

Proċeduri dwar ilmenti

Artikolu 80

Ilmenti

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġu stabbiliti proċeduri li jippermettu lill-utenti ta' servizzi ta' hla u partijiet oħra interessati, inklużi assoċjazzjonijiet tal-konsumaturi biex jissottomettu ilmenti lill-awtoritajiet kompetenti fir-rigward ta' allegat ksur mill-fornituri ta' servizzi ta' hla tad-dispożizzjonijiet tal-liġi nazzjonali li jimplimentaw id-dispożizzjonijiet ta' din id-Direttiva.

2. Fejn ikun il-każ u minghajr preġudizzju għad-dritt li jinfethu proċedimenti fil-qorti skond il-liġi nazzjonali proċedurali, ir-risposta mill-awtoritajiet kompetenti għandhom jinfurmaw lil min jilmenta bl-eżistenza tal-proċeduri ta' ilmenti u ta' rikors barra l-qorti stabbiliti taht l-Artikolu 83.

Artikolu 81

Penali

1. L-Istati Membri għandhom jistabbilixxu r-regoli dwar il-penali applikabbli għall-ksur tad-dispożizzjonijiet nazzjonali adottati skond din id-Direttiva u għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex jiżguraw li huma implimentati. Tali penali previsti għandhom ikunu effettivi, proporzjonati u diss-ważivi.

2. L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar ir-regoli u l-miżuri msemmija fil-paragrafu 1 u l-awtoritajiet kompetenti msemmija fl-Artikolu 82 sa l-1 ta' Novembru 2009 u għandhom jinnotifikawha mingħajr dewmien dwar kwalunkwe emenda sussegwenti li taffetwahom.

Artikolu 82

Awtoritajiet kompetenti

1. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-proċeduri dwar l-ilmenti u l-penali previsti fl-Artikolu 80(1) u 81(1) rispettivament ikunu amministrati mill-awtoritajiet li jkollhom il-poter li jiżguraw li jkun hemm konformità mad-dispożizzjonijiet tal-liġi nazzjonali adottata skond ir-rekwiżiti stabbiliti f'din it-Taqsima.

2. Fil-każ ta' ksur jew ksur suspettat tad-dispożizzjonijiet tal-liġi nazzjonali adottati skond it-Titoli III u IV, l-awtoritajiet kompetenti msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu dawk ta' l-Istat Membru ta' domicilju tal-fornitur ta' servizzi ta' hlas, hlief għall-aġenti u l-fergħat li jwettqu xogħolhom taht id-dritt ta' stabbiliment fejn l-awtoritajiet kompetenti għandhom ikunu dawk ta' l-Istat Membru ospitanti.

Taqsima 2

Proċeduri ta' rikors barra mill-qorti

Artikolu 83

Rimedju barra mill-qorti

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li proċeduri adegwati u effettivi ta' ilmenti u ta' rikors għar-riżoluzzjoni ta' ilmenti bejn l-utenti ta' servizzi ta' hlas u l-fornituri ta' servizzi ta' hlas tagħhom jiġu stabbiliti għal dispużiti dwar id-drittijiet u l-obbligi li jirriżultaw minn id-Direttiva, bl-użu ta' korpi eżistenti fejn ikun appropjat.

2. Fil-każ ta' dispużiti transkonfini, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li dawk il-korpi jikkoooperaw b'mod attiv biex isolvuhom.

TITOLU V

MIŻURI TA' IMPLIMENTAZZJONI U KUMITAT TAL-ĦLASIJET

Artikolu 84

Miżuri ta' implimentazzjoni

Sabiex jittiehed kont ta' l-iżviluppi teknoloġiċi u tas-suq fis-servizzi ta' hlas u sabiex tkun żgurata l-applikazzjoni uniformi ta' din id-Direttiva, il-Kummissjoni tista', skond il-proċedura regulatorja bi skrutinju msemmija fl-Artikolu 85(2), tadotta l-miżuri implimentattivi maħsuba biex jemendaw l-elementi mhux essenżjali ta' din id-Direttiva u relatati ma' li ġej:

- (a) l-addattament tal-lista ta' attivitajiet fl-Anness, skond l-Artikoli 2 sa 4 u 16;
- (b) it-tibdil tad-definizzjoni ta' intrapriża mikro fis-sens ta' l-Artikolu 4(26) b'konformità ma' emenda tar-Rakkoman-dazzjoni 2003/361/KE;

- (ċ) l-aġġornar ta' l-ammonti speċifikati fl-Artikoli 26(1) u 61(1) sabiex jittiehed kont ta' l-inflazzjoni u żviluppi sinifikanti fis-suq.

Artikolu 85

Il-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn Kumitat tal-Ħlasijiet.

2. Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, l-Artikolu 5a(1) sa (4) u l-Artikolu 7 tad-Deċizzjoni 1999/468/KE għandhom japplikaw, b'kont mehud tad-dispożizzjonijiet ta' l-Artikolu 8 tagħha.

TITOLU VI

DISPOŻIZZJONIJET FINALI

Artikolu 86

Armonizzazzjoni shiha

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikoli 30(2), 33, 34(2), 45(6), 47(3), 48(3), 51(2), 52(3), 53(2), 61(3), 72 u 88 safejn din id-Direttiva fiha dispożizzjonijiet armonizzati, l-Istati Membri ma jistgħux iżommu jew jintroduċu dispożizzjonijiet minbarra dawk stabbiliti f'din id-Direttiva.

2. Fejn Stat Membru jaġmel użu minn kwalunkwe waħda mill-possibbiltajiet imsemmija fil-paragrafu 1, huwa għandu jinforma lill-Kummissjoni dwar dan kif ukoll dwar kwalunkwe bidla sussegwenti. Il-Kummissjoni għandha tagħmel l-informazzjoni pubblika permezz ta' website jew permezz ta' mod ieħor faċilment aċċessibbli.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-fornituri ta' servizzi ta' hlas ma jidderogawx, għad-detriment ta' l-utenti ta' servizzi ta' hlas, mid-dispożizzjonijiet fil-liġi nazzjonali li jimplimentaw id-dispożizzjonijiet f'din id-Direttiva jew li jikkorrispondu magħhom hlief fejn ikun ipprovdut b'mod espliċitu.

Madankollu, il-fornituri ta' servizzi ta' hlas jistgħu jiddeċiedu li jagħtu termini aktar favorevoli lill-utenti ta' servizzi ta' hlas.

Artikolu 87

Reviżjoni

Mhux aktar tard mill-1 ta' Novembru 2012, il-Kummissjoni għandha tippreżenta lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Bank Ċentrali Ewropew rapport dwar l-implimentazzjoni u l-impatt ta' din id-Direttiva, b'mod partikolari dwar:

- il-htieġa possibbli li jiġi estiż il-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva għal transazzjonijiet ta' hlas fil-valuti kollha u għal transazzjonijiet ta' hlas fejn fornitur ta' servizzi ta' hlas wiehed biss ikun jinsab fil-Komunità;

- l-applikazzjoni ta' l-Artikoli 6, l-Artikolu 8 u l-Artikolu 9 dwar rekwiżiti prudenzjali għall-istituzzjonijiet ta' hlas, b'mod partikolari fir-rigward ta' rekwiżiti ta' fondi proprji u rekwiżiti ta' salvagwardja (ringfencing);
- l-impatt possibbli ta' l-għoti ta' kreditu minn istituzzjonijiet tal-hlas relatat ma' servizzi ta' hlas, kif imniżżel fl-Artikolu 16(3);
- l-impatt possibbli tar-rekwiżiti ta' awtorizzazzjoni ta' l-istituzzjonijiet tal-hlas fuq il-kompetizzjoni bejn l-istituzzjonijiet tal-hlas u l-fornituri ta' servizzi ta' hlas ohra kif ukoll fuq l-ostakoli għad-dhul fis-suq minn fornituri ta' servizzi ta' hlas godda;
- l-applikazzjoni ta' l-Artikoli 34 u 53 ta' din id-Direttiva u l-htieġa possibbli li jiġi rivedut il-kamp ta' applikazzjoni ta' din id-Direttiva fir-rigward ta' strumenti tal-hlas ta' valur baxx u flus elettronici; u
- l-applikazzjoni u t-tħaddim ta' l-Artikoli 69 u 75 għat-tipi kollha ta' strumenti ta' hlas,

akkumpanjat, fejn xieraq, bi proposta għar-reviżjoni tagħha.

Artikolu 88

Dispożizzjoni transitorja

1. Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2005/60/KE jew leġiżlazzjoni ohra Komunitarja rilevanti, l-Istati Membri jistgħu jippermettu persuni ġuridici li jkunu bdew qabel il-25 ta' Diċembru 2007 l-attivitajiet ta' istituzzjonijiet tal-hlasfit-tifsira ta' din id-Direttiva, skond il-liġi nazzjonali fis-sehh biex ikomplu dawk l-attivitajiet fl-Istat Membru kkonċernat sat-30 ta' April 2011, mingħajr awtorizzazzjoni taht l-Artikolu 10. Kwalunkwe tali persuni li ma jkunux ingħataw awtorizzazzjoni f'dan il-perijodu għandhom ikunu pprojbiti skond l-Artikolu 29 milli jipprovdu servizzi ta' hlas.

2. Minkejja l-paragrafu 1, eżenzjoni mill-htieġa ta' awtorizzazzjoni taht l-Artikolu 10 għandha tingħata lil istituzzjonijiet finanzjarji li bdew l-attivitajiet elenkati fil-punt 4 ta' l-Anness I tad-Direttiva 2006/48/KE u jilhqgħu l-kundizzjonijiet ta' l-Artikolu 24, paragrafu 1, punt (e) tas-sub-paragrafu 1 ta' dik id-Direttiva skond il-liġi nazzjonali qabel il-25 ta' Diċembru 2007. Madankollu, huma għandhom jinnotifikaw lill-awtoritajiet kompetenti ta' l-Istati Membri ta' domicilju b'dawn l-attivitajiet sal-25 ta' Diċembru 2007. Barra minn hekk, din in-notifika għandu tinkludi informazzjoni li turi li huma jikkonformaw ma' l-Artikolu 5 (a), (d), (g) sa (i), (k) u (l) ta' din id-Direttiva. Fejn l-awtoritajiet kompetenti huma sodisfatti li dawk ir-rekwiżiti jintlaħqu, l-istituzzjonijiet finanzjarji kkonċernati għandhom jiġu rreġistrati skond l-Artikolu 13 ta' din id-Direttiva. L-Istati Membri jistgħu jippermettu li l-awtoritajiet kompetenti tagħhom jeżentaw lil dawn l-istituzzjonijiet finanzjarji mir-rekwiżiti taht l-Artikolu 5.

3. L-Istati Membri jistgħu jipprovdu li persuni ġuridici imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jingħataw awtorizzazzjoni awtomatikament u jiddaħhlu fir-reġistru previst fl-Artikolu 13 jekk l-awtoritajiet kompetenti diġà jkollhom evidenza li r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikoli 5 u 10 huma rrispettati. L-awtoritajiet kompetenti għandhom jinfurmaw lill-entitajiet in kwistjoni qabel tingħata l-awtorizzazzjoni.

4. Mingħajr preġudizzju għad-Direttiva 2005/60/KE jew leġiżlazzjoni ohra Komunitarja rilevanti, l-Istati Membri jistgħu jippermettu lil persuni fiżiċi jew ġuridici, li jkunu bdew l-attivitajiet ta' istituzzjonijiet tal-hlas, fit-tifsira ta' din id-Direttiva, skond il-liġi nazzjonali fis-sehh qabel il-25 ta' Diċembru 2007 u li huma eligibbli għal twarrib skond l-Artikolu 26, biex ikomplu dawk l-attivitajiet fl-Istat Membru kkonċernat għal perijodu transitorju ta' mhux aktar minn 3 snin mingħajr ma jkunu mwarrba skond l-Artikolu 26 u mdaħhla fir-reġistru previst fl-Artikolu 13. Kwalunkwe tali persuni li ma jibbenefikawx minn twarrib f'dan il-perijodu għandhom ikunu pprojbiti skond l-Artikolu 29 milli jipprovdu servizzi ta' hlas.

Artikolu 89

Emenda għad-Direttiva 97/7/KE

L-Artikolu 8 tad-Direttiva 97/7/KE għandu jithassar.

Artikolu 90

Emendi għad-Direttiva 2002/65/KE

Id-Direttiva 2002/65/KE hija permezz ta' dan emendata kif ġej:

1. f-Artikolu 4 għandu jiżdied il-paragrafu li ġej:

"5. Fejn id-Direttiva 2007/64/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Novembru 2007 dwar servizzi ta' hlas fis-suq intern hija (*) wkoll applikabbli, id-dispożizzjonijiet ta' informazzjoni taht l-Artikolu 3(1) ta' din id-Direttiva, bl-eċċezzjoni tal-paragrafi (2)(ċ) sa (g), 3(a), (d) u (e) u 4(b), għandhom jiġu sostitwiti bl-Artikoli 36, 37, 41 u 42 ta' dik id-Direttiva.

(*) ĠU L 319, 5.12.2007, p. 1.";

2. L-Artikolu 8 għandu jithassar.

Artikolu 91

Emendi għad-Direttiva 2005/60/KE

Id-Direttiva 2005/60/KE għandha permezz ta' dan tiġi emendata kif ġej:

1. il-punt (a) ta' l-Artikolu 3(2) għandu jinbidel b' li ġej:

"(a) impriża għajr istituzzjoni ta' kreditu li twettaq wahda jew iżjed mill-attivitajiet elenkati fil-punti 2 sa 12 u 14 ta' l-Anness I għad-Direttiva 2006/48/KE, inklużi l-attivitajiet ta' uffiċċji tal-kambju tal-valuta (bureaux de change);";

2. l-Artikolu 15(1) u (2) għandu jinbidel b' li ġej:

"1. Fejn Stat Membru jippermetti dipendenza bħala parti terza domestikament fuq istituzzjonijiet ta' kreditu u finanzjarji msemmija fl-Artikolu 2(1)(1) jew (2) li jinsabu fit-territorju tiegħu, dak l-Istat Membru għandu fi kwalunkwe każ jippermetti lill-istituzzjonijiet u persuni msemmija fl-Artikolu 2(1) li jinsabu fit-territorju tiegħu jirrikonoxxu u jaċċettaw, skond l-Artikolu 14, l-eżitu tar-rekwiżiti li jagħmlu hilithommill-klijent stabbiliti fl-Artikolu 8(1)(a) sa (ċ), mwettqa skond din id-Direttiva minn istituzzjoni msemmija fl-Artikolu 2(1)(1) jew (2) fi Stat Membru iehor,

bl-eċċezzjoni ta' uffiċċji tal-kambju tal-valuta u istituzzjonijiet tal-hlas kif definiti fl-Artikolu 4 (4) tad-Direttiva 2007/64/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Novembru 2007 dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern (*), li jipprovdu prinċipalment is-servizzi ta' hlas imsemmija fil-punt 6 ta' l-Anness għal dik id-Direttiva, inklużi persuni fiżiċi u ġuridiċi, li ngħataw deroga skond l-Artikolu 26 ta' dik id-Direttiva, u jissodisfaw ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikoli 16 u 18 ta' din id-Direttiva, anke jekk id-dokumenti jew data li fuqhom ġew ibbażati dawn ir-rekwiżiti huma differenti minn daww meħtieġa fl-Istat Membru li għalih qed ikun riferut il-konsumatur.

2. Fejn Stat Membru jippermetti dipendenza bħala parti terza domestikament fuq uffiċċji tal-kambju tal-valuta msemmija fl-Artikolu 3 punt (2)(a) u istituzzjonijiet tal-hlas kif definiti fl-Artikolu 4 (4) tad-Direttiva 2007/64/KE, li jipprovdu prinċipalment is-servizzi ta' hlas elenkati fil-punt 6 ta' l-Anness għal dik id-Direttiva, li jinsabu fit-territorju tiegħu, dak l-Istat Membru għandu fi kwalunkwe każ jippermettilhom li jirrikonossu u jaċċettaw, skond l-Artikolu 14 ta' din id-Direttiva, l-eżitu tar-rekwiżiti ta' diligenza dovuta mill-klijent stabbiliti fl-Artikolu 8(1)(a) sa (ċ), imwettqa skond din id-Direttiva mill-istess kategorija ta' istituzzjoni fi Stat Membru ieħor u li jilhq r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikoli 16 u 18 ta' din id-Direttiva, anke jekk id-dokumenti jew data li fuqhom ġew ibbażati dawn ir-rekwiżiti huma differenti minn daww meħtieġa fl-Istat Membru li għalih qed jiġi riferut il-konsumatur.

(*) ĠU L 319, 5.12.2007, p. 1.”;

3. It-tieni sentenza ta' l-Artikolu 36(1) għandha tithassar.

Artikolu 92

Emendi għad-Direttiva 2006/48/KE

L-Anness I għad-Direttiva 2006/48/KE, għandu permezz ta' dan jiġi emendat kif ġej:

1. Il-punt 4 għandu jiġi sostitwit b'li ġej:

“(4) ‘servizzi ta' hlas’ kif definiti fl-Artikolu 4 (3) tad-Direttiva 2007/64/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Novembru 2007 dwar is-servizzi ta' hlas fis-suq intern (*)

(*) ĠU L 319, 5.12.2007, p. 1.”;

2. il-punt 5 għandu jiġi sostitwit b'li ġej:

“(5) Il-hruġ u l-amministrazzjoni ta' mezzi oħra ta' hlas (p. eż. travellers' cheques u drafts bankarji safejn din l-attività mhijiex koperta mill-punt 4”.

Artikolu 93

Thassir

Id-Direttiva 97/5/KE għandha tithassar b'effett mill-1 ta' Novembru 2009.

Artikolu 94

Transpożizzjoni

1. L-Istati Membri għandhom idahhlu fis-seħh il-liġijiet, ir-regolamenti u d-dispożizzjonijiet amministrattivi meħtieġa sabiex jikkonformaw ma' din id-Direttiva qabel l-1 ta' Novembru 2009. Huma għandhom jinfurmaw lill-Kummissjonita' dan minnufih.

Meta l-Istati Membri jadottaw dawkil-miżuri, dawn għandhom jinkludu referenza għal din id-Direttiva jew għandhom ikunu akkumpanjati b'tali referenza fl-okkażjoni tal-pubblikazzjoni uffiċjali tagħhom. Il-metodu għall-ghamla ta' tali referenza għandha tiġi stabbilita mill-Istati Membri.

2. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni t-test tad-dispożizzjonijiet prinċipali tal-liġi nazzjonali li jadottaw fil-qasam kopert b'din id-Direttiva.

Artikolu 95

Dhul fis-seħh

Din id-Direttiva għandha tidhol fis-seħh fl-ghoxrin jum wara l-pubblikazzjoni tagħha fil-Ġurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea.

Artikolu 96

Destinatari

Din id-Direttiva hija indirizzata lill-Istati Membri.

Magħmul fi Strasburgu, 13 ta' Novembru 2007.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

H.-G. PÖTTERING

Għall-Kunsill

Il-President

M. LOBO ANTUNES

ANNESS

SERVIZZI TA' HLAS (IT-TIELET PUNT TA' L-ARTIKOLU 4)

- (1) Servizzi li jippermettu li flus kontanti jiġu mqiegħda f'kont tal-hlas kif ukoll l-operazzjonijiet kollha mehtieġa għat-thaddim ta' kont tal-hlas.
 - (2) Servizzi li jippermettu għid ta' flus kontanti minn kont tal-hlas kif ukoll l-operazzjonijiet kollha mehtieġa għat-thaddim ta' kont tal-hlas.
 - (3) Eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas, inkluż trasferiment ta' fondi fuq kont tal-hlas mal-fornitur ta' servizzi ta' hlas jew ma' fornitur ta' servizzi ta' hlas iehor:
 - eżekuzzjoni ta' debiti diretti, inkluż debiti diretti ta' darba;
 - eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas permezz ta' kard tal-hlas jew strument iehor simili;
 - eżekuzzjoni ta' trasferimenti ta' kreditu, fosthom ordnijiet fissi.
 - (4) Eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas fejn il-fondi huma koperti minn linja ta' kreditu għal utent ta' servizzi ta' hlas:
 - eżekuzzjoni ta' debiti diretti, inkluż debiti diretti ta' darba;
 - eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas permezz ta' kard tal-hlas jew strument iehor simili;
 - eżekuzzjoni ta' trasferimenti ta' kreditu, fosthom ordnijiet fissi.
 - (5) Il-hruġ u/jew il-kisba ta' strumenti tal-hlas.
 - (6) Rimessa ta' flus.
 - (7) Eżekuzzjoni ta' transazzjonijiet ta' hlas fejn il-kunsens ta' min iħallas għall-eżekuzzjoni ta' transazzjoni ta' hlas jingħata permezz ta' kwalunkwe apparat tat-telekomunikazzjoni, diġitali jew ta' l-IT u l-hlas isir lill-operatur tat-telekomunikazzjoni, sistema jew operatur tan-network ta' l-IT, li jaġixxi biss bħala intermedjarju bejn l-utent ta' servizzi ta' hlas u l-fornitur tal-merkanzija jew is-servizzi.
-